

хаим оливер

ВЕЛИКИЯТ ПОХОД НА ДИНАСТРОНАВТИТЕ

НАРОДНА МЛАДЕЖ

ХАИМ ОЛИВЕР
ВЕЛИКИЯТ ПОХОД НА
ДИНАСТРОНАВТИТЕ

chitanka.info

На моите деца и на децата на моите чудесни приятели.

С обич,
Х. Оливер

ПРОЛОГ, КОЙТО МОЖЕ ДА БЪДЕ И ЕПИЛОГ, НО БЕЗ КОИТО ТОЗИ РАЗКАЗ НЯМАШЕ ДА СЪЩЕСТВУВА

Ако искате, вярвайте, но всичко започна с един яростен телефонен звън:

— Грр...! Гррр...!

Аз спях и виждах мъчителен сън: редакторът на издателството ме гледа строго през дебелия стъкло на очилата си и за последен път ме пита кога ще предам обещаното продължение на „Династронавтите“. Облива ме студена пот, не мога да отговоря нищо...

— Грр...! Гррр...!

Събудих се с разтуптяно сърце. Беше дълбока нощ. Замаян, посегнах към слушалката:

— Слушайте вие там — започнах аз ядосано, — нямате ли капка съвест, та будите хората посред нощ?

— Тук е Управлението на граничните войски — отговори един тих глас.

— Навярно имате грешка. Тук е частен дом — казах аз.

— Нямаме грешка. Нали вие сте авторът на „Федерацията на династронавтите“?

— Да... Какво обичате?

— Бихте ли могли да наминете при нас по важна справка?

— Кога?

— Веднага.

— Но сега е три часа!

— Знам. Обаче работата не търпи отлагане.

— Добре — промърморих аз. — След двайсет минути съм при вас.

— Трети етаж, отдел „Борба с диверсанти“, капитан Боянов. Чакаме ви — каза гласът.

Оставих слушалката и както се полага при такива случаи, озадачено се почесах по тила... „Борба с диверсанти“... хм! Тук има нещо неясно. Прехвърлих в главата си цялото си житие-битие: връзки с диверсанти нямам; за първи път съм бил на границата преди дванадесет години, когато написах един репортаж за граничарите; за последен път — миналата година, когато се завърнах от чужбина с влак и успях да прокарам под носа на митничарите ски за моя син. Както виждате, особени нарушения нямам, но все пак бях малко неспокоен.

Облякох се и тръгнах, но като стигнах пред масивната врата на Гранични войски, спрях се разколебан. Ами ако всичко това е игра? Няма ли да ме вземат за луд? Не е ли по-добре да се прибера? И тъкмо когато се разкъсвах от тия противоречиви мисли, голямата врата скръцна и зад нея се показа един капитан. Беше много тайнствен: устните му бяха тънки, очите му — остри, с полуспуснати клепачи. Измери ме изпитателно от обувките до вратовръзката и кратко рече:

— Капитан Боянов. Моля, последвайте ме!

Последвах го. Той вървеше пред мен, без да се обръща. Коридорите бяха дълги, студени: тук-таме мъждукаха лампи; встрани мълчаха безброй врати; дъските под нас мъчително пышкаха.

— Влезте! — каза капитанът.

Влязох. Беше обикновен кабинет с маса, две кресла и на стената карта.

Капитан Боянов втренчи в мен острите си, всевиждащи очи:

— Сега ще направим очна ставка — каза той с тихия си глас.

— Тъй ли? — промърморих аз тъпо. — Между кого и кого?

— Между вас и една група... диверсанти...

— Диверсанти? — гласът ми стана смешно писклив. — Но аз не познавам никакви диверсанти!

— Трябва да докажете това ваше твърдение, защото те поддържат обратното.

Въпреки прохладната нощ почувствувах как по челото ми избива пот. Престраших се и казах:

— Ама вижте какво, другарю капитан, навярно има някакво недоразумение. Аз никога не съм...

Съвсем неочаквано той прихна в кратък смях, но веднага се овладя, очите му отново ме пронизаха и отнеха всякакво желание за приказки. Недоумението ми растеше...

— След малко ще ви въведем при тях — рече той важно. — Ще ги разгледате добре, ако потрѣбва, поприказвайте с тях, но от вас се иска да удостоверите тяхната самоличност. Всъщност това са две различни групи. Едната тръгнала към южната граница, другата към западната. Почти по едно и също време... Мълчат, устата си не отварят. Само един от тях проговори, струва ми се, техният ръководител, и спомена вашето име...

Погледът на капитана поомекна и в него се появи странен израз — смес на удивление, нежност и смях.

— Много ли са? — попитах из, вече съвсем объркан.

— Дванайсет. Има и един тринайсети, но това е вече друга работа...

— Готов съм — казах аз и решително пристъпих напред.

Минахме през още два мрачни коридори, спуснахме се по някакви криви стълби и най-после се спряхме пред една висока тясна врата, край която караулеше войник.

— Какво правят? — попита капитанът.

— Спят — отвърна войникът и в очите му се появи същият израз на удивление, нежност и закачливост, какъвто имаше преди малко у офицера.

— А тринайсетият? — попита капитан Боянов.

— Откакто се събуди, не се сдържа на едно място. Ръмжи, изхапва си юмруците. Май че е голяма птица.

— Проговори ли?

— Още не. Но ще проговори.

— Какво прави сержант Марко?

— Още спи.

— А те?

— Мълчат, другарю капитан. По едно време, като се събудиха, какво ли не им казах, предложих им бонбони, мълчат! После, замалко не се сбиха, та едва ги разтървах. Теглиха черта помежду си. Сега пак си спят.

— Ще трябва да ги събудим — каза със съжаление капитанът. — Но преди това — обърна се той към мене — елате да ви покажа какво намерихме у тях.

Влязохме в съседната стая. Нещата бяха подредени върху две продълговати маси. Капитанът посочи към левия ъгъл:

— Това намерихме у тринайсетия.

Всъщност не беше нищо особено: куфар, дрехи и десетина бутилки коняк.

— В бутилките има розово масло — поясни капитанът. — Опасен контрабандист... Правил го е редовно... А ето това намерихме у останалите дванайсет.

Предметите бяха много и най-разнообразни. Най-напред имаше дванайсет раници: шест червени и шест черни; после — дванайсет торбички, пълни със сухари; дванайсет манерки, дванайсет фенерчета, дванайсет кутийки конфитюр — шест от сливи и шест от череши; шест кутийки аспирин и шест кутийки аскофен... Имаше две твърде особени радиостанции: в картонени кутии, доста примитивни. На едната беше изрисувана червена глава с разкошна брада, на другата — черно лице с още по-разкошни мустаци...

Имаше два компаса: единият — огромен, моряшки, другият — съвсем мъничък, от тия, дето се продават по книжарниците. Имаше два пистолета, но какви! Единият от времето на Хаджи Димитър, барабанлия, със седефена дръжка, другият беше истински броунинг, но без пълнител. До тях лежаха едно тапешко револверче и един сигнален пистолет.

Към принадлежностите можеха да се видят още и следните неща: маска за подводно плуване, лъкове от чадърени ребра, сноп дървени стрели, кутия мъниста, връзка бакелитени гривни, шест учебника по испански език и шест тетрадки, изписани на неизвестен на мене език... Имаше куп найлонови чорапи в прозрачни пликове, дузина парижки парфюми в луксозни кутийки; нескафе, американски цигари и някакви стъклени тубички, пълни с бял прах...

Пред червените раници имаше по една машинка за стрижене, а пред черните — самобръсначки и огромно количество ножчета за бръснене от всички възможни марки.

Да ви призная, не можах да изброя всичко, толкова много бяха нещата. Имаше например още куп стъклени топчета, блокче за рисуване, две географски карти: едната на Южна Америка, другата на Южна Африка. Имаше и един ятаган с издълбани на дръжката цифри: 1874.

Накрая трябва да отбележа нещо, което съвсем ме обърка: на масата бяха струпани дванайсет пионерски връзки.

ПРОЛОГЪТ ПРОДЪЛЖАВА

Наистина имаше от какво да се смути човек: тия вещи принадлежаха на някакви особено хитри диверсанти.

— Как ви се струва, а? — попита капитанът.

— Страшна работа! — казах аз. — Само едно не ми е ясно — защо са им лъковете и летните кънки, па и тия стъклени топчета и турският ятаган? Нима и тези вещи принадлежат към новия опасен арсенал на империалистическата агентура?

— И на нас много неща не са ни ясни — продума той с въздишка и аз забелязах, че капитанът далеч няма толкова остри очи и не е толкова строг, колкото ми се стори отначало. — Много разчитаме на вас, за да ги изясним... Но както и да е, елате да видите задържаните. Жалко, че ще ги събудим, бяха много уморени, но няма как.

Мислейки за това хуманно отношение към заловените престъпници, аз го последвах. Пред една желязна врата той се спря. Повдигна капачето на шпионката и надзърна:

— Погледнете! — каза той. — Това е тринайсетиет.

В абсолютно голата килия един мъж на средна възраст яростно сновеше напред-назад. Бе облечен елегантно, макар и малко поизмачкано, носеше черни очила. Лицето му бе жестоко, със силно изпъкнала долна челюст.

— А сега да влезем тук — продума капитанът.

Войникът отвори съседната врата, аз пристъпих и замръзнах на прага.

Не беше изненада, не беше страх, не беше и обърканост. Спря ме някакво чувство, което не мога да определя точно, защото сякаш влизах в приказен свят. В чародейния свят на Снежанка и седемте джуджета. Само че Снежанка я нямаше и джуджетата не бяха седем, а дванайсет.

Имаше ги всякакви — дребни, средни, по-дълги, слабички. Имаше един дебеличък с очила и един висок с ковбойски панталони и зелена риза на квадрати със страховита черна коса на главата. Имаше

едно тъничко джудже с момичешка фигура и едно дребосъче с вирнато носле и с почти бебешки сандалки...

Стаята беше голяма, разделена на две от дебела червена линия, изтеглена на пода. Вляво от чертата, на килима, спяха шест от джуджетата и всички носеха бради. Вдясно спяха другите шест и всички носеха мустаци.

Потърках очи: не сънувам ли? Погледнах капитана: на устните му играеше тайнствена усмивка.

— Не можете ли ги позна? — прошепна той.

Поклатих отрицателно глава.

— Погледнете ги добре! Ето този тук твърди, че ви познава — каза той.

Приблжих се към посоченото от него брадато джудже. Обронило глава на гърди, то сладко спеше. На скута му имаше някаква издутина, покрита с яке. Наведох се, вгледах се в лицето му и изведнъж сърцето ми заблъска. Не може да бъде! Не може да бъде! Изправих се, тръгнах покрай другите, навеждах се, вглеждах се в лицата и така — докато разгледах всички. Нямахте съмнение: те бяха!

— Е, познахте ли ги сега? — попита капитанът.

Не отговорих нищо, върнах се към първото джудже: същото мургаво лице, същата къдрава коса, същите добре очертани, пълни устни и червени бузи. Само че откъде се е взела брадата? Машинално посегнах, подръпнах я. Джуджето се размърда, в скута му нещо изскимтя.

— Няма да успеете — прошепна капитанът. — Ние вече опитахме.

Погледнах го: и той ли е луд?

Отново енергично подръпнах брадата на къдравото джудже. То лекичко изпъшка, вдигна глава, отвори очи.

Същите очи: живи, черни, умни.

Погледите ни се срещнаха. То ме позна и се усмихна и зад усмивката видях кривото ляво зъбче, което имаше само един човек на планетата Земя! В полусън то протегна ръце към мене. И се разплака с горчиви детски сълзи, които се стичаха по брадата му.

— Само това ми липсваше сега — промърмори капитанът.

В този момент се чу пак скимтене, издутината в скута на джуджето се размърда и изпод якето се показа едно кученце. Едно

кученце с болезнено позната физиономия. То ме погледна весело и се хвърли върху мене, като започна бясно да ме целува с топлото си езиче.

Другите диверсанти се разшаваха, замаяно се изправиха, бързо ме наобиколиха и незабавно се включиха към плача на къдравия. След минутка цялата стая се огласяше от дванадесетогласния рев на диверсантиите, а сълзите им мокреха брадите и мустациите. Само кученцето весело лаеше, промъкваше се между краката им, скачаше на раменете, премятеше се през глава и още повече засилваше олелията.

Капитанът постоя, постоя, па рече:

— Вижте какво, другарю, аз излизам. Не понасям сълзи, дори когато са диверсантии. А вие, моля, успокойте ги и се опитайте да измъкнете нещо от тях. Аз съм оттатък. Ако имате нужда от нещо, обадете ми се.

Останах сам с дванадесетте мустакати и брадати нарушители на границата и с тяхното кученце. След малко плачът попрестана.

— Е? — продумах аз най-после. — Ще ми обясните ли как сте попаднали тук?

— Той е виновен! — извика къдравият диверсант с брадата, като посочи високия диверсант със страховитата коса и будьоновските мустаци. — Ако не беше задигнал Никиж-ем...

— Не е вярно! — провикна се мустакатият. — Вие го задигнахте!

— Вярно е!

— Не е вярно!

Мустакатите се отдръпнаха зад червената черта и заеха бойна позиция. Брадатите се приготвиха за отбрана.

Всичко беше ясно. Казах:

— Толкова ниско ли е паднала Федерацията на динамичните астронавти?

— Тя вече не съществува! — през сълзи извика къдравият.

— Тъй ли? Защо?

Настъпи натегнато мълчание. Най-после къдравият диверсант започна да разказва, отначало тихичко, после все по-смело и развълнувано. Естествено, той беше постоянно прекъсван от останалите, които ту му възразяваха, ту му подсказваха. Кученцето кротко слушаше с изплезен език, седнало на задничето си.

Така, при тия необикновени обстоятелства, аз отново се срещнах с династронавтите, моите мили герои от първата ми книга. И макар че бяха с бради и мустаци, познах ги. Познах предводителя на Федерацията и главен астронавт кърдравия майор Димчо; познах бившия командир на Отряда на динамичните Сашо Кобалтовия юмрук, който пак носеше своята вечна зелена риза на квадрати; познах Рони Дато с очилата, който все тъй казваше „да“, когато Наско Нето казваше „не“; познах красивата комисарка Вихра, която сега бе с панталони и дълга енгелсовска брада; познах Сашо Еквилибриста, слабичкия Игорчо и най-малкия кандидат-династронавт Кънчо. Естествено, познах и Никиж-младши. Само Фани я нямаше, но това е вече друг въпрос, който ще ви стане ясен по-късно...

Те разказваха, разказваха неуморно и никой не усети кога настъпи утрото. Към девет часа от вратата надникна капитан Боянов:

— Как е?

— Всичко е наред — казах аз.

— Не са ли гладни?

— Уха — възкликна Рони Дато, който напоследък беше поотслабнал.

— Ще ви изпратя мляко с кифли — каза ухилен капитанът.

В десет часа аз излязох от Управлението на граничните войски. Вдясно от мен крачеха брадатите, вляво — мустакатите, а отзад припикаше Никиж-ем. Въпреки всички усилия не можахме да махнем нито брадите, нито мустаките. Новото българско лепило УЛЕ (Универсално лепило — препоръчвам ви го!) се оказа превъзходно. Хората се обръщаха да ни гледат, а сума дечурлига тръгнаха по петите ни, смятайки ни за артисти от френския цирк.

Първата ми работа бе да се отбием в една бръснарница, където сред благоговейното мълчание на всички клиенти брадите и мустаките бяха обръснати. След това заведох диверсанти по домовете им. Какво стана там, не смея и да помисля. Имаше пердах, имаше плачове, но какво да се прави — борбата за освобождението на народите иска жертви...

Тринайсетия го нямаше. Той си остана зад онази желязна врата.

Едва към обед успях да намеря редактора на издателството:

— Другарю Ст. — заявих аз, — обещаната книга скоро ще бъде готова. — И му разказах за снощното си прежеждие.

— Давай! — каза той.

И ето — сега часът е два. Изпих едно силно кафе, за да дойда на себе си, и седнах пред машината да ви разкажа за необикновените приключения на моите стари приятели динамичните астронавти, които поради някакво историческо стечение на обстоятелствата станаха мустакати и брадати, и за тяхното вярно куче Никиж-младши, което съкратено се казва Никиж-ем.

ПЪРВА ЧАСТ
РОЛАНДО ОТ СИЕРА МАЕСТРА И СИСУЛУ-
КАБА ОТ ПРЕТОРИЯ

1. ЕДНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ НА ДРУГАРКАТА Л. МОРЕВА, КОЕТО ИМА ФАТАЛНИ ПОСЛЕДИЦИ

Точно така: в основата на цялата история лежи предложението на майката на Наско Нето, другарката Л. Морева, която, както знаете, е професор в Университета и се занимава с чуждестранните студенти.

Няколко дни преди Първи май тя каза на Наско:

— Искаш ли да поканим за празника някой чуждестранен студент да обядва с нас?

— Искам, ама какъв?

— Какъвто си избереш. Има негри, има немци, вьетнамци, кубинци, араби, турци, шведи, има дори един японец.

Наско Нето се замисли, при което русият му перчем падна над очите:

— Всички не може ли? — попита той.

— Ще бъде малко трудно. Те са към две хиляди.

— Мамо, може ли да си помисля малко?

— Добре, но не се бави, защото желаещите да канят са много.

Останал сам, Наско Нето отново се замисли. Трябва да отбележа, че за него умствената дейност изисква големи усилия: той предпочита да вижда нещата по-конкретно. Ето защо той извади от джоба си блокчето и молива и нарисува двайсетина фигури на боксиращи се атлети: на негър, японец, китаец, индианец, кубинец... и всички със страхотни плещи. На кого да се спре? Всички бяха еднакво привлекателни. Най-после той се умори от мислене и тъй като колективният ум е все пак по-силен от индивидуалния, реши да се посъветва с династронавтите.

Веднага след училище Наско Нето вече седеше зад бараката в ракетния център „Нептун“, който, както си спомняте, се намира в двора зад високата кооперация на улица „Цар Крум“ и „Раковски“, недалеч от стадиона. Заобиколен от динамичните астронавти и от Никиж-ем, той разказа за предложението на майка си. Ефектът от думите му беше съвсем неочакван:

— Ама и аз искам студент! — провикна се полковник Димчо с блеснали очи.

— И аз! — отсече Сашо Кобалтовия юмрук, който още не можеше да се отърси от старите си партизански привички да разговаря само с категоричен тон.

Мигновено поискаха студенти и всички останали, включително и най-малките кандидат-династронавти Кънчо и Фани.

— Добре — каза Наско Нето, — ще кажа на мама да не раздаде нито един студент, докато не си ги разпределим ние. Казвайте сега кой какъв иска!

Извади бележника и се приготви да пише. Полковник Димчо без колебание веднага каза:

— Аз искам кубинец. И да бъде астрофизик, а може и атомен физик или кибернетик.

— Аз искам негър — заяви Сашо Кобалтовия юмрук. — И да бъде от ВИФ, ама от „Левски“.

— В Африка няма „Левски“ — възрази Рони Дато. — Студентите от цял свят членуват в „Академик“.

— А аз искам от „Левски“! — упорито отсече Сашо.

По-нататък желанията се оформиха, както следва:

Рони Дато: новозеландец, журналист или писател.

Мишо Еквилибриста: украинец, ама от Витиз.

Вихра; норвежец, композитор, а може и контрабасист.

Игорчо: японец, по възможност фокусник или дресьор на лъвов.

Фани: без претенции. Скъромно желание: да бъде момиче.

Кънчо: без претенции. Още по-скромно желание — да бъде разузнавач.

Останалите си избраха кой персиец-филолог, кой индус-йога, кой французин-киноартист. Последен остана Наско Нето. Той беше много затруднен, тъй като най-хубавите нации и професии бяха вече разпределени. Все пак той решително написа:

„Наско Нето — мексиканец-полуиндианец, художник или боксьор“.

Вечерта той връчи списъка на другарката Л. Морева. Тя го прочете и каза:

— Виж какво, Наско, желанията ви са...

... Но май че е време да прекъсна за малко своя разказ, за да дам няколко кратки обяснения, защото не знам дали всички си спомняте за старите приключения на Федерацията на династронавтите.

Гореописаното заседание в ракетния център стана близо година и половина след ония паметни събития, които разтърсиха устоите на нашата улица. Спомняте ли си ги? Кучето Никиж, което падна от небето, опита да го изпратят на Марс, стогодишната война между астронавти и динамични, създаването на Федерацията на динамичните астронавти...

Да, цяла година изтече оттогава! Федералните членове пораснаха. Майор Димчо например завършва пети клас и се готви да следва астрофизика. Впрочем той вече не е майор: в деня, когато повишиха Гагарин, Димчо също стана полковник.

В пети клас са и Рони Дато, и Наско Нето, и Сашо Кобалтовия юмрук, който се колебае между кариерата на футболист, офицер на ракетно обединение и изследовател на Северния полюс, и Вихра, която изостави задълженията си на комисар и засега се увлича по класическа музика... Игорчо е в трети клас; завършват първи клас най-малките династронавти: Кънчо, синът на кварталния милиционер сержант Марко, и Фани, дъщерята на известния режисьор другаря Антон Антонов, който сега работи в телевизията.

През тия кратки месеци династронавтите станаха най-ревностни членове на Кръжока по астронавтика в Двореца на пионерите, строяха истински ракети и внимателно следяха всички новости в науката. Те знаеха наизуст книгите на Гагарин и Титов, бяха на посрещането на Валя Терешкова и Валерий Биков и по този случай дори хвърлиха нелегални приветствени позиви, а вестник „Народен звезден глас“ излезе със специално издание. (Впрочем трябва да отбележа, че вестникът се появява твърде рядко, тъй като редакторът Рони Дато е доста зает: пише един роман, два сценария и няколко драми.)

И накрая — за да бъде всичко напълно ясно, трябва да кажа нещичко и за Никиж-ем. Както се сецате, той е син на кучето-чудо Никиж, подарък от Научния институт за Комплексно изследване на животните. Династронавтите го обкръжиха с любов. За кратко време Никиж-ем порасна, укрепна, усвои един милион фокуси, научи се да разбира човешки език, да открива всякакви следи и да отива по нужда само навън. Живее в ракетния център и Федерацията се грижи за него.

Никиж-ем е обичан в целия район и дори сержант Марко не го закача, макар че само думата Никиж го изкарва от равновесие — толкова неприятни спомени го свързват с това име.

Съвсем накрая на тази глава искам дебело да подчертая и следното: напоследък на династронавтите им беше скучно. Може би за това беше виновна тежката снежна зима или чудесната пролет, която пробуждаше в тях свежи жизнени сокове, или чисто и просто — първият полъх на ваканцията, но у тях се надигаше бясната, неукротима жажда за приключения. Седяха си те в клас, гледаха с разсеяни очи белите облачета и мечтаеха ли, мечтаеха...

Осем месеца бяха прилежни, кротки и умни ученици (Е, не всички де!) и всички имаха по смятане шестици (с изключение на Наско Нето). Цели осем месеца! Това беше твърде дълго. Нещо трябваше да се случи. И то се случи.

2. ЯБЪЛКАТА НА РАЗДОРА ИЛИ КАК ПЪРВИ МАЙ МОЖЕ ДА ТРАЕ 13 ДНИ

И тъй, когато прочете списъка на Наско Нето, другарката Л. Морева понастръхна и каза:

— Виж какво, Наско, страхувам се, че няма да можем да задоволим всичките ви желания. У нас все още няма висши учебни заведения за дресура на лъвовe, за обучаване на йоги и разузнавачи. Освен това мисля, че нямаме и мексиканци-полуиндианци. Все пак ще се опитам да ви помогна!

Уви, тя не може много да помогне. На другия ден съобщи:

— Получаваме само един студент. Кубинец, следва астрономия.

Съобщението хвърли Федерацията в бездните на разочарованието. Ами сега? Как ще разпределим един студент между 13 души? Пада се по 0,077 хилядни от студент на човек!

Династронавтите седяха в ракетния център под прането и мрачно мълчаха. Най-после Сашо Кобалтовия юмрук се изправи, позасука ръкавите на зелената си риза и заяви:

— Кубинеца си вземам аз и толкова!

Тази недвусмислена декларация предизвика буря от възмущение:

— Охо! Гледай го ти! Диктатор! Отде накъде ще го вземаш ти?

— Отде накъде ли? — отвърна високомерно Сашо. — Ами че кубинецът е бивш партизанин и революционер, аз също съм бил партизанин, помните ли, лани, когато нападнахме жандармеристите от квартал Лозенец, и следователно студентът е мой!

Всички ревнаха. Взе думата полковник Димчо:

— Кубинецът по право се пада на мене — каза той.

— Еее!

— Ама разбира се! — продължи убедено Димчо. — Кубинецът е астроном, значи почти е астрофизик, а нали и аз ще стана физик... Освен това — той се поколеба, но все пак добави: — аз съм полковник.

— Голяма работа, като си физик и полковник — извика Сашо Кобалтовия юмрук. — Аз също съм командир!

Двамата се наежиха и заръмжаха. Рони Дато презрително ги изгледа, поклати състрадателно глава и лениво издуха стъклата на очилата си:

— Ех, вие, култаджии такива! — промърмори той, тайнствено помълча и бавно добави: — Аз знам как всеки може да получи по един кубинец.

— Не, това не може! — възрази Наско Нето. — Защото ще трябва да разделим кубинеца на тринайсет парчета.

— Може, може... — каза търпеливо Рони Дато. — Няма да го делим на тринайсет, а ще го умножим... — Той отново направи дълга пауза, за да се наслади на мълчаливото удивление на останалите, и добави: — Като умножим Първи май на 13, стават тринайсет първи майове, нали? Така ще имаме тринайсет празника и всеки ден кубинецът ще гостува на някого от нас.

— Знаменито! — каза полковник Димчо.

Идеята беше наистина знаменита. Без много приказки обявиха датите от 1 до 13 май за празнични и съставиха списък за реда на гостуванията. Начело на листата се мъдреше полковник Димчо, на последните места се гушеха кандидатите Игорчо, Фани и Кънчо.

Още същата вечер списъкът беше връчен на другарката Л. Морева. Дванайсет копия бяха предадени на останалите родители. Никой не възрази нищо и понеже беше вече 28 април, династронавтите, а заедно с тях и родителите започнаха усилена тайна подготовка за най-тържествено посрещане на госта и за най-блестящо чествуване на този юбилеен Първи май, който тази година трябваше да трае цели тринайсет дни...

Защото, сещате се, нали, беше година хиляда деветстотин шестдесет и четвърта!

3. РОЛАНДО ОТ СИЕРА МАЕСТРА ЯДЕ АГНЕШКО С ОРИЗ

Както по-късно отбеляза вестник „Народен звезден глас“, „ТОЙ дойде на Първи май точно в 12 часа 32 минути и 17 секунди, веднага след манифестацията“.

Беше такъв, какъвто си го представяха: повече от великолепен. Почти като Фидел Кастро. Същата горда осанка, същата черна, разкошна брада, само че беше дребен, ама нищо. Беше облечен в кубинската партизанска униформа, имаше знаци на лейтенант и дълбок белег на бузата. Протегна ръка и каза:

— Салуд, компанерос! Ме ямо Роландо, лейтенанто. Сой ди Сиера Маестра.

Димчо веднага преведе:

— Здравейте, другари. Наричам се Роландо, лейтенант. Аз съм от Сиера Маестра.

Всички династронавти зяпнаха Димчо с кръвнишко възхищение. Кога пък е успял да научи испански? Изненадата обаче беше още по-голяма, когато пак Димчо, след като поднесе цветята, отвърна на поздрава:

— Салуд, компанеро Роландо. Носотрос сомос ла Федерасион де лос династронаутос. Йо сой ел колонел Димчо. Добре дошел в нашата страна. Вива Куба!

— О! — възкликна Роландо. — Полковник? И говорите испански?

— Поко! — скромно отвърна Димчо, като с това приключи своя запас от испански думи. (Ще ви открия, че вчера, след като се бе ровил два часа в библиотеката на баща си, бе измъкнал един учебник по испански език и до късно бе зубрил.)

— Чудесно! — произнесе кубинецът на чист български език. — Толкова малки и вече говорите испански.

Определението „малки“ никак не се хареса на династронавтите, но го преглътнаха и поканиха госта да мине напред.

На петия етаж ги посрещнаха лично родителите на полковника — инженер Живко и другарката Мира. Кубинецът и Димчо влязоха. Останалите династронавти се спряха на прага и срамежливо заподсмърчаха.

— Е, какво? Тук ли ще останете? — попита инженер Живко.

— Ама, ние... нали... не сме поканени... — измънка Наско Нето.

— Я гледай ти! Откога сте станали толкова деликатни? Хайде влизайте!

Не чакаха втора покана, нахлуха в хола и мигновено окупираха трапезата. Оказа се, че има достатъчно столове, чаши и чинии: другарката Мира беше предвидила всичко, тя добре познаваше динамичния апетит на федералните членове.

И тъй, седнаха и понеже бяха много гладни, започнаха.

И тогава другарката Мира се появи тържествена, щастлива, с две огромни тави на ръце. Две тави, в които бе въплътила всичките тайни на своето готварско изкуство. Цяла седмица бе посещавала месарниците, бе обикаляла из пазара, ровила се бе в дебелите готварски книги, после цял ден прекара в кухнята, за да стигне най-после до това съвършено произведение на кулинарията, което носеше в двете тави: две агнета, пълнени с ориз.

Лигите на династронавтите потекоха.

Имаше, разбира се, и сума ти други неща, като плодови сокове, крем карамел, портокали, кафе и дори вино, от което пиха големите. Но едва след като другарката Мира отнесе празните чинии и гостите се отпуснаха с натъпкани кореми, настъпи часът за приказките...

Какво казвам: приказки! Та това беше едно всеобщо яростно нападение на династронавтите над Роландо. Искаха да узнаят всичко наведнъж и гостът се намери в чудо. Питаха дали познава Фидел, коя е най-ужасната партизанска битка, в която е участвувал, много ли е висока планината Сиера Маестра, защо не си бръснат брадите кубинските партизани, каква е системата за писане на бележки в Хавана, колко струва един билет за кино на втория ред и прочее, и прочее...

Роландо неуморно отговаряше. Той беше весел, енергичен и знаеше всичко. Оказа се, че познава Фидел лично, че е ловил живи диверсанти — пратеници на американците, че планината Сиера Маестра има 1980 метра височина, че кубинските партизани не си

обръснат брадите, защото са се заклели да ги обръснат едва след окончателната победа на революцията, че кубинските пионери обичат извънредно много цирка, особено фокусниците...

После Вихра поиска да узнае коя е най-хубавата кубинска песен и Роландо изпя „Кара миа“.

Наско Нето помоли Роландо да изтанцува един кубински танц и той изигра една чудесна ча-ча с другарката Мира. И понеже беше много красиво и останалите поискаха да поиграят. Преместиха масата настрана и всички затанцуваха една масова ча-ча, дори и Кънчо, който все бъркаше стъпките, ама нищо... Никиж-ем, който си седеше на канапето, клатеше глава и се дивеше на тия подскачащи хора...

Хубаво беше, дявол да го вземе!

Празникът приключи чак към 6 часа вечерта, когато Роландо, доста пийнал, сит и преуморен, бе съпроводен от Федерацията до спирката. Под възгласите „Вива Куба“ тролеят потегли.

Династронавтите бяха очаровани от новия си приятел, и до късно говориха за него.

На другия ден те вече го чакаха на спирката. И като го поеа, та право в дома на Наско Нето. Тук също се бяха погрижили за 12 допълнителни стола и чинии и всичко беше в ред. Другарката Л. Морева беше развълнувана, защото бе хвърлила много усилия, за да нагости кубинеца. Цяла седмица бе посещавала месарниците, бе обикаляла пазара, ровила се бе в книгите... И ето сега — тя се появи, носейки тържествено две тави: две агнета, пълнени с ориз.

Те съвсем-съвсем приличаха на агнетата на другарката Мира и бяха много вкусни. Похвалиха другарката Л. Морева и като изядоха всичко, династронавтите се нахвърлиха върху Роландо:

— Ще участвува ли бегачът Фигерола в олимпиадата?

— Вижда ли се от Сиера Маестра планетата Марс?

— Кой е най-силният боксьор на Куба?... И прочее, и прочее...

Този път Роландо малко се поизложи: не знаеше дали Фигерола ще участвува в олимпиадата, не знаеше също кой е най-силният боксьор на Куба.

Но както и да е, отново пяха „Кара миа“ и танцуваха ча-ча, викаха „Вива Куба“ и като стана 6 часа, Роландо, доста пийнал, с тежък стомах и подкосени крака, едва се добра до тролея. Но в стаята си, преди да заспи, той разтвори кубинската енциклопедия, за да

прочете още нещичко за своята родина, защото не знаеше какви въпроси го очакват на следващия ден.

На 3 май дойде редът на Сашо Кобалтовия юмрук. Династронавтите бяха на линия, Роландо седна на почетното място и след малко майката на Сашо, другарката Елисавета, се появи с двете тави и в тях: две агнета, пълнени с ориз!

На династронавтите това не направи никакво впечатление — те можеха със същия апетит да унищожат и два тигъра, но Роландо! Роландо лекичко пооблещи очи. Ала като добър приятел на България той мобилизира цялата си воля и успя да изяде гигантското бутче.

След това дойдоха въпросите. Роландо криво-ляво отговори, викаха „Вива Куба“, пяха, танцуваха и в 6 часа Роландо съвсем пийнал, с оловен стомах и замаяна глава се строполи на седалката на тролея.

Тази нощ за първи път той сънува десет агнета, които се мъчеха да се наврат в устата му. Събуди се с вик, изпотен и с надут корем.

На 4 май бяха у Вихра. Пак 12 допълнителни чинии и пак възмущения от страна на Маминка и пак — две агнета, пълнени с ориз!

На Роландо му се прииска да скочи от прозореца. Но като си припомни как е гладувал като партизанин в Сиера — Маестра и как неведнаж е гълтал сурови охлюви, той реши да не отстъпи: представи си, че агнето е американски империалист и се нахвърли върху него...

А през това време Вихра пускаше на грамофона за пети път Четвъртата симфония от Брамс, което, разбира се, никак не пречеше на династронавтите да задават своите въпроси.

През нощта Роландо сънува, че е обкръжен от милиони агнета, които лекичко бляят Четвъртата симфония от Брамс. Неговият съсед го сръга:

— Хей, Роландо, стига си бляял, бе!

На 5 май бяха у Рони Дато. Преди това обаче Роландо прекара няколко часа над 36-те тома на енциклопедията и се молеше на всички богове днес да поднесат нещо друго. Уви! Другарката Зора се появи с две тави и в тях: две агнета, пълнени с ориз.

Роландо покорно тръгна по своята голгота...

Дойде 6 май... И пак две тави и две агнета с ориз...

7 май — и две агнета с ориз.

8 май — две агнета с ориз.

9 май — две агнета с ориз.

10 май — две агнета с ориз...

4 КАНДИДАТ-ДИНАСТРОНАВТИТЕ ОСТАВАТ БЕЗ КУБИНЕЦ!!!

Този 10 май за него беше кошмарен. Съпротивителните сили на Роландо се изчерпваха. Той, който цели три години бе бродил из горите на Сиера Маестра под вражески куршуми, бе гладувал седмици наред, бе устоявал срещу жандармеристите на Батиста, нямаше вече нито смелост, нито издръжливост да устои срещу агнетата...

Обзе го мирова скръб. Зави му се свят, той облегна глава на масата, в него се надигна неудържимо желание да си бъде на Сиера Маестра, обкръжен от вражески легиони, и да гладува, да гладува... Като през мъгла дочу картечните въпроси и като през мъгла отговори.

— Вярно ли е, че Куба има нужда от наша помощ в борбата срещу империализма?

— Вярно е — изпъшка Роландо.

— Ние сме специалисти династронавти. Можем ли да заминем за там?

— Може — изстена той.

— Как става това?

— Попитайте легацията.

— Ще разреши ли Фидел Кастро?

— Пишете му — с последни сили отвърна Роландо, преди да потъне в меката бездна.

А династронавтите викаха „Вива Куба!“...

През нощта в студентското общежитие дойде бърза помощ. Докторът каза, че е настъпило пренасищане на организма от неизвестно месо, а теглилката показва напълняване с цели 7 кила! Униформата на Роландо се пукаше по всички шевове.

На сутринта Роландо почувствува с цялото си същество, че повече не може. Предстояха му още три посещения! Това представляваше шест тави с шест агнета и 24 бутчета! Имаше ли смисъл да жертвува своя млад живот за каузата на кубино-българската

дружба по такъв един агнешки начин, когато можеше да се служи на тази дружба далеч по-героично?

Верен обаче на дадената дума, той се яви точно в определения час пред тролейбусната спирка. Беше подпухнал, дебел, с помътнели очи и люлееща се походка. Вече го чакаха.

— Вижте какво, компанерос — продума той с мъченически глас, — имам да ви кажа нещо много важно... — Той се поколеба секунда, но все пак решително продължи: — Компанерос, днес няма да обядвам с вас...

Тия думи паднаха върху династронавтите като пламтящ метеор в ракета. Цяла минута те мълчаха, отклонени от своята тъй обичайна орбита на самоувереност.

— Ама... защо? — попита Фани със сълзи на очи.

— Защото, компанерос, докато аз се тъпча тук с агнешко, в Куба много деца цели седмици не ядат месо.

— Защо?

— Защо ли? Знаете ли какво е блокада?

— Уха! — отвърна Наско Нето. — Колко сме ги правили! Веднаж дори блокирахме киностудията.

— Е добре! Поради империалистическа блокада Куба е в тежко положение. Враговете всеки ден пращат диверсанти, подпалват със самолети плантациите, вдигат във въздуха заводи, унищожават стада и в резултат на това не стига храна, не стига месо... А аз десет дни наред лапам агнешко... Съвестно ми е! Снощи цяла нощ не можах да спя.

Трябва да подчертая, че в тия думи имаше много, много истина...

— Хайде да пратим нашите агнета в Куба! — предложи внезапно Кънчо.

— Стига, бе глупчо! — обади се Рони Дато, разтревожен от опасността да се лишат от останалите агнета. — Докато стигнат в Хавана, ще се развалят.

— Ще ги пратим с хладилник — каза полковник Димчо.

— С хладилник иди ти!

— И ще ида! Щом като толкова искаш да знаеш, ще ида! И хем ще занеса агнета, хем ще помогна на кубинския народ в борбата с империализма!

Изведнаж всички затаиха дъх като прерязани от лазерен лъч: Димчо бе изрекъл съкровения мисли, които ето вече десет дни и десет нощи се въртяха в главите на династронавтите! Да заминат за Куба, да видят Острова на свободата, да се запознаят с Фидел, да се качат на Сиера Маестра и дори да помогнат на кубинските пионери да се организират във федерации на династронавти в борбата за овладяването на космоса!

— Отлична идея! — каза Роландо, доволен, че разговорът взема такъв обрат. — Вие заминете за Куба и занесете агнетата, а пък аз ще си вървя, защото имам упражнения в астрономическата обсерватория.

— Ама наистина ли няма да дойдете у нас? — проплака Фани.

— Не! — категорично отвърна Роландо, страхувайки се да не отстъпи пред женските сълзи.

— И у нас ли не? — попита Игорчо.

— Не!

— А у нас? — тихичко се обади Кънчо, като сбърчи носле.

— И у вас не!

И Роландо тръгна към спирката. Устните му бяха сухи, болеше го сърцето. Не смееше да се обърне, защото едва сега осъзна колко се е привързал към тия хлапета. Погледна назад чак когато стъпи в тролея: династронавтите стояха на купчина, всички с бели ризи, омърлушени, мълчаливи — тринайсет разочаровани деца. Отдалеч забеляза сълзите на Фани. Поиска му се да скочи, но като си представи агнетата, бързо се овладя и само извика:

— Компанерос, пак ще се видим! Елате ми на гости!

Тролеят потегли. Династронавтите останаха.

Когато колата се загуби зад ъгъла, пръв проговори полковникът:

— Значи така — заминаваме за Куба!

— Сега не може, трябва да чакаме ваканцията — каза Рони Дато.

— Добре, бе, през ваканцията. Аз и без това имам седем неизвинени.

И вече си представяха как плават по Атлантика към Острова на свободата, как слизат в Хавана и как отсреща им маха Фидел...

И точно в този момент прозвучаха няколко думи, които дадоха ново съдържание на живота на династронавтите. Бяха казани от Сашо Кобалтовия юмрук, бяха казани бавно, тържествено, като клетва:

— А аз — произнесе той дебело, — аз обещавам да не си бръсна брадата и да не си стрижа косата, докато не се върна от Куба!

Настъпи мълчание, изпълнено със страхотно напрежение: никой, ама никой не бе очаквал от Сашо такава блестяща находка! Рони Дато му завидя до болка.

— Ей че знаменито! — провикна се ентусиазирано полковник Димчо. — Хайде всички да си пуснем бради!

— Хайде! — възкликна Вихра.

— И да не ги бръснем, докато не се върнем от Куба като победители! — задъхан от вълнение, продължи полковникът. — Да се закълнем! Рони, пиши клетвата!

— После — каза Рони, — сега съм гладен. И не само клетва ще напишем, но и цяла програма за гостуването ни в Куба.

Настроението беше много повишено и всички говореха само за Куба.

Впрочем — не всички. Трима мълчаха, те не участваха във всеобщия ентусиазъм: Фани, Игорчо и Кънчо. В този момент те не обичаха Куба.

— А ние няма ли да празнуваме Първи май? — тихичко попита Фани. — Нашите агнета...

Наско Нето се хвана за, главата:

— Боже мой! Ние заминаваме за Куба, а тя ми приказва за агнета!

— Ама и ние искаме студент! — почти проплака: Кънчо.

Никой от династронавтите не обърна внимание на този хленч, никой дори и полковник Димчо, който беше справедлив и обичаше да помага на по-малките.

— Хайде! — каза той. — Трябва да се подготвим за заминаването.

И се пръснаха.

На тротоара пред спирката останаха само тримата кандидати и Никиж-ем. Беше тъжно. Идеше им да реват. Нима можеха да се върнат в къщи и да съобщят, че гостът няма да дойде? Не! Не! Не! Три пъти не!

5. КАК КАНДИДАТИТЕ ОТКРИВАТ СИСУЛУ-КАБА ОТ ПРЕТОРИЯ И КАК СРЕД ДИНАСТРОНАВТИТЕ СЕ ПРОЯВЯВА РАСИЗЪМ

— Три пъти не! — провикна се Игорчо, който много обичаше да имитира резкия тон на Сашо Кобалтовия юмрук. — Хайде да си поканим друг кубинец и тогава той ще си бъде само наш.

— Хайде, ама къде ще го намерим? — попита Фани.

— Ех, че си глупава! Ами че в Университета и в зала Универсиада. Ще вземем и Никиж-ем. Той познава миризмата на кубинците и много лесно ще ги открием.

И понеже нямаше време за губене — приближаваше обед, — те тръгнаха. Най-напред накараха Никиж-ем да помирише пред дома на Наско Нето стъпките на Роландо, наредиха му да търси подобна миризма на човек с брада и хукнаха.

Десет минути по-късно бяха пред Университета. Внушителното стълбище и двете каменни фигури никак не уплашиха разузнавачите и те, поведени от Никиж-ем, смело закрачиха нагоре. Минаха през два дълги коридори, в които сновяха студенти, после се изкачиха цели три етажа и после пак по един коридор. Кучето се движеше съвсем уверено, сякаш и друг път бе идвало тук. Най-накрая се спря пред една дебела врата с номер 155. Лекичко изскимтя и като се изправи на задните си лапички, взе да драще по вратата.

— Сигурно тук са кубинците — каза Игорчо. — Хайде да влезнем!

— Чакай най-напред да разузная — каза Кънчо, понадигна се на пръсти и опря око на ключалката.

— Виждаш ли нещо? — попита Игорчо.

— Да — прошепна Кънчо. — Вътре е черно и се виждат само очи.

И точно в този момент кучето издаде звучен, весел лай. Вратата се отвори и на прага се показва другарката Л. Морева. Със светкавичен скок Никиж-ем се хвърли на врата ѝ и я лизна по бузата. Тя едва не падна от изненада.

— Династронавти! Какво търсите тук? — попита тя.

— Добър ден — учтиво, но храбро поздрави Кънчо. — Ние сме разузнавачи.

— Не се съмнявам в това — отвърна другарката Л. Морева. — И какво разузнавате?

— Кубинци! — каза Кънчо.

— Аха! Само че кубинците не са в тази зала. Тук има само африканци. Ако ви интересуват африканци, влезте!

Влязоха, разбира се. Кой ще ти изпусне такъв случай?

Влязоха и се стъписаха: огромната аудитория беше пълна само с черни лица, бели усмивки и блестящи кръгли очи. Сърцето на Игорчо заби: той погледна другите разузнавачи и мигновено разбра: никакви кубинци! Само тия тук! Ех, да превземат един негър, па да видят другите династронавти, които така позорно ги изоставиха!

— Другари! — провикна се другарката Л. Морева. — Представям ви отряд разузнавачи от Федерацията на династронавтите. Те търсят нещо. Сами ще кажат какво. Е, другари разузнавачи, какво търсите?

... Пет минутки по-късно те излязоха от аудиторията, а петнайсет минути след това вече крачеха по нашата махала, като нарочно обикаляха по всички улици и къшета, за да ги видим. А картината беше внушителна и всички съседни наизлязоха, за да гледат: най-напред вървеше един негър-гигант с черна къдрава коса, черни къдриви мустаци и пъстра африканска носия: около него потичваха кандидат-династронавтите Игорчо и Фани; след него припкаше Кънчо с късите си крачка; а последен идваше Никиж-ем, който, считайки, че трябва да покаже способностите си пред госта, непрекъснато се премятеше през глава.

Най-напред ги съзря от прозореца Наско Нето и излетя като комета.

След по-малко от минута цялата Федерация беше вече долу и крачеше на десетина крачки зад госта мълчаливо, със завистливо възхищение в очите. А Игорчо, Фани и Кънчо не им обръщаха никакво, никакво внимание!

Когато негърът и придружаващите го кандидати изчезнаха във входа на Фанината кооперация, династронавтите колебливо се спряха.

Те отлично знаеха, че горе ги чакат тринайсет стола и тринайсет чинии и две агнета, и все пак...

Наклякаха по бордюра, загледани към третия етаж.

— Ама какви перки има, а? — възкликна Наско Нето. — Сигурно е шампион по бокс.

— И какви мустаци! — въздъхна Мишо Еквилибриста.

— Да си имахме такъв негър! — въздъхна Сашо Кобалтовия юмрук.

— Даа... — въздъхна Рони Дато.

— Даа... — въздъхна накрая и Наско Нето, забравил, че трябва да каже „не“.

И те продължиха да чакат и въздишат, насядали на тротоара, и все поглеждаха ту към вратата, ту към прозореца на третия етаж с надеждата, че ще бъдат повикани.

Никой обаче не ги повика...

А горе кандидатите се радваха на черния си гост Сисулу-Каба. Той не беше бърбав като Роландо, но все пак пестеливо разказа, че е от град Претория, който се намира в Южноафриканския съюз, че следва философия и че едва ли ще се завърне скоро в родината си, защото е политически емигрант.

— Какво е политически емигрант? — попита Кънчо.

Игорчо се зае да му обясни:

— Ти например сега си политически емигрант от Федерацията. Ако се върнеш, ще те обесят.

Кънчо се почувствува горд и реши някой ден непременно да каже на татко си, че е политически емигрант.

— А защо сте политически емигрант? — попита той.

— Защото се борих за свободата на своя народ — отвърна Сисулу-Каба.

— А с тигри бори ли сте се? — попита Кънчо.

— Не — каза негърът. — Но белите расисти са по-страшни и от тигри.

— Яли ли сте слон? — продължи Кънчо.

— Не — отвърна Сисулу-Каба, като отпи от виното.

— И какво правят с вас белите расисти? — попита Игорчо.

— Какво ли? Затварят ни в отделни селища, които наричат резервати, дават ни най-унизителната работа, не ни разрешават да влизаме в заведения, кина и градини, където има бели, третират ни като животни, а когато изискваме равноправие, бият ни, затварят ни, бесят ни...

— Също като в „Чичо Томовата колиба“ — каза Игорчо.

Настана мълчание. Никой вече не ядеше.

— Ама защо правят така белите расисти с вас? — попита Фани, която още не беше прочела „Чичо Томовата колиба“

— Защото ни е черна кожата — отвърна той.

— И какво от това? — възкликнаха тримата кандидати едновременно.

Негърът горчиво се усмихна, протегна огромните си ръце към тях и ги притисна до гърдите си. А бяха топли, топли! Сърцето на Игорчо щеше да се пръсне от вълнение. От тази секунда негърът нямаше по-верен и предан приятел от него. От тази секунда Игорчо беше готов да бъде разкъсан между два коня и да бъде горян на клада за каузата на черните роби от Претория.

Обедът продължи до 5 часа. През това време кандидатите научиха, че на езика на негърското племе Банту „другарю“ се казва „м'боре“, че Сисулу-Каба има семейство, че брат му Зинакели Сисулу е виден деец на националноосвободителното движение в Южна Африка. Научиха още, че негърските деца почти не отиват на кино, че федерации на династронавти няма, защото негърските деца са принудени да работят в диамантените мини и плантациите...

Изведнаж стана тъжно. Като разбра, че празничното настроение пада, таткото на Фани, режисьорът Антон Антонов, помоли Сисулу-Каба да попее. Негърът поиска една тенджерка. И като зачука по дъното ѝ с длани: там-та-та-там! Та-та-та-там! — той се изправи и затанцува около масата, а полите на носията му се замяха между коленете му. И запя високо, пронизително, като от време на време ниско повтаряше: „Мо-ран-бонг! Мо-ран-бонг!“...

Кандидатите изведнаж се озоваха в джунглите сред гигантски дървета и лиани. Гореше жертвен огън, вдясно седеше жрецът, встрани петима биеха с длани по продълговати барабани: там-та-та-там! Там-та-та-там! А мъжете, току-що завърнали се от богат лов, танцуваха

около огъня и пееха една тъжна и страшна песен, и викаха „Мо-ран-бонг! Мо-ран-бонг!“...

Кандидатите не издържаха на могъщия зов на джунглата, изправиха се и също завикаха и запяха и заподскачаха, и съседите помислиха, че има земетресение...

— Чувате ли? — попита Вихра долу. (Трябва да ви кажа, че откакто слуша Четвъртата симфония на Брамс по седем пъти на ден, слухът ѝ се е изострил извънредно много.)

Династронавтите насочиха уши към третия етаж. Сега вече чуха: там-тама, виковете, песните, зова на джунглата...

Изправиха се, стиснаха юмруци. Не, така няма да се размине тази работа! Това е провокация!

Половин час по-късно те видяха госта да излиза, придружен от кандидатите и Никиж-ем. Всички бяха с издути кореми, негърът лекичко се олюляваше на дългите си крака и блажено се усмихваше с ослепителните си бели зъби, а кучето проходи на предните си лапи: явно и то беше пияно.

Династронавтите изчакаха, докато негърът се качи в тролея, и мигновено обкръжиха кандидатите. Кънчо и Фани се поуплашиха, но Игорчо бе решен да се държи до последен дъх, дори и да го щипе Вихра.

— Значи така, а! Вземате си негър и не ни каните! — продума заплашително Сашо Кобалтовия юмрук.

— Той не е просто негър, а е философ и се казва м'боре Сисулу-Каба — гордо произнесе Игорчо.

Тия думи пресякоха дъха на династронавтите. М'боре Сисулу-Каба! Това напомняше на лъвовете и на Тарзан, на снеговете на Килиманджаро и на падовете на Замбез, на търговци на роби и на Карл Май...

— Освен това — каза Кънчо — той е политически емигрант като мене. Като се върне в Претория, ще го обесят.

— А брат му е вожд на племето Банту и е нелегален, на! — добави Фани, като чукна предизвикателно юмручета.

Полковник Димчо обмисляше как да постъпи по-нататък. Да приложи насилие, не бива — много са малки. Да им се моли — имат

много здраве! Прие третия път:

— Вижте какво — каза той. — Хайде да се сдобрим. Ние си правим самокритика за кубинеца, вие си правите самокритика за негъра. Дайте негъра, ще го направим династронавт и готово!

— Не! — отсече Игорчо, който още чувствуваше в гърдите си топлината на Сисулу-Каба. — Той е чернокож и утре ще ми дойде на гости и аз няма да ви поканя, защото си е мой.

— Ама ти си бил расист, бе! — провикна се Рони Дато. — И още носиш червена връзка!

— Расист си ти и хем бял расист! — озъби се Игорчо.

Всички се учудиха на твърдостта му, дори Сашо Кобалтовия юмрук, който имаше към него пренебрежително отношение още от времето, когато Игорчо играеше в цирка ролята на дресирана мечка.

— Добре! — каза полковник Димчо. — Щом е така, задръж си негъра, а ние ще те изключим от Федерацията за липса на космическа солидарност. Още утре ще свикам събрание и ще гласуваме.

— Потрябвала ми е вашата Федерация! — завика невъздържано Игорчо. — Нали ще си пуснете бради и ще заминете за Куба! Заминете! Аз пък ще замина за Африка! И дори ще си пусна мустаци!

Това прозвуча като плесник и Сашо Кобалтовия юмрук заскърца със зъби от ярост. Той и Наско Нето се приближаваха бавно към Игорчо с протегнати напред юмруци и вече щяха да го сплескат, когато се обади Кънчо с пискливото си гласче:

— Ако други ден ви поканя у нас, ще ме приемете ли като политически емигрант отново във Федерацията?

— Ще те приемем — каза полковникът.

— Ще ме обесите ли?

— Няма.

— Ако заминете за Куба, ще ме вземете ли и мене?

— Ще те вземем.

— Добре тогава. Елате други ден у нас, мама прави агнешко с ориз.

Игорчо презрително изглежда Кънчо, който бе капитулирал тъй позорно пред по-големите, плю и си отиде. А не разбра Игорчо, че постъпката на Кънчо бе подбудена от желанието да спаси своя приятел от страшните юмруци на Сашо и Наско. Никой, никой, дори Историята не оцени този жест на най-малкия кандидат-династронавт. Нещо

повече — както ще видим по-нататък, Историята се подигра жестоко с него.

6. КАК ИСТОРИЯТА СЕ ПОДИГРАВА С КЪНЧО

Беше 12 май. Рони Дато се събуди с неприятното чувство, че днес ще е лишен от нещо хубаво. Скоро се сети: няма да има агнешко, няма да има негър и за всичко е виновен този Игорчо! Стана, изми се, направи четири йогистки упражнения за отслабване, като все не успяваше да се изправи на глава, попрегледа набързо уроците си и седна да закуси. След половин час трябваше да тръгне на училище. Изяде седем филии хляб с масло и конфитюр и докато си пиеше третата чаша мляко, той, като истински журналист, попрелисти днешните вестници. Нищо особено ново: „Левски“ яде бой от „Славия“, венецуелските партизани вдигнали във въздуха петролопровода, американска ракета експлодирала при излитането, в Съветския съюз открили нова атомна централа... И внезапно опитното му редакторско око се закачи на някакво име: „Сисулу... Зинакели Сисулу...“. Зачете внимателно. Беше едно малко съобщение със следното съдържание:

„Претория. Вчера приключи процесът срещу ръководителите на националноосвободителното движение на африканското население Нелсън Мандела, Зинакели Сисулу и Уисили Мини. Съдът под натиска на расистките власти произнесе смъртна присъда. Чрез този процес реакцията се стреми да обезглави освободителното движение в страната.“

„Сисулу“ — повтори на ум Рони Дато. Но нали така се казваше негърът на Игорчо! А този Сисулу от Претория е сигурно брат му, дете е вожд на племето Банту! Рони скочи, забрави чантата си, остави дори недопито млякото си и хукна навън.

След седемнайсет секунди засвирка под прозореца на полковник Димчо, след трийсет — под Наскови, след четиридесет — под дома на Сашо Кобалтовия юмрук, а след само една минута и четиринайсет

секунди цялата Федерация, с изключение на Игорчо, беше събрана в ракетния център.

— Обявявам положение на тревога девета степен! — каза полковникът. — Човек в опасност! Чуйте! Рони, чети!

Рони Дато прочете съобщението. Над площадката легна гробно мълчание.

— Е, и какво сега? — попита Наско Нето. — И без това не можем да заминем веднага за Африка. За да помогнем на брата на Сисулу-Каба и го освободим от затвора, трябва здравата да се приготвим. Сума ти неща са необходими: оръжие, въжета, ками, отрова...

— Не, не! — прекъсна го полковникът. — Сега по-важно е да помогнем на самия Сисулу-Каба. Нали днес е на гости у Игорчо, а утре у Кънчо, ако преди това прочете вестника и узнае за брат си, ще му се развали настроението, той няма да дойде и няма да празнува Първи май. Трябва да му попречим да узнае до утре лошата новина, после ще му я съобщим сами и тогава ще му помогнем с всички наши сили.

— Добре, ама как? — попита Наско Нето.

— Как ли? Ще го потърсим още сега, а после цял ден и цяла нощ ще бъдем с него и няма да го оставяме сам. Съгласни ли сте?

— А бе, нали имаме училище! — каза плахо Сашо Кобалтовия юмрук. — Аз имам дванайсет неизвинени. Ще ми намалят поведението.

— Ще ти дадем бележка от Федерацията — успокои го Рони Дато.

И тъй, след като бяха преодолені всички колебания, династронавтите тръгнаха към студентското градче да търсят Сисулу-Каба. Няма да ви разправям за остроумния начин, по който откриха негъра. Важното е, че двайсет минути по-късно те вече го чакаха пред общежитието. Когато се показа, Фани веднага се приближи към него.

— Добър ден, м'боре Сисулу!

— Добър ден, м'боре Фани. Не си ли на училище?

— Не, м'боре Сисулу. Ние отиваме на разходка, искате ли да дойдете с нас?

— На разходка? Но аз имам лекции.

— Нищо — каза Фани. — Федерацията на династронавтите ще ви даде извинителна бележка.

На това възражение той не можа да противопостави нищо и отстъпи. Тогава Фани го запозна с останалите федерални членове.

Започна изпълнението на стратегическия план за задържането на негъра в продължение на две денонощия. Най-напред го запита дали е чел днешния вестник. Той каза, че не, и това ги успокои. После му разказваха за всичките си минали приключения с Никиж, после поискаха той да разправи за диамантените мини, където е работил като дете, после го помолиха да опише джунглата и боата, и ягуара, и хлебното дърво, и шимпанзето, после го заведеха в кино „Култура“, където гледаха за деветнайсети път „Рейс към звездите“, после пиха боза и ядоха фъстъци, а той все правеше опити да се измъкне и все не успяваше. Накрая се отказа — денят беше хубав, лекциите скучни, защо да не поскита с тия мили деца?

И скитаха — той, огромен и блестящо черен, те — шумни, любопитни, и се блъскаха около краката му, и говореха ли, говореха, и все бдяха да не си купи вестник.

В 12 часа, както бе уговорено, кандидатът Игорчо вече чакаше черния си гост пред тролейбусната спирка. И каква бе неговата изненада, когато видя Сисулу-Каба да идва, придружен от цялата Федерация! Първата му мисъл бе, че династронавтите въпреки всичко са успели да му отнемат негъра. Дорева му се. Но като видя, че Сисулу-Каба се здрависва с него, като че нищо лошо не се е случило, а после, когато всички вкупом тръгнаха към неговия дом, Игорчо реши, че е по-добре да се радва. Все едно — не можеш да се бориш срещу всемогъщата Федерация на династронавтите... А така — хем негърът идва на обед у нас, хем си оставам във Федерацията!

Но около трапезата стана нещо странно: дванайсетте династронавти не се докоснаха до храната. Седяха, мълчаха, въздишаха трагично и още по-трагично гледаха негъра.

И наистина, как да се смеят, как да ядат и пият, когато знаеха, че братът на този хубав човек скоро ще бъде екзекутиран! Мъчно им беше, честна дума!

Сисулу-Каба беше много озадачен от това тъжно мълчание и сам направи опит да развесели династронавтите. Взе една тенджерата, заби там-там, запя ловджийската песен, заигра около масата танца на жертвения огън, но с изключение на Игорчо, който не знаеше нищо,

никой не го последва. Тогава той се отпусна на креслото и както беше задъхан, каза:

— М'боре Игорчо, имаш ли днешен вестник? Не съм го чел...

Игорчо веднага му подаде „Работническо дело“, който лежеше върху радиото. Негърът го разгърна...

Династронавтите замряха. В стаята настъпи галактична тишина. И внезапно един вик разби мълчанието:

— Нее!

Беше Димчо, който се бе втурнал към негъра, за да грабне вестника. Но бе късно: Сисулу-Каба вече четеше...

И тогава династронавтите видяха как негърът бавно се изправя, как черното му лице става сиво като пепел и как огромните му ръце се разтреперват и смачкват вестника.

— М'борей... — прошепна той с глух глас. — Извинете, аз трябва да си вървя. Благодаря за гощавката.

И излезе.

Династронавтите тихичко го последваха. А долу го видяха да тръгва по средата на улицата, сред колите и трамваите, и да се олюлява на дългите си крака...

Фани тихичко заплака, а Никиж-ем тъжно заскимтя.

На другия ден Сисулу-Каба не дойде и Кънчо остана без гост. Сами разбирате, че Историята си направи жестока шега с най-малкия кандидат-династронавт. Но нито той, нито Федерацията се примириха с Историята. Като истински деца на своя век, динамичните астронавти не позволяваха на Историята да се подиграва с тях. Обратно — те творяха Историята.

Защото ето какво стана на другия ден.

7. ДВЕ ДРАМАТИЧНИ СЪОБЩЕНИЯ ВЪВ ВЕСТНИЦИТЕ

Прочетоха ги всички династронавти, които отрано бяха хукнали към пощенските кутии, за да приберат вестниците. Първото съобщение гласеше:

„Москва. Съветското правителство изпрати послание до президента на Южноафриканската република Ч. Суарт, в което се казва: Г. президент, обръщаме се към Вас във връзка с тревогата, която обхвана повсеместно хората с добра воля, когато узнаха за произнесените смъртни присъди срещу Нелсън Мандела, Зинакели Сисулу и Уисили Мини. Ръководейки се от чувства на хуманност, апелираме към Вас от името на съветския народ да направите всичко необходимо за отменяване на смъртните присъди на посочените лица и за освобождаването на всички други участници в движението за човешки права...“

Второто съобщение беше следното:

„Хавана. Вчера самолет с неизвестни знаци извърши подло нападение над долината Винялес в областта Пинар дел Рио. Самолетът хвърли запалителни бомби, които опожариха обширни площи захарни плантации, унищожиха редица сгради в селището Вилахо Нуево, между които училището и детският дом. Под развалините са затрупани жени и деца. Установено е, че пиратският самолет е излетял от американската база във Флорида. Фидел Кастро е заявил, че бандитите скъпо ще заплатят за това покушение...“

Още през първото междучасие династронавтите се събраха във физкултурната зала на училището. Всички носеха вестника в ръка. Дори Кънчо! Бяха възбудени и кипяха от възмущение.

— Така ли ще оставим тази работа? — просъска през зъби Наско Нето, като удари две крошета във въздуха.

— Не! — заяви полковникът. — Щом сме приятели на кубинците и негрите, трябва да помогнем.

— Най-напред трябва да утешим Роландо и Сисулу-Каба — каза Вихра, която при всичката си строгост беше много нежна.

— Те нямат нужда от глезотии, а от подкрепа! — прекъсна я Наско Нето.

— Те имат нужда и от двете неща — каза полковникът. — Още днес трябва да се видим с тях и да се посъветваме какво да правим.

— Хайде да ги поканим на обед у нас — провикна се със светнали очи Кънчо. — Имаме цели две агнета.

— Глупчо! Не им е сега до агнета! — смъмри го Наско Нето.

— Да си ги изядем сами! — предложи Рони Дато.

Предложението беше примамливо и известно време всички задълбочено го обмисляха. Накрая Димчо каза:

— Добре, но само ако има време. Защото ето какво измислих през първия час...

Огледа се тайнствено, наведе се и зашептя. Всички се скупчиха около него и внимателно го заслушаха...

Вторият час, който беше по география, протече при усилена дейност. Полковник Димчо нахвърли плана за акциите и разпредели бойните групи. Рони Дато съчини позивите. Наско Нето нарисова точен план на София, като обозначи координатите на обектите с черни мустакати глави и бели брадати лица. Вихра написа посланието, а Сашо Кобалтовия юмрук целия час се поти над протестната телеграма: за първи път в живота му се случваше да съчинява такова нещо. А нали знаете, че по български той не е много силен.

През второто междучасие отново се събраха във физкултурната зала. Всички получиха листове, индиго и по един екземпляр от позивите.

През третия час всички усилено преписваха позивите и учителят по аритметика едва не хвана Наско Нето.

През следващото междучасие полковник Димчо разпредели материалите между бойните групи и разгласи плана за действие.

— На ръка ли ще ги пръснем? — попита Наско Нето.

— А как иначе?

— Ами че с ракети. Както тогава, помните ли?

Помнеха, разбира се, всичко помнеха: стогодишната война между астронавти и динамични, консервната ракетокутия с карбидно гориво, която разби прозореца на кооперацията...

— Не може с ракети. Ако счупим някой легационен джам, ще си имаме разправии — каза полковникът.

— Дипломатически усложнения — уточни Рони Дато.

— Голяма работа, като изпотрошим стъклата на американската легация! — провикна се Наско Нето. — Помните ли по-лани какво направиха студентите, когато американците нахлуха в Куба, а? Кеф!

— Не! — отсече полковник Димчо. — Засега ще постъпваме честно.

— Честно! А честно ли е, — като горят с бомби училищата в Куба? — възмути се Наско Нето.

— Да, но те са империалисти, а ние династронавти! — приключи този неприятен разговор полковникът.

Четвъртият и петият час минаха нормално, макар че всички династронавти бяха разсеяни. И как няма да бъдат разсеяни, когато им предстои акция от световен мащаб! За първи път Федерацията се намесваше активно в планетарната политика и се опълчваше срещу най-силната капиталистическа страна в света.

Едва дочакаха края на звънеца и бурно, но все пак тайнствено, да не разберат другите нищо, се втурнаха навън. Оставиха си чантите по домовете, отвориха спестовните си касички, грабнаха Никиж-ем и се пръснаха из София.

8. СЪДБОНОСНИ АКЦИИ В ЧЕТИРИ ПОСОКИ

Бяха четири бойни групи с четири различни по важност и опасност задачи.

Първата група, водена от Рони Дато, отиде право в Кубинското посолство. На входа ги спря милиционерът:

— Какво има, деца?

Рони Дато издуха очилата си и твърдо рече:

— Ние сме пионерска делегация и искаме да се срещнем с другаря посланик.

Милиционерът изгледа малкия Кънчо и се почеса по тила:

— И ти ли си делегат? — попита той.

— Аз съм политически емигрант — отвърна Кънчо.

— Аха... И какво ще кажете на посланика?

— Въпросът е на живот и смърт — внушително каза Рони Дато.

Милиционерът пак се почеса по тила, после вдигна слушалката на телефона и говори с някого.

— Е, хайде влизайте! — каза той. — Ама си избършете краката!

Делегатите си избърсаха краката и влязоха. Посрещна ги един млад, много мургав кубинец, само че без брада.

— Вие ли сте делегацията? — попита той със силен испански акцент. — Заповядайте! — и ги въведе в един голям салон с тежка кожена мебел.

— Вива Куба! — каза Рони Дато, като вдигна юмрук.

— Вива Куба! — казаха останалите делегати и също вдигнаха юмруци.

— Вива Куба! — каза мургавият младеж учудено. — С какво мога да ви бъда полезен?

Рони Дато се изкашля в шепата си и започна:

— Компанеро посланик, ние сме представители на Федерацията на династронавтите. Може би сте слушали за нас. Има дори книга, написана за Федерацията. Та ние си имаме един приятел, кубинец, казва се Роландо от Сиера Маестра, той празнува с нас Първи май цели десет дни и поради това, като прочетохме днес вестника, решихме да

ви предадем това послание, което молим да изпратите на компанеро Фидел Кастро.

И Рони Дато извади от джоба си обемиестия плик и го връчи. Мургавият момък разгъна листа с широките редове и зачете:

„От Федерацията на динамичните астронавти,
До компанеро Фидел Кастро, Хавана.

Компанеро Фидел,

Федерацията на династронавтите има чест да ви поднесе израза на своите най-добри чувства и да ви съобщи следното:

а) Днес, като прочетохме за пиратското нападение на американския самолет над мирните кубински деца, ние се преизпълнихме с ужасен гняв срещу бандитите.

б) Ние изразяваме своята братска солидарност с кубинските пионери. В знак на тази солидарност ние изпращаме на пострадалите пионери всичките си спестявания в размер на 57 лева и 68 стотинки. Обещаваме да изпратим още, веднага след като продадем вторичните суровини, които ще съберем в най-скоро време. Кандидат-династронавтът Игорчо обещава да продаде кънките си, така че сигурно парите ще бъдат повече.

в) Ние заявяваме, че сме готови да окажем безкористна помощ с нашите знания и опит в организирането на федерации на династронавти и затова се поставяме на разположение на кубинското революционно правителство, веднага след учебната година да заминем на Острова на свободата и да окажем безкористна помощ на място.

Най-учтиво ви молим да ни съобщите за датата на отпътуването, за да се подготвим. Най-добре е към 7 юни.

Вива Куба!

С почит: за Федерацията на динамичните астронавти
Полковник Димчо.

София, 13 май 1964 г.“

Мургавият момък вдигна поглед от посланието и малко удивено се загледа в посетителите. Отворил широко големите си черни като маслини очи и сбърчил вирнатото си носле, Кънчо чакаше.

— Ето парите — каза Рони Дато и изсипа от една найлонова кесийка куп монети в шепата на момъка.

И тогава стана нещо съвсем странно: мургавият момък се насълзи. Честна дума!

— Чудесно! — прошепна той. — Чудесно! — Изтри очите си и каза: — Благодаря ви, деца, от името на кубинските пионери и от името на целия кубински народ. Тази шепа стотинки тук струва повече от всички съкровища на света. А що се отнася до посланието до другаря Фидел Кастро, обещавам ви да го изпратя още днес по куриера.

После той почерпи делегатите с хавански бонбони и им напълни джобовете за другите династронавти.

С това приключи мисията на първа бойна група.

Втората бойна група, водена от Игорчо, отиде в Централната поща. И тримата се наредиха на дълга опашка пред гишето за телеграми за чужбина. Когато най-послед дойде редът на Игорчо, той подаде на чиновничката голям лист с широки редове. Тя зачете:

„До президента на Южноафриканската република Ч. Суарт.

Господин президент, засрамете се! Обръщаме се към вас във връзка с тревогата, която обхвана повсеместно хората с добра воля, когато узнаха за произнесените смъртни присъди срещу Нелсън Мандела, Зинакели Сисулу и Уисили Мини. Расисти такива, да не мислите, че като сте бели, можете да правите, каквото ви скимне! Долу ръцете от негрите! Освободете посочените лица и им разрешете да посещават всички кина! Това ще се посрещне с чувство на облекчение от най-широките кръгове на световната общественост. Но не го ли направите, да знаете,

че, ръководейки се от чувство на хуманност, ние като един ще се надигнем и ще счупим кървавата ви десница. Федерация на династронавтите.“

Този образцов документ по български език бе съчинен от Сашо Кобалтовия юмрук само за 45 минути. Разбира се, той си послужи с някои и други телеграми от вестника, но все пак беше много горд с творението си.

Чиновничката изгледа малко учудено Игорчо, после телеграмата.

— Цялата ли пращате? — попита тя.

— Да — отвърна командирът на бойната група.

— Ще ви струва 89 лева.

— А за два лева не може ли? — попита Игорчо.

— За два лева само пет думи.

Игорчо прехапа устни: ами сега? Как да измисли тия пет думи, които хем да кажат всичко, хем да струват само два лева?

— Само че побързайте, моля! — каза чиновничката. — Зад вас чакат други хора.

Тогава Игорчо затвори очи и изведнаж се видя до Сисулу-Каба. Негърът го прегръща до топлите си гърди, а лицето му е черно, черно! Игорчо се задъха от вълнение. Отвори очи и почти без да мисли, попита:

— Другарко, а може ли да пратим само това: „Какво като имат черна кожа?“

— Може.

Игорчо попълни нова телеграма, плати двата лева — последното богатство на Федерацията, — прибра разписката и си отиде, последван от групата. А зад него чакаха най-малко още петдесет човека с телеграми до Претория...

Третата бойна група начело със Сашо Кобалтовия юмрук трябваше да се занимава с цели три африкански легации: на Гана, Гвинея и Судан. Тук бяха още Мишо Еквилибриста, Фани и Милчо. Джобовите им бяха издути и те предпазливо крачеха по тротоара, за да не ги забележи империалистическото разузнаване.

Пристигнаха пред ганайската легация. Тя се намираше в една зелена тиха уличка и бе заобиколена от невисока дървена ограда. През пролуците Сашо Кобалтовия юмрук видя двама негри да играят на шах.

— А сега — заповяда той шепнешком — ти, Фани, отиваш до оня ъгъл и пазиш, а ти, Милчо — до другия. Видите ли милиционер или друго подозрително лице, свиркате.

— Ама аз не знам да свиря — каза Фани.

— Ех, що ли взимам малолетни жени на такива важни акции! Мишо, иди ти!

Преди да се разделят, Фани попита:

— Бате Сашо, ако ни уловят, какво ще ни направят?

— Ще ни затворят за шест години и осем месеца. Толкова дават за нелегални позиви. Толкова получи и майката на Рони Дата преди 9 септември.

И тъй — охраната зае ъглите и започна да наблюдава.

Сашо Кобалтовия юмрук се огледа — улицата беше съвсем безлюдна, и макар че беше безумно смел, сърцето му усилено биеше. Пъкна ръка под карираната си зелена риза, измъкна позивите, бавно тръгна покрай оградата и изведнаж със силен замах прехвърли снопчето в двора. Листчетата се разпиляха от вятъра и бавно полетяха надолу, над главите на играчите, които изненадано скочиха. Сашо, бърз като ракета, летеше към ъгъла. Само след десет секунди бойната група беше недосегаема, а след още пет минути бе край легацията на Гвинея.

Сашо Кобалтовия юмрук и Мишо Еквилибриста веднага тръгнаха да разузнаят обстановката. Оказа се, че тук е по-лесно: в съседство с двора на легацията се издигаха скелите на новострояща се сграда. Наистина скелите бяха малко височки — 9 етажа, и се клатушкаха от вятъра, но това препятствие ли е за Мишо Еквилибриста? Той се покатери като маймуна чак до върха, стъпи на една тъничка летва, която заплашително заскърца, и оттам пусна листчетата над терасата на легацията. Миг след това наизлязоха ганайци, но Мишо вече се плъзгаше надолу с кофата за цимент.

Тръгнаха към суданската легация. Когато обаче пристигнаха на посочения от Наско Нето координат, отбелязан с черно мустакато лице, вместо легация намериха магазин за плод-зеленчук. Напразно обикаляха наоколо — нямаше и следа от легация и суданци. Бойната

група бе принудена да се върне с неизпълнена докрай задача. Едва по-късно се установи, че на посоченото място се намираше не легацията на република Судан, а магазинът на ТКЗС Рудан и че в София изобщо няма суданска легация. Но ако имаше, пълномощният министър щеше да получи и прочете следния нелегален позив, съчинен от Рони Дато:

„Братя негри! Горے главата! Няма да успеят белите расисти да победят черния материк. Те искат да обесят Нелсън Мандела, Зинакели Сисулу и Уисили Мини, защото ужким хората с черна кожа били същества от долна категория, а те забравят, че навсякъде — по стадиони, универсиади и боксови рингове негрите редовно пердашат белите и ги правят нокаут. Забравят също, че от кръвта на жертвите ще се родят хиляди други герои.

Да живее Африка на Лумумба, Джомо Кениата и олимпийския шампион по маратон Бикила Абебе! Да живее Африка на лъвовете и тигрите, на крокодилите и хипопотамите! Африка, ние сме с тебе! Нека твоите синове и занапред пердашат по бокс, скок на дължина и бягане на сто и двеста метра всички надменни бели атлети! Долу расистите! Да живее братството между бели и черни! ФДА.“

9. ЧЕТВЪРТА БОЙНА ГРУПА В СХВАТКА СЪС СВЕТОВНИЯ ИМПЕРИАЛИЗЪМ

Бяха трима — най-силните, най-смелите и най-хитрите: полковник Димчо, Наско Нето и комисарката Вихра. Тук беше и наследникът на кучето-чудо — Никиж-ем.

Задачата на четвърта бойна група бе: 1) Да се пръснат протестни позиви пред американското посолство. 2) Да няма трошене на джамове и 3) Да няма човешки жертви.

Позивът беше кратък:

„Империалисти! Вие отново посегнахте на Острова на свободата и като пратихте от Флорида самолет с неизвестни знаци, мислите, че ще ни шашнете. Ние не сме будали! Ние знаем кой уби кубинските деца! Престъпниците трябва да знаят също: часът на разплатата и на великото отмъщение приближава. Всички възрастни и деца от целия свят ви презират. Скоро към Куба ще потече всеобщата помощ на планетата Земя и тогава мислете му! ФДА.“

Отначало някой предпазливо възрази срещу острите изрази в позива: няма ли те да предизвикат дипломатически усложнения между България и Съединените щати? Полковник Димчо обаче обясни, че Федерацията си има свое самостоятелно мнение по тия въпроси и не може да мълчи, когато под развалините на кубинските училища загиват пионери.

И тъй — те приближиха посолството, което се намира в най-оживената част на града. Спряха се на ъгъла, погледнаха: обстановката беше крайно сложна. Пред входа на посолството имаше милиционер; пред витрината — хора, които зяпаха фотографии; пред съседната витрина на кино клуба — също хора; край будката — опашка за вестници; на улицата — десетина коли...

— Аз отивам на разузнаване — каза Наско Нето, който беше главен разузнавач на Федерацията. И се упъти право към витрината на посолството. Залепи нос на стъклото и се загледа.

Мина минута, минаха пет, десет... Той продължаваше да зяпа с отворена уста.

А през това време полковник Димчо и Вихра, останали сами, не знаеха просто какво да си кажат. Не смееха дори да се погледнат. Димчо се правеше, че чете афишите по стените, а Вихра си свиркаше Четвъртата симфония на Брамс...

Трябва да ви разкрия, че напоследък техните отношения бяха твърде особени: срещнеха ли се, веднага гърлата им се свиваха и забравяха всичките си думи, макар че все искаха да се виждат и да бъдат един до друг. Димчо, който доскоро предпочиташе приключенските и научно-фантастичните романи, взе да чете и други, които Наско Нето наричаше лигави, като например „Романът на три сърца“ от Джек Лондон и „Виктория“ от Кнут Хамсун. А когато неотдавна Вихра му даде „Павел и Виргиния“, той я изгълта на един дъх и беше ужасно развълнуван. До такава степен бе развълнуван, че след това взе назаем от Вихра Четвъртата симфония на Брамс и я слуша цял следобед, като си показваше бялото на очите.

И тъй — стояха те мълчаливо и стеснително и чакаха Наско Нето. А той дойде чак след двацет минути. Беше много възбуден:

— Ей, знаете ли какъв спътник са пуснали американците, а? Идете да видите снимката. Казва се „Ехо 2“ и препредава телевизия от Ню Йорк за Москва.

— Голямо чудо! — каза полковникът. — И ние ще си направим по-хубав спътник. Какво друго разузна?

— Има и снимка от последния мач за световно първенство по бокс. Дето Флаш Елорд пердаши Такаши Мацумото.

— Не за това те питам, бе — ядоса се полковникът, — а каква е обстановката!

— Обстановката ли? Дребна работа. Като нищо ще пуснем позивите.

Седнаха на една скамейка в близкия парк и започнаха да обсъждат начините за пускането на позивите. С ракета явно не можеше...

— Да имахме хеликоптер, можехме да ги пуснем отвисоко — каза Димчо.

— Или с кола! Профучаваш с колата покрай посолството и хвърляш! Гледал съм това в сума ти шпионски филми — каза Наско Нето.

— Само че нямаме пари за кола — забеляза Вихра. — Всичките ги дадохме за кубинските деца и за телеграмата.

Замълчаха. Никиж-ем внимателно ги гледаше и махаше опашка.

— Хайде на ръка — предложи Наско Нето. — Като в ремсовите романи. Вие двамата тръгвате напред и се прегръщате, за маскировка. Аз идвам подир вас и хвърлям. Ако се опитат да ме преследват, вие ще ме спасите, като се пречкате пред краката на преследвачите.

Димчо изведнаж се изчерви силно, а Вихра извърна глава.

— Не! — каза рязко тя.

— Ама защо, бе? — попита Наско Нето. — Той ще те прегърне само така, на ужким!

— Само да смее! — закани се тя.

— Ама че се превземате вие, жените! Заради вашите глезотии можем да провалим акцията. — Наско Нето презрително плюна.

Отново настъпи мълчание. Димчо и Вихра не смееха да се погледнат. В този момент погледът на Наско Нето попадна на Кучето.

— Ама че сме диванета! — провикна се той. — Никиж-ем! Само с него!

Другите двама мигновено разбраха и се обърнаха, забравили за всякакво стеснение.

— Да, бе! — възкликна полковникът. — Как не се сетихме по-рано! Дайте позивите!

Пъхнаха листчетата между зъбите на кучето и Димчо бавно и отчетливо го инструктира:

— Никиж-ем! Виждаш ли оня милиционер там?

Кучето кимна.

— Като го отминеш, пускаш позивите точно пред вратата. Разбра ли?

Кучето кимна.

— А после ще избягаш. Ние ще те чакаме тука. Разбра ли?

Кучето кимна.

— Хайде сега — фъс!

Никиж-младши побягна. Династронавтите напрегнато го следяха с поглед. Лекичко подскачайки, той се провираше между краката на хората, мина покрай една голяма кола, огледа се кокетно на лъскавата ѝ повърхност, поколеба се дали да я намокри и се насочи право към милиционера. Но тук, вместо да пусне листчетата на земята, то направи нещо съвсем друго: изправи се на задните си лапи и поднесе позивите на милиционера. Този обаче явно не разбра какво иска да му каже кучето и затова само го погали и го отпрати обратно.

Никиж-ем се върна. Позивите си бяха в устата му.

— Глупчо! — скара му се полковник Димчо. — Аз ти казах да ги пуснеш на земята, а не да ги даваш на милиционера. Хайде пак!

Но и този път Никиж-ем направи съвсем същото. То беше възпитано куче и знаеше, че не бива да се прави боклук на земята.

Ядосан, Димчо взе позивите и ги сложи на скамейката. Династронавтите започнаха да се отчайват. Нима няма да се намери разрешение? Нима Четвърта бойна група ще провали акцията? И неочаквано разрешението дойде от небето:

Точно така, от небето! Изведнаж, ама съвсем изведнаж, задуха силен вятър, почти като вихрушка. И преди династронавтите да разберат какво става, вятърът грабна позивите, вдигна ги високо, пръсна ги, завъртя ги във въздуха и ги понесе право към посолството.

В първия миг династронавтите се втурнаха да ги събират, но бързо съобразиха, че е по-разумно да бягат, и хукнаха в обратна посока с втора космическа скорост.

И не видяха как едно листче се лепна върху лицето на американеца, който тъкмо слизаше от един форд, и как друг позив, понесен от вятъра, се шмугна през прозореца право в канцеларията на посланика...

10. ПРЕД ГОЛЕМИЯ СТАРТ

В два часа следобед Федерацията отново беше в ракетния център. Дойде и Кънчо, който каза, че татко му е отложил празнуването на Първи май за довечера, та дано дотогава се появи и Сисулу-Каба. Отчетоха резултатите от четирите акции за отлични и пристъпиха към изпълнението на другите набелязани сутринта задачи. Качиха се у Димчови и в продължение на 47 минути въртяха телефона, вследствие на което телефонната централа в района преизпълни плана си за тримесечието със 112 на сто. По-важното е обаче, че откриха къде се намират приятелите им.

Роландо беше в гимнастическия салон на студентското градче и вдигаше тежести. Това му препоръча докторът, за да се върне към нормалното си тегло. Какъвто беше сега по черни гащета и бяла фанелка, със закръглено коремче, надути бузи и черна брада, той никак не приличаше на героя от Сиера Маестра, а като видя тринадесетте династронавти да нахлуват в залата, обзе го паника.

— Бива Куба! — извикаха те с бодро вдигнати юмруци.

— Бива Куба! — отвърна унило Роландо.

Наобиколиха го. Наско Нето поопипа мускулите му.

Сашо Кобалтовия юмрук се опита да вдигне щангите, а Рони Дато го запита дали прави йогистки упражнения — много били полезни за смъкване на корема. След това полковник Димчо го постави в течение на проекта да заминат за Куба, осведоми го за посланието до Фидел, за позивите, парите и прочее и накрая поиска от Роландо съвет какво да правят по-нататък.

— Според мен — отвърна кубинецът, — най-напред ще трябва да изчакате отговор от Фидел и разрешение за заминаване. През това време научете добре испански език, географията на Куба и Южна Америка, тренирайте се за пътуване през океана...

— Дребна работа. Ние сме тренирани за пътуване в космоса — каза Наско Нето.

— Още по-добре. А как мислите — ще ви пуснат ли родителите?

— Защо да не ни пуснат? — попита полковник Димчо. — Та ние не отиваме на разходка, а да помогнем безкористно на кубинския народ. Чичо Андрей Художника е бил интербригадир в Испания и все разправя за Толедо и Алказар и дори има ордени, само че е малко завеян...

Като разбра, че няма опасност от нови агнета, Роландо се развесели, облече се, плесна с ръце и се провикна:

— Но да знаете, компанерос, непременно трябва да научите ча-ча. Иначе няма да ви пуснат в Куба!

И запя „Кара миа“ и затанцува ча-ча, след това и другите и скоро стените на физкултурната зала, която беше построена да издържа сътресения на много тежки категории, се напукаха на три места...

Само Рони Дато стоеше настрана. Тази пуста ча-ча — все не му се удаваше!

„Чудесни зверчета“ — си помисли със симпатия Роландо, когато изпращаше династронавтите. И тъкмо да се разделят, Кънчо го дръпна за ръкава:

— Компанеро Роландо от Сиера Маестра — каза той, като събърчи вирнатото си носле. — Искате ли да дойдете довечера на гости у нас за Първи май? Мама сготви две агнета...

Роландо изведнаж се понесе по улицата със скорост 10 секунди за сто метра, като с това изравни световния рекорд на Харис...

Сисулу-Каба намериха в редакцията на „Студентска трибуна“. Той беше един от доброволните сътрудници на вестника и тъкмо редактираше страницата, съдържаща протестни материали срещу смъртните присъди в Претория. Стаята беше малка и тринадесетте династронавти я задръстиха до последното ъгълче, което не попречи на редактора Рони Дато да си завре носа навсякъде.

Огромният негър, чиято глава достигаше до тавана, беше все още много тъжен. Той прочете позива на Федерацията и телеграмата, която изпратиха до президента на Южноафриканската република, и обеща да ги отбележи във вестника.

— М'боре Сисулу — каза полковникът, — ние дойдохме при вас, за да ви съобщим, че искаме да окажем безкористна помощ на вашия народ.

— Това, което направихте днес, е хубава помощ — отвърна негърът.

— Ние искаме да ви помогнем още, като ви окажем безкористна материална, военна и човешка помощ на място.

Ослепителна усмивка озари тъжното лице на Сисулу-Каба. Той разпери огромните си ръце и прегърна тринадесетте династронавти изведнаж. Игорчо примря от удоволствие.

— Ох, деца, далече е моята родина — въздъхна негърът — и трудно ще стигнете до нея.

— Нищо от това — каза полковникът. — Ние лани замалко не заминахме за Марс.

Сисулу-Каба пак се усмихна:

— Е добре, щом като толкова настоявате... Мога ли да ви помогна с нещо?

— Да. Искаме да научим негърски език и да си купим граматика.

— Няма такава граматика за моя език, деца. Тя тепърва предстои да се напише.

— Ами че вие ни я преподайте устно, а ние ще я напишем — каза Рони Дато. — Искате ли?

Сисулу-Каба се съгласи. Определиха ден и час за уроците и преди да си тръгнат, Рони Дато попита:

— М'боре Сисулу-Каба, искате ли да станете сътрудник на нашия вестник „Народен звезден глас“?

— Искам.

— Добре тогава, напишете една статия за една битка на живот и смърт между боа и тигър...

11. ЕДИН ДОГОВОР ЗА СЪРЕВНОВАНИЕ И ДВЕ АГНЕТА ЗА ПЪРВИ МАЙ

Така. Сега всичко беше готово за тържествения акт, който полковник Димчо беше измислил още през първия час в клас. Отново бяха в ракетния център и вече Рони Дато държеше бележника за записване на протокола.

Полковник Димчо се изправи:

— Другари династронавти! — провикна се той. — Вие знаете, че днес, след като оказахме безкористна решителна материална и морална помощ на борещите се за свобода народи, Федерацията стои пред прага на друго съдбоносно решение. Предстои ни лично да отидем сред тия народи, за да помогнем на място и ако потрябва, да пролеем кръвта си за тях.

— Като Васил Левски в Белград — каза Сашо Кобалтовия юмрук.

— Като Георги Димитров в Лайпциг! — извика Наско Нето.

— И като Дан Колов в Париж — добави Кънчо.

— Глупчо! — смърри го Наско Нето. — Дан Колов не е революционер, а борец!

— Ама нали ги победи всичките, а? — гордо каза Кънчо.

Полковник Димчо подхвана:

— Предвиждаме експедицията да тръгне на 7 юни и да се върне към 14 септември, за да успеем да си купим учебници.

— Ами няма ли да отиваме на пионерски лагер? — попита Фани.

Наско Нето насмешливо се озъби:

— А не щеш ли и баба ти Тинка да дойде с тебе в Куба, а? Да те слага да нанкаш?

Фани се нацупи, а полковник Димчо продължи, без да обръща внимание на тази ехидна забележка:

— Тази година ние доброволно се отказваме от всякаква почивка. Негърските деца и зиме, и лете работят в диамантените мини, а ние...

Поиска думата Рони Дато:

— Няма да успеем за една ваканция да помогнем и на двата народа — загрижено рече той. — Оттук до Куба с параход се пътува цели петнайсет дни, и петнайсет дни връщане, прави цял месец. Пък до Южна Африка е още по-далече.

— Ще пътуваме със самолет — каза Сашо Кобалтовия юмрук.

— Ами багажът? — попита Рони Дато. — Цели сандъци с оръжие, хинин, мъниста, гривни...

— Защо ти са мъниста и гривни, бе? — попита Наско Нето.

— За да правим търговия с човекоядците в джунглите: Иначе като нищо ще ни сварят в казана и ще ни изпапкат.

Кънчо изведнаж си представи как го варят в казана и му стана приятно: той много обичаше да плува в топла вода.

— Вярно е — замислено продума полковник Димчо, — една ваканция няма да ни стигне. Хайде тогава тази година да помогнем на Куба, а догодина на Южна Африка.

— Та дотогава да обесят брата на Сисулу-Каба, така ли? — възрази Сашо Кобалтовия юмрук. — Не е честно.

Настана тягостно мълчание. Проблемът изглеждаше неразрешим.

Обади се Игорчо, тихичко, но решително:

— Щом като искате, идете в Куба още тази година, пък аз ще отида в Южна Африка.

— Сам ли, бе? — попита жлъчно Сашо Кобалтовия юмрук.

— Какво от това? — упорито отвърна Игорчо.

— Ще те глътне някоя боа и ще видиш ти!

— Нека!

Пак мълчание. И съвсем неочаквано Рони Дато взе да трие очилата си — знак, че му е дошла идея:

— Ама защо да не направим едновременно две експедиции, а? Две интернационални бригади. Едната за Куба, другата за Африка.

— Вярно, бе — завикаха всички. — Хайде!

— И хем ще се съревноваваме! Която бригада окаже най-безкористна помощ, ще бъде обявена за бригада първенец! Искате ли? — каза Игорчо.

Незабавно пристъпиха към съставянето на интербригадите. То стана лесно. Известно колебание прояви само Рони Дато. Много му се

искаше да остане при кубинците, но като си помисли, че ще трябва да танцува ча-ча, веднага се отказа.

Повече се поизмъчи Вихра. Като видя, че Димчо бездруго се определя за Куба, в първия миг и тя поиска да бъде с него: представи си как ще крачи с него по стръмните партизански пътеки на Сиера Маестра, как ще слушат заедно на парахода Четвърта симфония от Брамс... Обаче в нея веднага се надигна независимият опърничав дух на бивш комисар и без много да му мисли, се записа при африканците.

И така, в края на краищата, бригадите се оформиха, както следва:

Първа кубинска интербригада, наречена още червената

1. Полковник Димчо, командир
2. Наско Нето, разузнавач
3. Кънчо, помощник-разузнавач
4. Фани, санитар

и още трима интербригадири.

Втора африканска интербригада, наречена още черната

1. Сашо Кобалтовия юмрук, командир
2. Вихра, комисар
3. Рони Дато, редактор
4. Мишо Еквилибриста
5. Игорчо, четник.

и още един интербригадир

(Както може би сте отгатнали от пролога, по-нататък сред интербригадирите ще настъпят размествания, но нека не изпреварваме събитията.)

Възложиха на Рони Дато, който имаше голям опит в тази област, да съчини договора за съревнование. Привечер, след като си написаха домашните, династронавтите отново се събраха и Рони Дато тържествено прочете Договора за съревнование между Първа кубинска интербригада и Втора африканска интербригада.

Най-напред договорът съдържаше „решителен протест срещу варварските нападения над беззащитните кубински села, срещу бандитската разправа на белите расисти с негрите в Южна Африка“ и подчертаваше, че династронавтите не могат да спят спокойно, докато

не се сложи край на това позорно положение, и че те ще се борят до последния си дъх за освобождението на колониалните народи. И по-нататък:

§1. Федерацията се разделя на две интернационални бригади, които встъпват в пламенно съревнование помежду си.

§2. Първа кубинска бригада заминава за Куба. Втора африканска бригада заминава за Южна Африка. Там на място те оказват безкористна помощ за организирането на Федерации на династронавти. За всеки заловен диверсант бригадите получават 30 точки, за всеки тигър — 40 точки, за всяка боа — 50 точки. За всяка организирана федерация — 100 точки.

§3. Двете бригади се задължават да научат най-късно до 7 юни едната — испански, другата — негърски език. За всеки език се дават по 50 точки.

§4. Червените интербригадири се задължават да си пуснат бради и да не се стрижат и бръснат, докато не се завърнат от Куба като победители. За всяка брада се определят по 20 точки. Черните интербригадири се задължават да си пуснат мустаци и да не се стрижат и бръснат, докато не се завърнат от Южна Африка като победители. За всеки мустак се определят по 20 точки.

§5. Двете бригади се задължават да събират пари, оръжие, муниции, провизии, мъниста, бинокли, взрив, отрова, ракети и подаръци за местните пионери. За всеки предмет се определят точки съобразно неговата ценност.

§6. Двете бригади се задължават да пазят в най-строга тайна целта на експедициите. Могат да знаят само Фидел Кастро, Роландо от Сиера Маестра и Сисулу-Каба от Претория.

За най-добре запазена тайна се дават 10 точки.

Договорът завършваше с традиционните възгласи за братство между всички народи и раси и бе подписан от полковник Димчо и

Сашо Кобалтовия юмрук.

Макар и хубав, този път договорът не направи кой знае какво впечатление. Ехе, какви договори бяха съчинявали те в своята бурна биография! Възражения и допълнения уж нямаше, ала внезапно се обади Рони Дато:

— Димчо бе, знаеш ли, че не е честно да бъдеш полковник в Куба?

— Защо?

— Защото Фидел Кастро е майор, а е хем главнокомандуващ партизанските войски на цяла Куба.

Полковникът помисли, помисли, па скромно рече:

— Е добре, щом е тъй, аз ставам пак майор.

Така главният династронавт отново даде личен пример за себеотрицание и доброволно се разжалва. И сега под договора се подписа не полковник, а майор Димчо. Подписа се и Сашо Кобалтовия юмрук, а за по-сигурно сложиха подписите си и всички останали. Последен драсна името си най-малкият кандидат-династронавт. Той написа:

„Кънчо — червен интербригадир“.

После Кънчо каза:

— Искате ли, преди да почнем отново стогодишната война между нас, да изядем агнетата?

— Каква стогодишна война, бе глупчо! — продума мързеливо Рони Дато. — Тоя нищо не е разбрал. Ние правим съревнование, разбра ли? Съ-рев-но-вание! Като състезание на пет хиляди метра, ясно?

— Аз ще убия два тигъра и ще спечеля съревнованието — каза Кънчо.

— Добре, добре — снизходително рече Рони Дато. — А сега хайде да отидем да изядем агнетата, че съм гладен.

Отидоха у Кънчови, изядоха агнетата, оглозгаха кокалите, дадоха и на Никиж-ем и едва се дотътриха в къщи.

Така въпреки всичко, въпреки неблагоприятната История Кънчо успя да отпразнува Първи май. По този случай Рони Дато каза: „Ама

нищо, по стар стил 13 май е пак 1 май!“

Преди да се разделят, Кънчо попита майора:

— Бате Димчо, наистина ли ще заминем за Куба?

— Па разбира се!

— Аз пък си помислих, че е като лани, когато заминахме за Марс.

Димчо поклати глава:

— Свършиха се игрите, Кънчо. Сега е наистина, защото сме вече големи. Разбра ли?

— Разбрах — каза Кънчо и сбърчи вирнатото си носле.

Прибраха се, заспаха и сънуваха, че се носят по Атлантика. Някъде край Азорските острови корабите се разделиха. Червените се упътиха към Острова на свободата, Черните — към нос Добра надежда...

ВТОРА ЧАСТ МУСТАКАТИТЕ И БРАДАТИТЕ

1. В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПАРАГРАФИТЕ

Измина цяла седмица от началото на подготовката на великата двойна експедиция на династронавтите. Днес беше неделя, можеше да се полежи до късно, толкова повече че майор Димчо до среднощ бе зубрил испански думи и география на Куба. Веднага обаче щом се събуди и изигра със себе си партия шах, той скочи: предстоеше много работа и нямаше време за губене.

Най-напред влезе в банята и внимателно разгледа лицето си на огледалото: златистият мъх по бузите бе сякаш пораснал малко и съвсем лекичко потъмнял, но толкова незабележимо, че хвърли майора в мрачно настроение. Ако брадата расте всеки ден по толкова, ще трябва да чака още пет-шест години, докато се изпълни параграф 4 от договора, и той, майор Димчо, да заприлича на майор Фидел! А тя трябва на всяка цена да бъде готова до 7 юни! Какво да прави, дявол да го вземе?

Този проблем, уви, занимаваше всички династронавти, включително Вихра и Фани, и те усилено търсеха лек срещу безбрадието и безмустачието. Вчера Федерацията посвети цяло съвещание на този въпрос и Рони Дато изнесе доклад, основан на една брошура, открита в антикварната книжарница „Старкниг“. Най-напред Рони Дато категоризира разните видове бради и мустаци. Оказа се, че мустациите биват будьоновски, чаплиновски, чингизхановски, моржови, идъновски, вазовски, мандарински, самурайски, южноафрикански и прочее, и прочее, а брадите — марковски, енгелсовски, ленински, мойсеевски, кастровски, ботевски, каравеловски, наполеоновски (трети) и прочее, и прочее. В заключение, съгласно брошурата и докладчика, колкото по-често се бръсне брадата, толкова по-скоро тя расте и става по-буйна.

И интербригадирите, като истински учени, решиха да експериментират.

Димчо заключи вратата на банята и с трепет посегна към бръснарските принадлежности на баща си: тук имаше всичко, което е необходимо на един мъж: самобръсначка, четка, сапун, ножчета, одеколон, крем... Майорът бързо преодоля смущението си, сложи ново

ножче и както бе виждал толкова пъти от татко си, насапуниса лицето и започна. Но, о! Как се вълнуваше! Все пак това беше първото чисто мъжко занимание в живота на майора.

Оказа се, че няма нищо страшно и отначало всичко вървеше добре: ножчето се плъзгаше гладко и под сапуна се показаха червените, полирани като стъклени топчета бузи на майора. Изведнаж обаче някой почука на вратата, ръката нервно трепна, Димчо почувствува лека болка под ухото.

— Кой е вътре? — попита другарката Мира.

— Аз съм, аз... — отвърна уплашено майорът.

— Защо си се заключил? Къпеш ли се?

— А не, аз само така... — отвърна Димчо и като се погледна пак в огледалото, обзе го ужас: по бузата се стичаше дълга струйка кръв. Разбира се, не охна. Какви ли не по-страшни работи го очакват в Куба! Бързо сложи памуче с одеколон на порязаното място и продължи да се бръсне. Но ръката беше вече несигурна и докато свърши, по лицето на майора се появиха още четири памучета.

За да избегне досадните въпроси на майка си — какво е, що е, ох, ах, дай да те превържа, вземи аспирин! — Димчо се измъкна през страничния коридор и слезе в ракетния център.

Беше рано и само Никиж-ем си беше тук. Майорът се огледа внимателно за неканени чужди разузнавачи, измъкна ключа изпод камъка, който се намира на 22 градуса североизток от западния дирек за пране, отключи огромния катинар, с който беше отделена бараката от останалия свят, и влезе.

Откакто си отиде зимата и въглищата и дървата се свършиха, бараката мина в притежание на Федерацията и сега тя беше главната база за съхраняване материално-техническата част на интербригадите. Димчо влезе и заключи.

Базата бе разделена на две равни половини от една дебела черта по утъпканата земя. На лявата стена личеше емблемата на Първа бригада — червено лице с брада; на дясната — емблемата на Втора бригада — черно лице с мустаци. Вляво беше имуществото на брадатите, вдясно — на мустакатите.

През този кратък период от време благодарение на договора за съревнование интербригадирите успяха да съберат сума ти неща. Всички например си имаха вече по една раница, по една торба, пълна

със сухари, по едно електрическо фенерче, имаха си камички, въжета за катерене, черни очила, вилици, солнички...

Разбира се, това беше още твърде малко за великата двойна експедиция и интербригадирите усилено търсеха, особено оръжие.

Майор Димчо хвърли внимателен инспекторски поглед върху материалите: всичко ли е в ред, не е ли нещо изчезнало, ръждясало, мухлясало? Оказа се, че всичко е в отлично състояние.

Тогава майорът отвори голямата картонена кутия, която лежеше на масичката в ъгъла. Показа се най-свидната скъпоценност на червените: радиостанцията. Сами разбирате, че без радиовръзка всяка съвременна експедиция е загубена. Наистина станцията още не беше напълно готова, липсваха микрофон, едно-две съпротивления, но това беше само паричен въпрос. Другият, техническият проблем бе преодолян с упорит, денонощен труд на Димчо, асистиран от Наско Нето. Като се ръководеха от схемата, която им даде инженерът от Кръжока при Пионерския дворец, те създадоха това чудо на съвременната електротехника, което само след няколко дни щеше да приема и предава! Ама наистина!

При черните имаше още едно такова чудо, само че беше по-малко и като че ли по-модерно. Частите на тази станция бяха купени неотдавна в Москва от таткото на Рони Дато, другаря Анжел, който между другото му беше донесъл и едно колело. От една седмица вече Рони Дато, асистиран от Сашо Кобалтовия юмрук, се потеше над схемата и след няколко дни станцията щеше да приема и предава. Ама наистина!

Двете страни бързаха час по-скоро да приключат с монтажа, и то не само за да спечелят съответния брой точки, но и за да използват тази модерна техника при издирването на оръжие.

Тъкмо майорът слагаше кутийка ножчета за бръснене към принадлежностите на Червените, на вратата се почука.

— Парола? — попита майорът.

Оттатък вратата някой тихичко, но ужасно фалшиво запя:

— Бандера роса ла триумфера...

Димчо отвори: беше Наско Нето с чанта в ръка. Майорът обаче едвам го позна: лицето на главния разузнавач беше покрито на седем места с лепенки от лейкопласт.

— Бива Куба! — поздрави той. — Обръсна ли се?

— Бива Куба! — отвърна майорът. — Да, обръснах се.

— И аз се обръснах — каза Наско Нето. — Виж какво донесох.

Измъкна от чантата кутия водни боички, два блока за рисуване и една маска за подводно плуване.

— Това пък за какво е? — попита майорът.

— За като ловим акули под водата — отговори Наско. — За това ще получим най-малко 30 точки. Черните на куково лято ще намерят акваланг.

— Научи ли си урока по испански?

— Не, бе! Много е трудно... Има едни такива завързани думи! Ама виж какво научих!

И Наско Нето се развъртя и показа най-новите стъпки на ча-ча.

На вратата се почука.

— Парола? — попита Димчо.

— Моранбонг!

Беше Рони Дато. Точно под носа му, там, където е мястото за мустаците, имаше огромно петно от йод и съсирена кръв.

— Хоройя а кани! — поздрави той и влезе с колелото си.

— Какво значи това? — попита Наско Нето.

— Да живее свободата! На негърски... — отвърна нехайно Рони Дато и без повече приказки свали от багажника една гира, шест кутийки конфитюр от череши, сноп бакелитени гривни, един термометър и ги сложи на масата на Втора бригада.

Наско Нето със завист погледна новите придобивки на черните.

— Защо ти е тая гира, бе? — попита той.

— Десет точки! — каза Рони Дато. — И за физкултура.

— Дай едно кръгче — примоли се гордо Наско.

— Недей, сега имаме работа! — спря го майорът. — После ще караме всички.

След малко дойде Сашо Кобалтовия юмрук. Той представляваше живописна гледка: горната му устна беше превързана до двете уши с бинт и едвам говореше, а косата му, черна, дълга до врата, беше бухнала на главата му като на Черен Петър. Не беше я стригал от два месеца вече, а след подписването на договора въобще нямаше намерение да я стриже до завръщането си от Претория.

Той донесе шест лъка от чадърени ребра и сноп дървени стрели.

— Само че нямам отрова за връхчетата — едва изфъфли той. — Това е най-силното оръжие за борба с тигрите.

Дойде Игорчо. С две лепенки край устните... Извади от джоба си театрален бинокъл и компас.

Влезе и Кънчо, след като едвам-едвам изпя паролата „Бандера роса...“ Той пък се беше изхитрил да си пореже вирнатото носле тъкмо на девет места и беше нашарен като негърски жрец. Никой, никой не го инструктира, че на носа брада не расте... Той остави на масата шепа стъклени топчета и куп дълги, красиви птичи пера.

— За да се маскираме като индианци — обясни той.

Един след друг дойдоха и останалите интербригадири. Излишно е да споменавам, че всички носеха белези от първото бръснене, с изключение на Вихра, която заяви, че няма намерение да се бръсне, и на Фани, която хем се обръсна, хем не се поряза.

— Ама как, бе? — измуча мъченически Сашо Кобалтовия юмрук под превръзката.

— С електрическата самобръсначка на татко — отвърна с достойнство Фани.

— Тя не помага за растежа на брадата — каза флегматично Рони Дато. — Така никога няма да ти порасне брада.

Накрая, като направиха равносметка на донесеното, установиха, че материалните ефективи са значително увеличени. Оръжие обаче, извън стрелите на Сашо Кобалтовия юмрук, все още нямаше...

2. ОРЪЖИЕ И ПАРИ! ПАРИ И ОРЪЖИЕ! НАХОДКАТА НА НАСКО НЕТО

— Сега — каза майор Димчо, — след като имаме почти всичко, трябва ни две важни неща: оръжие и пари. Оръжие за борба с диверсантите и тигрите, пари — за да си купим микрофон за радиото и за други неща. Има ли предложения?

— Оръжие има в студията на татко — предложи Фани.

— То не е истинско, бе — каза презрително Наско Нето.

Тогава Кънчо важно каза:

— Татко има пистолет и ятаган и хем истински! Ще му кажа да ни ги даде.

Всички се хванаха за главата и ревнаха:

— Само да си посмял! Тоя глупчо ще издаде всичките ни тайни право на милицията! Я излез навън да пазиш!

Ужасно обиден от тази несправедлива постъпка, Кънчо застана на пост пред вратата и реши в най-скоро време да докаже на ония вътре, че той не е глупчо.

А ония вътре дълго още се съвещаваха и накрая съставиха кратък план за намиране на пари и оръжие. Парите ще се намерят:

а) чрез спестявания; б) чрез труд — ще се помага при пренасянето покъщнината на Мишовата баба, ще се берат билки, ще се организира масова акция за събиране на вторични суровини; в) чрез търговия.

Оръжие ще се намери:

а) в таваните; б) в мазетата; в) в тайни скривалища.

Преди да се пръснат, династронавтите направиха по едно кръгче с велосипеда на Рони Дато и стана обед.

Следобед, когато родителите легнаха да си почиват, интербригадирите пристъпиха към изпълнението на задачите.

Майор Димчо дълго се рови във вехториите на тавана, но оръжие не можа да открие. Затова пък успя да измъкне доста вторични суровини като един огромен пакет ноти за пиано, цяла кошница буркани, една машина, едно гърне от времето, когато майорът беше бебе.

Това явно не беше достатъчно и затова Димчо слезе в кухнята и измъкна големия хаван, червената тенджера, няколко лъжици и вилици и една дълга жица. Когато прибра всичко това на сигурно място, той се задълбочи в книгите, защото ясно е, че само там могат да се намерят указания за тайни скривалища. И понеже много бързаше, нареди пред себе си пет книги и започна да ги чете едновременно. До вечерта прехвърли всички партизански спомени, всички мемоари на софийските бойни групи, всички разкази на нелегалните дейци и когато най-сетне със зачервени очи затвори последната книга, той вече знаеше къде ще търси. Разбира се, всичко трябваше да се запази в тайна.

Рони Дато също успя да посъбере някои и други вторични суровини като новите панталони на татко си, гумената плувна шапка на брат си Пламен и един чук. Като прибра всичко това на сигурно място, той също се зарови в книгите...

Кънчо дълго търси оръжие в сандъка за играчки, но освен тапешкото си револверче не можа да намери друго. Не се отчая и реши да търси по-нататък.

Игорчо пък посвети целия следобед на търговия. Напълни чантата си и отиде в съседната махала. Там успя да продаде киноапаратчето си за приказки за 84 стотинки, зимните си кънки за 47 стотинки, а кецовете си размени срещу колекция от празни кибритени кутийки, които се надяваше да продаде също на добра цена.

Що се отнася до Сашо Кобалтовия юмрук и Мишо Еквилибриста, те целия следобед помагаша на бабата на Мишо да се пренесе. Вечерта, премалели от умора, получиха за труда си по един скъпоценен лев. Ентусиазирани от така спечелените с пот на челото пари, те се промъкнаха в гарата и се докопаха до една релса, която тежеше най-малко 53 кила и половина — чудесна вторична суровина от желязо! През странични улички и с още повече пот успяха да я домъкнат до базата.

Тъй, кой повече, кой по-малко, интербригадирите изпълняваха параграф 5. Най-интересна находка обаче този ден направи Наско Нето.

След като обърна цялото мазе наопаки и не можа да намери нито картечница, нито танк, той се качи на тавана. И там нищо: само вехтории... Вторичните суровини не го интересуваха. Омърлушен, той

вече се връщаше към стълбището, когато забеляза, че вратата към съседното килерче, там откъдето се излиза на покрива, е полуоткрехната и катинарът хлабав. Разузнаваческият му нос веднага заработи, той почувствува, че тук има нещо. Дръпна катинара, бутна вратата, влезе. Малкото помещение беше потънало в прах, разсипан цимент, вар и нищо не подсказваше голямо откритие. Наско се огледа, почука с пръст стените, подуши тук-там, тропна с крак и внезапно опитното му детективско ухо усети, че под него има празнина. Наведе се, почука пак — явно под дъската имаше кухня. И в тази кухня сигурно е скрита или картечница, или поне автоматичен пистолет! Поопипа дъската, видя нащърбеното ъгълче, извади ножчето и я повдигна.

В сивата светлина на мръсното прозорче се откри едно доста обширно скривалище и в него — неголям зелен куфар. Наско Нето задиша дълбоко, за да се успокои, после внимателно отвори капака на сандъка. Ами ако е миниран? Целият квартал отива по дяволите! Уви, мина нямаше! Картечница също...

В първия момент Наско не можеше да разбере какви са тия предмети в сандъка: лъскави пакетчета със златни надписи на чужд език, кадифени кутийки с пискюлчета, стъклени тубички... Най-после той се престаши и извади едно лъскаво пакетче: оказа се чифт дамски найлонови чорапи с италианска марка. В кадифените кутийки с пискюлчета имаше шишенца парижки парфюм, по-надолу имаше американски цигари, бурканчета нескафе, червила, пръстени... Само какво съдържат стъклените тубички, Наско не можеше да разбере. Беше някакъв бял прахец като пудра...

Главният разузнавач веднага съобрази, че е попаднал на истинско съкровище. Без повече да се колебае, той пхна в джобовете си по едно парче от всички предмети, останалите подреди така, че да не се забележи, че е бъркано, затвори куфара, пусна дъската, замаскира всичко и като вихрушка се спусна надолу.

В ракетния център бяха почти всички и се отчитаха. Бараката все повече се изпълваше с вторични суровини, които трябваше да бъдат предадени в близки дни. Само за релсата нямаше място, та трябваше да я заровят в земята зад колибата на Никиж-ем.

Когато дойде ред на Наско Нето, всички ахнаха: чорапи, парижки парфюми, американски цигари, нескафе, червило, тубички бял

прашец... Той печелеше изведнъж сто точки! Майор Димчо се опита да узнае откъде са тия вносни стоки, но Наско Нето тайнствено замълча. Вихра поиска малко парфюм, Наско обаче категорично отказа: парфюмът е за кубинските пионери, а може да дадем малко и на чернокожите жени. Пожелаха поне да опитат какъв е белият прашец и до един си лизнаха по малко. И след петнайсет минути така им се доспа, че веднага се прибраха в къщи и потънаха в трескав сън, в който всички без изключение видяха невероятни кошмари: боа гълташе слон, бели облаци се превръщаха в крокодили, по океана крачеха черни великани в ботуши, Сиера Маестра отлиташе с крила в космоса...

На сутринта се събудиха с отворителен главобол, повръщаше им се и никой не следеше уроците. Въпреки това обаче след училище майор Димчо и Наско Нето веднага проведоха първото разузнаване край каналите на реката. Защото, според книгите, тук някъде трябваше да бъде... Тук, в един от тия канали, преди двайсет години, бойната група на Симеон Безстрашния се е държала денонощия наред и едва след като изчерпала всичките си възможности, гладна, жадна, мъртво уморена, е излязла на открит бой и е била унищожена...

Преди това обаче тя е заровила или зазидала своето оръжие!

Това оръжие трябваше да се намери!

Майорът и Наско Нето направиха скица на всички канали, отбелязаха координатите и след това се прибраха.

По-късно отново излязоха на акция за събиране на вторични суровини и пари, а вечерта Наско Нето отново донесе найлонови чорапи, парфюм, цигари, нескафе и тубички бял прашец, с което спечели още 100 точки.

Във вторник донесе пак.

А в сряда дойде милицията.

3. ИНТЕРБРИГАДИТЕ В НЕЛЕГАЛНОСТ. СЕРЖАНТ МАРКО Е ОТЧАЯН

Впрочем дойде само кварталният сержант Марко. Беше много разтревожен и като го съзряха отдалеч, династронавтите разбраха, че мирише на лошо. Веднага се изпокриха в бараката. През дъските го видяха да звъни и да говори по домофона:

— Другарко Мира, горе ли е Димчо? Няма ли го?... Като го видите, пратете го при мене!

Явно ядосан, той се упъти към съседната кооперация, където живее Рони Дато. Интербригадирите внимателно тръгнаха по петите му. Сержантът пак звънна и този път на прозореца се показва другарят Анжел:

— Няма го Рони. Защо ви е?

— А бе, трябва ми — тайнствено отвърна кварталният.

— Да не е направил пак някоя пакост?

Сержант Марко махна с ръка и закри по-нататък.

Така той обиколи домовете на всички династронавти и накрая опря до собственото си жилище. Кънчо обаче го нямаше.

— Да ми падне този калпазанин, ушите му ще скъсам — извика той толкова силно, че чак скритите зад оградата интербригадири изтръпнаха.

— Ама защо ти е толкова Кънчо, бе Марко? — провикна се жена му Веса.

— Не само той ми трябва, а всички тия династронавти-минастронавти, да ги вземат дяволите! Чак голямото началство се интересува от тях...

Като чуха тази новина, династронавтите си плюха на петите и след три минути седяха скупчени като овце в бараката и дори малко трепереха, а това никак не беше красиво за такива видни интербригадири...

Както обикновено, пръв се съвзе майорът. Нали беше предводител! Стисна юмруци, заповяда на ръцете си да не треперят, изправи се и каза:

— Сигурно е заради позивите в американското посолство. Има дипломатически усложнения.

— А може да е заради позивите в ганайската легация — обади се Сашо Кобалтовия юмрук. — Сега ще ни тропнат по шест години и осем месеца!

— Заради релсата е — въздъхна унило Мишо Еквилибриста.

Наско Нето веднага се сети за парижките парфюми и найлоновите чорапи, но си замълча и реши още тази вечер да провери дали куфарът си е на място.

Така, в тия тревожни мигове всички си помислиха за някои свои не съвсем пионерски постъпки.

— Е, и какво ще правим сега? — попита някой.

Рони Дато издуха очилата си:

— Ще трябва да минем в нелегалност — каза той.

— Знаменито! — съгласи се веднага Наско Нето.

Мигновено всички се поободриха: нелегалност, криеница, тайнствени пароли, тихи срещи в нощта, изстрели в мрака... Какво по-интересно от това?

— Ще издържим ли? — попита някой.

— Уха! — каза Рони Дато. — Имаме си сухари, конфитюр, консерви.

— Добре! — прекрати разговорите майор Димчо. — Минаваме в нелегалност!

Минаха в нелегалност. И цели пет минути стояха те така мълчаливи, сериозни, вгълбени в себе си — тринайсет смели нелегални. На шестата минута една страшна мисъл мина през главата на майора:

— Слушайте! А кой ще отива в Куба и Южна Африка? Така ли ще изоставим колониалните народи? — попита той развълнувано.

— Вярно, бе! — възкликна Сашо Кобалтовия юмрук, комуто нелегалният живот беше започнал да омръзва. — Замалко не забравихме експедициите.

Интербригадирите се омърлушиха. Положението беше много объркано — излязат ли от нелегалност, сержант Марко ще ги задържи и ще ги напъха за шест години и осем месеца в затвора. Останат ли в нелегалност, експедициите пропадат...

— Знаете ли какво? — обади се майор Димчо. — Хайде само аз да мина в нелегалност, а вие продължавайте да готвите експедициите. Ще хвърлите цялата вина върху мене и няма да ви затворят.

Това беше един изход от бъркотията и династронавтите бяха склонни да го приемат.

— И хем всеки ден ще ти носим храна — каза Наско Нето. — Блазе ти, ще имаш дванайсет ятака и няма да отиваш на училище.

Майорът реши да подложи въпроса на гласуване:

— Който е съгласен аз да мина в нелегал...

Прекъсна го Вихра. През цялото време тя бе мълчала и сега гласът ѝ прозвуча остро и дори зло:

— Значи така! — провикна се тя, като се обърна към майор Димчо. — Искаш да бягаш, да се криеш! Като фашистите! Пъзливец! Засрами се! — И очите ѝ изведнаж се наляха със сълзи.

Майор Димчо наистина се засрами и му идеше дори да потъне в дън земя, но в същото време, не знам защо, му стана драго от сълзите на Вихра.

— Добре тогава, щом е тъй... — продума той тържествено-мрачно, стана и се отправи към вратата.

— Къде, бе? — скочи Наско Нето.

— Отивам да се предам. Аз поемам цялата вина върху себе си. Нека ме затворят за шест години и осем месеца и дори и повече! Един за всички!

Тези думи предизвикаха буря от възмущение:

— Откъде накъде само ти? Всички! Всички! Един за всички и всички за един! Нали сме Федерация, нали сме равни?

Някой яростно ритна вратата, някой тръгна напред. Другите го последваха.

И след малко по улицата крачеха тринадесет династронавти. Крачеха спокойно, открито, с гордо вдигната глава, тъй както подобава на равни сред равните, както подобава на пионери. Крачеха тринадесет свободни хора...

И както крачеха, изведнаж ръката на Вихра се докосна до ръката на майора и от това той, не знам защо, пламна. Обърна се, погледна я: Вихра се усмихваше...

4. ЕДНО ПОСЛАНИЕ ОТ ПЛАНЕТАРЕН МАЩАБ

Пристигнаха вкупом пред къщата на сержант Марко.

— Татко-о! — провикна се Кънчо под прозореца.

Кварталният се показа.

— Аха, ето ви най-послед! — озъби им се той, като ги видя.

След секунда вече беше вън. Майор Димчо пристъпи към него и както бе гледал много пъти в Младежкия театър, героично изрече:

— Другарю сержант, ето ни! Ние се предаваме доброволно.

— Добре — каза сержантът, — хайде тръгвайте, че закъсняхме.

Цяла София обърнах да ви търся.

— Ние бяхме нелегални — провикна се Кънчо.

Наско Нето го плесна по главата — все едно, нямаше какво да загуби: шест години и осем месеца му бяха вързани в кърпа.

И тъй, тръгнаха и династронавтите се почувствуваха малко обидени, че не са им сложили белезници. Все пак те заслужаваха това внимание.

Вървяха мълчаливо, сержантът бързо крачеше напред, Кънчо потичваше, Димчо си мислеше, че сега цели шест години и осем месеца ще бъде разделен от Вихра, а Наско Нето си представяше колко е интересно в затвора.

Съвсем неочаквано за арестантите, които се надяваха да ги откарат ако не в затвора, то поне във военния съд, те се озоваха пред кубинското посолство. Сержантът каза нещо на милиционера, после се обърна към тях:

— Хайде, идвайте, какво чакате!

И вече напълно объркани, те влязоха.

В салона с кожената мебел чакаше познатият мургав момък без брада. До него стояха още няколко души, все мургави, и един с бяла коса.

Сержант Марко започна да се извинява:

— Цял час ги търсих, едвам ги открих...

— Нищо, нищо... — каза усмихнато човекът с бялата коса. — Седнете!

Седнаха. Почерпиха ги с ликьор, бонбони, а кварталният запуши една дебела хаванска пура, но понеже такова нещо му се случваше за първи път, така се разкашля, че очите му щяха да изскочат.

Човекът с бялата коса, когото другите наричаха другаря посланик, се заинтересува от живота на династронавтите, попита какво работят родителите им, как върви училището и накрая стана и извади от джоба си един бял плик:

— Компанерос династронаутос — започна той. — Извиках ви, за да изпълня едно приятно задължение. Днес сутринта с дипломатическа поща получих от Хавана отговора на вашето писмо до другаря Фидел Кастро. Компанеро Фидел ме помоли да предам посланието му лично на вас. Заповядайте!

Настъпи тишина... Не, каква ти тишина! Стените се тресяха от тупкането на тринадесет сърчица.

Майор Димчо посегна и пое плика. Кварталният Марко зина, пурата му падна на коленете, но не се сети да я вдигне.

— Пу! Марките са за мене! — прошепна Наско Нето.

Сашо Кобалтовия юмрук незабелязано го ритна под коляното.

Майорът завъртя плика пред очите си: беше голям, с пет восъчни печата и разни надписи на испански език. Марки нямаше. Другите не откъсваха очи от него. Димчо понечи да отвори плика, но погледът му попадна на сержанта, който чакаше с огромно нетърпение.

— Може ли да го отворим в къщи? — попита Димчо.

— Както обичате — отвърна посланикът. — Писмото си е ваше.

Майорът се изправи, изправиха се и другите, сбогуваха се сдържано, посланикът ги покани пак да наминат и излязоха.

Отначало вървяха бавно, почти сковано, без да си кажат думица. Най-отпред майорът с писмото в ръка, а последен — сержант Марко, който още не можеше да дойде на себе си.

И изведнаж майорът не усети как краката му го понесоха напред, другите хукнаха подире му и кварталният остана сам...

Пристигнаха задъхани в ракетния център, увериха се, че няма шпиони, седнаха. С треперещи пръсти майор Димчо отвори плика. Изкара големия бял лист, разгъна го, погледна, нищо не разбра. Впрочем разбра само обръщението: „Компанерос династронаутос“ и подписа: „Фидел Кастро“.

— На испански е — каза той.

— Трябва да намерим Роландо от Сиера Маестра да ни го преведе — предложи Наско Нето.

— Ех, да си имахме сега един кибернетичен робот — каза майорът, — щеше да го преведе за десет секунди.

И понеже Фани и Кънчо не знаеха какво е кибернетичен робот, той им обясни: електронна машина, която прилича на човек, почти мисли като човек, управлява отдалече ракетите, отговаря на въпроси и дори може да превежда от един език на друг. Ей така, много просто: слагаш писмото от едната страна, натискаш копчето и от другата страна излиза готовият превод.

— А може ли да решава задачи? — попита Фани.

— Като нищо — отвърна майорът. — Тъкмо сега татко монтира в института един такъв робот. Казва се БШ 4.

— Ех, да си имах и аз един такъв робот! — с копнеж въздъхна Наско Нето. — Щеше да ми оправи тромбето по аритметика.

Но тъй като кибернетичен робот още нямаха, а и познанията им по испански език бяха оскъдни, решиха да потърсят Роландо. Решението бе да се доведе кубинецът жив или мъртъв, за да преведе писмото. Разделиха се на бойни групи и тръгнаха.

5. НАСКО НЕТО ОТКРИВА ЖИВОТ НА ЛУНАТА

Главният разузнавач Наско Нето и неговият помощник Кънчо имаха за задача да претърсят астрономическата обсерватория. Взеха със себе си и Никиж-ем, защото обсерваторията се намира чак в парка край плавалнята.

Отначало нямаше нищо страшно, защото въпреки вечерния час паркът беше пълен с народ. Но колкото повече приближаваха обсерваторията, толкова по-безлюдни ставаха алеите. Наско Нето, пък и Кънчо неведнаж бяха идвали насам и се бяха заглеждали в малките кръгли къщички с кубета, където се намират телескопите, но никога не смееха и да мечтаят, че ще имат възможност да ги видят отблизо. Сега, разбира се, имаха пълно основание да влязат.

Бутнаха вратата, беше заключена. Но това пречка ли е за такива видни разузнавачи? Наско Нето си спомни как лани бяха проникнали в Научния институт за изследване на животните и бяха пуснали на свобода кучетата и, без много да му мисли, повдигна телта. Промъкнаха се.

Дворът не беше голям, кръглите къщички с кубетата весело се открояваха на фона на звездното небе и приличаха на играчки. Луната, съвсем пълна тази вечер, блестеше с платинена светлина. Не се виждаше жив човек.

— Никиж-ем! — заповяда Наско Нето на кучето. — Намери Роландо! Ро-лан-до!

Кучето кимна и тръгна. Най-напред се спря пред вратата на една ниска сграда. Тя се оказа обаче заключена. Без да се колебае, то се отправи към една от кръглите къщички и задраска с лапички по тясната висока портичка. Наско я бутна, тя лекичко скръцна и се отвори. Кучето веднага заподскача нагоре по тесните, спираловидни стълбички. Разузнавачите го последваха.

Озоваха се в едно кръгло, неголямо помещение, натъпкано с най-различни апарати с екранчета, осцилографи, електронни уреди и фотокамери. Точно в средата на стаята се издигаше кръгла табуретка, над нея висеше телескопът, а още по-нагоре, над широкия отвор на

тръбата, като небосвод тежеше заобленият металически купол. Роландо обаче го нямаше. Някъде се беше сврял и Никиж-ем.

— Какво е това, бе бате Наско? — попита Кънчо, като разшири още повече големите си, вечно учудени очи.

— Телескоп. С него се гледат звездите и Луната. Като през увеличително стъкло.

— Нека да погледна малко!

— Не може сега, защото е затворен.

— А не може ли да се отвори?

— Чакай да видя! — каза Наско и взе да бърника разните копчета по апаратите. По едно време дръпна някакво лостче, горе нещо зашумя и над главите на разузнавачите куполът се разцепи точно по средата и бавно, бавно се отвори. Скоро къщичката остана без покрив и през кръглото отворстие се откри част от небето и в нея — огромната бледа луна.

В първия миг разузнавачите се посмутиха, но Наско Нето бързо се съвзе:

— Не си бъркай в носа! — смъмри той Кънчо за кураж. — На, нали искаш да гледаш, гледай! Само че замижи с едното око.

Покачи го на табуретката и го намести под окуляра. Кънчо, съгласно инструкцията, затвори едното око и като — сбърчи важно носле, погледна с другото.

— Виждаш ли нещо? — попита Наско.

— Виждам — невъзмутимо отвърна Кънчо.

— Какво?

— Лъв.

Наско презрително сви устни и свали Кънчо от столчето:

— Хайде къш, това не е за малки деца!

Седна и погледна. И едва не падна от изненада.

Не беше лъв, но Наско Нето можеше да се закълне, че там горе, на повърхността на гигантската светла Луна имаше някакво огромно същество. То имаше невероятно големи очи, страхотни косми, страшни нокти и шаваше... шаваше... И дори се чуваше как шава...

Ризата на Наско се намокри от пот. Той потърка очи да не би да сънува. Та той, като стар астронавт, отлично знаеше, че на Луната живот няма и не може да има, защото там няма въздух, няма и вода, а само угаснали вулкани, мъртви морета и дебел пласт пепел, в който се

забиват метеорити... И все пак на, ако искате, вярвайте, ако искате, не, но опитът доказва, че на Луната живот има!

Той погледна пак: съществото продължаваше да си седи на Луната и да шава и сега вече се виждаше неговата безкрайно дебела и безкрайно дълга опашка.

— Видя ли лъва, бе бате Наско? — попита Кънчо.

— Какъв ти лъв! — зашептя Наско Нето. — Това е лунно същество, нещо като динозавър или ихтиозавър, може би лунозавър... Леле, каква опашка има... И какви нокти...

— Може ли да се бори с боа? — попита Кънчо.

— Стига си дрънкал глупости! — провикна се Наско и за свое изумление забеляза как от вика лунозавърът взе да се гърчи и да ръфа Луната. Не можа да издържи на тази страшна космическа гледка, грабна ръката на Кънчо и побягна...

... А през това време Никиж-ем полагаше невероятни усилия да се измъкне от горния отвор на телескопа... Трябва да кажа, че той попадна там, подтикнат от най-добри намерения: търсеше Роландо. Нали такава беше заповедта: да намери Роландо! Потърси тук, потърси там и като не го откри нито под масата, нито в кошчето за хартия, нито във фотоапарата, той се покатери по издатините на дългата тръба и скочи върху стъклото. Роландо го нямаше и тук. Затова пък горе беше много интересно: от върха на телескопа се виждаше не само Луната, но и гората, телевизионната кула и почти цяла София. Освен това стъклото беше гладко и прохладно и да се лежи на него в тази гореща нощ, беше много приятно... Изведнаж нещо странно привлече вниманието му: под стъклото, в дъното на тръбата, той видя своите приятели Наско и Кънчо, само че малки, малки като топлийки, сякаш се намираха на другия край на света. Те гледаха към него, махаха нещо с ръце, спореха... Това го удиви извънредно много и той поиска да отиде при тях. Оказа се обаче, че излизането от телескопа е по-трудно от влизането: лапичките на кученцето се плъзгаха по стъклото като върху лед... Какво ли не прави то, за да се махне, оттук! Лазеше по корем, премяташе се през глава, скачаше на задните си крачета... Напразно и напразно! И кой знае как щеше да свърши този разузнавачески поход на наследника на кучето чудо, ако пазачът на обсерваторията не беше чул квиченето, което идеше от върха на телескопа. Озадачен и дори поуплашен, той изтича в кръглата

къщичка, изкачи се по стълбичките и зина от изненада, като видя животното върху стъклото... Прибра кучето и заслиза надолу. Никижем обаче не дочака да го предадат на милицията. С две енергични движения то се откъсна от ръцете на пазача и хукна към гората, по стъпките на своите приятели...

Настигна ги едва при реката, защото те също бягаха, понесени от космически ужас и от новината за новооткрития живот на мъртвата планета Луна.

6. ФИДЕЛ КАСТРО НАНАСЯ УДАР НА НАСКО НЕТО

Тичаха чак до ракетния център, където стигнаха премалели от умора и страх. А тук бяха вече всички останали династронавти, включително Роландо, и ги чакаха да се завърнат от разузнаването.

— На Луната има живот! — провикна се Наско Нето.

Изгледаха го, сякаш бе наистина паднал от Луната.

— Честна пионерска! С очите си видях. Нали, Кънчо?

— Ама наистина! — потвърди Кънчо. — Отначало аз си помислих, че е лъв, но не е лъв, а димчозавър и много прилича на Никиж-ем.

— Те откачат! — каза Сашо Кобалтовия юмрук. — Хайде, стига сте бълнували и чуйте какво ни пише Фидел Кастро.

Наско Нето седна и дълго още не можеше да се успокои и си мислеше, че един ден, рано или късно, той ще стъпи на Луната и ще докаже на тия неверници, че там има живот. Само че трябва да си оправи тромбето по аритметика, защото на ракети не качват със слаби бележки... А когато пък чу посланието на Фидел Кастро, вълнението му вече нямаше граници. Защото — уви! — главното условие, което майорът от Куба поставяше, се отнасяше преди всичко до него...

Ето какво прочете Роландо от Сиера Маестра:

„Другари династронавти. С особено удоволствие прочетох писмото, което вие, млади приятели, ми пратихте от далечна България. Получих и сумата, която сте събрали за пострадалите от пиратските нападения, и веднага я предадох на пионерите от Вилахо Нуево. Част от тия пари обаче запазих за Музея на революцията, където ще заемат съвсем почетно място, защото те, драги приятели, са белег на великото единство на свободолюбивите народи, на солидарността на хората с чиста съвест. Другари династронавти, благодаря ви за тъй горещо изразеното желание да дойдете да помогнете на нашия народ тук, на място. За мен, пък и за всички кубински пионери ще бъде

радост да мога да ви видя в Хавана. Предполагам, че посещението ви трябва да се очаква не по-рано от края на учебната година. Дадох нареждане на кубинското посолство в София да ви окаже пълно съдействие при уреждането на паспортните формалности. Съществува едно-единствено условие, което трябва да изпълните, и то, разбира се, едва ли представлява някаква трудност за вас: всички вие следва да бъдете отличници по всички предмети, а по аритметика, като динамични астронавти, трябва да имате кръгли шестици. Кубинските пионери искат да видят във ваше лице най-добрите представители на българските пионери.

В очакване да ви стисна ръката Патриа о муерте!

Фидел Кастро — майор“

Взрив от ура и викове изпроводиха последните думи. Крещейки „Вива Куба“, „Патриа о муерте“, „Да живее Фидел“, те се запремятаха презглава по ракетния център. Сашо Кобалтовия юмрук проходи на ръце, Вихра и Фани затанцуваха ча-ча, Кънчо взе да лази на четири крака, майор Димчо полетя с ракета в космоса, а Никиж-ем залая с всички сили.

И само един-единствен стоеше настрана от общата радост — Наско Нето. Той присъствуваше на крушението на всичките си мечти.

Сбогом, Куба! Сбогом, Сиера Маестра! Хавана, никога няма да видя твоето синьо небе! Никога няма да плувам под водата в залива Кориентес и няма да се бия с кръвожадните акули, дето ги има в „Стареца и морето“. И няма да ловя диверсанти в Плая Хирон! И няма да преследвам алигатори по реката Сагуе ла Гранде! И никога, никога няма да организирам Федерации в Пинар дел Рио...

А навярно и никога няма да стъпя на Луната, за да докажа, че живот там има...

Защото по аритметика имам тройка!

7. АРИТМЕТИКАТА НА ПЪРВО МЯСТО. БШ 4 ПЕЦО НА ХОРИЗОНТА

Наско Нето беше отчаян...

Три дни наред Наско Нето не се боксира с никого, не ходи на разузнаване, не търси оръжие. Само си седеше в къщи и рисуваше тройки. Арабски тройки, римски тройки, тройки на робош, стройни тройки, дебели, тънки, къдрави, пригладени, тройки с мустаци, с бради, тройки на шейни, на автомобили, на ракети... Уви, от това те не ставаха четворки и светът изглеждаше все по-черен и по-черен... Само вечер понякога той се качваше на тавана, отваряше зеления куфар под дъските и съзерцаваше съкровището си. За какво му бе то сега?

Още от малък Наско Нето чувствуваше неприязън към цифрите, към събирането, ваденето, умножението. Предпочиташе да рисува боксьори в нападение и ракети в космоса, отколкото да мисли върху задачата за двата влака, дето тръгват по едно и също време от София и Кюстендил... И от първи клас, та досега в бележника му срещу предмета „аритметика“ все се мъдреше цифрата 3... До наскоро тази тройка много-много не го смущаваше, сега обаче тя се превръщаше в непреодолима преграда, която се издигаше между София и Хавана и между Земята и Луната...

Да, Наско Нето беше много отчаян...

Затова пък посланието на Фидел даде невероятен тласък на подготвителните работи на останалите интербригадири и сега те, без да жаят сили, ден и нощ работеха, за да изпълнят всички параграфи от договора.

Материалната част в базата и резервите от вторични суровини от ден на ден растяха. Династронавтите неуморно обикаляха всички тавани и мазета на роднини и познати, па дори и чужди, и обираха всички хартийки, гвоздейчета и парцалчета. Понякога прибавяха и други не съвсем вторични суровини, като кюнци, поли, някоя и друга брава, рендета, ножове, туристически прибори...

Търговията също не вървеше зле: майор Димчо заложи само на половин цена остарелите гири на баща си. Фани размени голямата си

кукла, която се напикаваше, срещу един ластик за мятане на камъни. Сашо Кобалтовия юмрук разпродаде цялата, събирана месеци наред, колекция от ленти на киноартисти, с които тъй много се гордееше, и с получените пари купи един сигнален пистолет. Рони Дато размени електрическото си влакче срещу три кутии компот от ягоди.

Изкарваха по някой лев и от работа: цепеха дърва на съседите, прекопаха градинката на дядото на Рони Дато в Драгалевци, пренасяха багажи на стари жени от автобусната спирка до трамвая.

С бързи темпове вървеше и монтажът на радиостанциите. Бяха почти готови и утре-другиден щяха да заработят.

Голямо внимание се отделяше на брадите и мустаците. Бръснеха ги всеки ден, мажеха ги с разни мазила и макар че още не растяха, интербригадирите не губеха надежда и непрекъснато се оглеждаха в огледалата, та дано зърнат черната брада, която неизбежно трябваше да поникне...

Разбира се, полагаха се особени усилия за изучаването на езиците. Зубреха всеки ден. За червените това беше лесно, защото си имаха учебници по испански, но за черните беше ужасно трудно: къде ти учебник по негърски! Три пъти седмично в ракетния център идваше Сисулу-Каба и им диктуваше думи и изрази и те добросъвестно си ги записваха в тетрадките. И сега вече те знаеха как се казва на негърски „стрелям“, „братя“, „мръсни расисти“, „тигър“, „отровна стрела“, „юмрук“... Във връзка с това Сашо Кобалтовия юмрук си промени името, което сега звучеше много по-интересно и войнствено.

Но колкото на червените да им беше лесно в изучаването на испански, толкова по-трудно им беше в училище, защото върху тях тежеше изискването на Фидел Кастро да бъдат отличници. За другите това не важеше... За краткия срок от две-три седмици червените трябваше да си оправят всички бележки под пет и половина. И те се запретнаха и така залегнаха над книгите, така внимаваха в клас, така живо участваха в препитванията, че само за няколко дни бележките скочиха нагоре... И само тройката на Наско Нето си оставаше тройка!

Както казах вече по-горе, той беше много отчаян.

Така го завари този ден майор Димчо, когато го покани да излязат на разузнаване в каналите, за да открият най-после тайното скривалище на Симеон Безстрашния.

— Няма смисъл — продума скръбно Наско Нето. — И без това няма да заминавам заникъде. С тая тройка...

— Зубкаш ли барем? — попита майорът.

— Ами... За какво?

— А задачи решаваш ли?

— Стига, бе! — провикна се ядосано Наско Нето. — За какво ще ги решавам, когато нищо не ти разбирам! Виж, да си имах един кибернетичен робот...

На майор Димчо му стана мъчно за Наско Нето. Нима ще изостави другаря си в беда? Нима главният династронавт ще замине без своя главен разузнавач? Та те двамата са приятели още отпреди да се родят, когато майките им ходеха заедно на разходка!

И майорът взе решение:

— Знаеш ли какво? — каза живо той. — Дай си задачите, аз ще ги дам на БШ 4, за да ги реши вместо тебе.

— Ама наистина ли? — попита Наско обнадежден.

— Ами да. Той е сега в къщи, татко го донесе за изпробване. Аз хем ще го изпробвам, хем ще ти реши задачите. Искаш ли? Викат му ПЕЦО.

— Искам да го видя! — каза с блеснали очи Наско Нето.

— Татко не дава... Само аз имам право да го пипам... — отвърна уклончиво майорът.

— Как изглежда, а?

— Ами... един такъв... цял от желязо... нисичък, дебел, с кръгло лице... с малки телени мустачки, те са му антените... Вечер носи черни очила, да не се повреждат фотоклетките на очите му... Много е симпатичен...

— И какво значи ПЕЦО?

— ПЕЦО ли? — Майорът за миг се смути, замисли се, но бързо отговори: — Първи Електронен Централен Оператор.

— А може ли да решава всеки ден? Защото учителят ми дава всеки ден сума задачи.

— Уха! Ако щеш, дай му и по сто! ПЕЦО решава по хиляда на секунда!

— Ей, че знаменито! — ентусиазира се Наско Нето и забрави отчаянието си. — Ще се шашне даскалът по аритметика. И ако не ми оправи сега тромбето, не е честно!

И той побърза да даде на майора дебелата си, омазнена тетрадка, където от една седмица стояха нерешени куп задачи. Майор Димчо се постъписа, но не каза нищо. Все пак беше доволен, че е успял да спаси своя другар от беда.

Двамата тръгнаха на разузнаване в каналите.

8. ПЪРВО ПРОНИКВАНЕ В КАНАЛИТЕ. РОБОТЪТ ПЕЦО В ДЕЙСТВИЕ

Не съобщиха никому нищо: нито на своите, нито на чуждите. На чуждите заради тайната, на своите заради изненадата. Екипираха се по алпинистки: взеха фенерчета, въжета, ножове, чукове и длета, кесия с вар и за всеки случай — по няколко сухара. Майорът сложи в джоба си и книгата, в която се разказваше за последните дни на бойната група на Симеон Безстрашния.

Внимавайки да не ги забележи някой, те се спуснаха по подпорите на новия мост към циментовия бряг на рекичката. Тръгнаха покрай дясната каменна стена, в която на интервали от около стотина метра се подаваха тъмните отвори на каналите. Всички те си приличаха и беше трудно да се открие онзи, който им трябваше. Според книгата, последният бой на Симеон Безстрашния се е водил на около двеста метра западно от моста. Майорът и Наско закрачиха с широки стъпки и започнаха да броят. При предполагаемите двеста метра те се спряха. Недалеч се открояваше широката черна дупка на един доста занемарен канал. Циментовият отвор бе разяден от времето и полуразрушен.

Майорът извади книгата и погледна фотографията, която полицията бе направила след унищожаването на бойната група: широк, мрачен канал; пред входа — четири трупа: трима мъже с разкъсани от куршумите гърди и една жена с раздробено под русата коса чело.

— Тука е — прошепна Димчо. — Хайде!

Озърнаха се за последен път наоколо, видяха слънцето, което се спускаше над Витоша, поеха още веднаж дълбоко чистия въздух и се мушнаха в канала. Тук се спряха: трябваше да вземат предохранителни мерки, за да не се заблудят. Наско измъкна ножа и изчегърта на стената знака ПЕЦО, в чест на робота, който щеше да го спаси от тромбето. После посипаха дъното на канала с вар и като се превързаха с въжето на корде, тръгнаха: отпред майорът, след него Наско.

Когато мракът погълна и последната дневна светлина, майорът запали фенерчето. Сега вече стана страшно. Каналът беше нисък,

тесен, вонеше. Беше неприятно студено и влажно и по кожата на разузнавачите пропълзяха тръпки. Кръгчето на фенерчето лазеше по дъното, по свода, по стените. Чуваше се само шляпането на обувките в калта и глух, далечен, идващ сякаш от друг свят тътен: навярно от колите по близките булеварди.

Съгласно указанията на книгата, най-напред трябваше да минат под някаква улична шахта, след това да пресекат едно кръстовище и накрая да се спрат на една висока площадка, където всъщност и се е намирала базата на Симеон Безстрашния.

Те крачеха и мълчаха и от време на време Наско Нето посипваше дъното с вар и изчегъртаваше знака на стената. И внезапно, когато отново се спря, за да начертае ПЕЦО, ръката с ножа увисна във въздуха.

— Гледай, гледай!

Майорът насочи фенерчето към стената: в светлинното кръгче ясно личаха, издълбани на влажния цимент, една стрелка, сочеща навътре, и над нея буквите СБ.

Двамата усетиха как им настръхва четината на главата.

— СБ... Симеон Безстрашния! — прошепна Наско Нето. — На прав път сме.

Двамата постояха още една минутка, изпълнени с благоговение към онзи, който преди цели двайсет години бе изписал тия знаци на стената. Наско Нето тържествено изчегърта до тях своите — ПЕЦО.

Продължиха. Докато стигнаха шахтата, те още три пъти срещнаха знака СБ и разузнавачите бяха благодарни на онзи смел командир на бойна група, който така прилежно се бе погрижил да им посочи верния път.

Под шахтата си поеа дъх. През пролуките на капака влизаше мътна светлина, която от време на време се пресичаше от минаващите коли и хора. Отгоре идваха човешки гласове, тропот на каруци, далечна музика. Двамата хапнаха за кураж по един сухар и продължиха.

След около стотина крачки опряха до разклонението. Тук каналът се пресичаше под прав ъгъл от друг един, по-тесен, и разузнавачите трябваше да избират: направо, наляво или надясно. По този въпрос в книгата липсваха сведения.

Под светлината на фенерчето майорът заоглежда трите входа: нямаше никакви знаци. Нима Симеон Безстрашния се е спрял тук?

Решиха да изследват и трите. След като надраскаха едно дебело ПЕЦО, те се вмъкнаха в левия канал. Но колкото повече потъваха в него, толкова по-трудно ставаше да се върви напред. Сводът се снижаваше, трябваше да се навеждат, а някъде и да се движат на четири крака.

Спряха се: по-нататък беше невъзможно да се върви. Отбелязаха на стената ПЕЦО Ф, което означаваше Финиш, и бързо се прибраха. При отклонението, твърде уморени вече, те решиха да продължат изследванията на следния ден.

Почти изтичаха навън. Слънцето бе отдавна изчезнало зад Витоша, припадеше тиха майска вечер, дъхаше на липа. Двамата задишаха дълбоко и за първи път в живота си оцениха колко е сладък въздухът в София през пролетта.

Скриха екипировката и се прибраха в къщи.

А тук, както и следваше да се очаква, дойде естествената реакция. Като видя Димчо, другарката Мира замалко не припадна: той имаше вид на току-що излезнал от деветте кръга на ада. От краката до ушите бе напляскан със засъхнала тиня, черната му къдрава коса бе посипана с циментов прах, веждите и клепачите бяха слепени и побелели от вар.

И вонеше! Боже мой, как вонеше!

Другарката Мира си запуши носа, хвана го с два пръста за яката на ризата и както си беше, го бухна целия във ваната... Седем мътни води изтекоха, докато майорът отново се върна към естественото си състояние. Врата, разбира се, не си изми. Майорът по принцип не си миеше врата. Затова пък енергично се обръсна и удари две контри. Накрая с радост установи пред огледалото, че под брадичката си има три черни точки — основа на три косъма... Ура, брадата растеше!

След това, като изпи полагаемата се доза чай с аспирин, Димчо извади тетрадката със задачите на Наско Нето. А бяха много, дявол да ги вземе! Роботът БШ 4 ПЕЦО се залови за работа...

Участта на Наско Нето беше по-лека. Като се върна, в къщи нямаше жив човек и никой не го принуди да се подложи на такава

неприятна процедура като къпането. Веднага се качи на тавана, отвори сандъка със съкровището. То си беше в същото състояние, в което го беше оставил последния път. Очевидно собственикът му или го беше забравил, или пък го нямаше тук. Но какво значение имаше сега това? Съкровището принадлежеше на Федерацията и край! Само че не трябва да се занесе в базата цялото наведнаж, а на парчета, за да се получат повече точки. И Наско Нето отново натъпка джобовете си с чорапи и парфюми, цигари и тубички с белия пращец.

Върна се в стаята, излегна се блажено на кушетката и потъна в полудрямка. Кеф! — мислеше си той. Няма домашни, няма задачи! Тромбето ще се оправи, шестицата е вързана в кърпа, скоро ще замине за Куба и ще преследва алигатори по реката Сагуе ла Гранде... Да живее ПЕЦО! Да живеят роботите, тия послушни машини, които изпълняват всички желания на човека и решават неговите задачи по аритметика!

И Наско Нето в полусън си представи робота. Беше железен, нисичък, като тия, дето ги рисуват в списание „Космос“. С квадратна глава, масивни крака, които тежко пристъпват напред; с лампи вместо очи, телени антени вместо мустаци, куки вместо пръсти и на гърдите вместо копчета за закопчаване електронни бутони за даване на команди. Всеки бутон си има свое предназначение: за почистване на стаята, за носене на въглища, за купуване на хляб, за циклене на паркета, за решаване на задачи, за лъскане на обувките... Натиснеш бутона и ПЕЦО ти носи кофите за боклук. Натиснеш друг бутон — и ПЕЦО тупа килима. Натиснеш трети бутон — и ПЕЦО започва да изчислява къде ще се срещнат влаковете, тръгнали по едно и също време от София и Кюстендил... А през това време ти, ако щеш, рисувай, ако щеш, играй футбол или се боксирай, ако щеш, заминавай за Луната, за да видиш дали има живот там, а ако ти се лежи на кушетката, лежи си... На сутринта всичко е готово! Роботът ПЕЦО се е погрижил за тебе.

Когато се върнаха в къщи, родителите на Наско Нето го завариха да спи облечен и обут, тъй както си беше измацан от горе до долу с кал. На устните му грееше щастлива усмивка...

А на сутринта, свеж и бодър, той вече чакаше нетърпеливо майора на улицата:

— Реши ли ПЕЦО задачите? — попита той.

— Да — каза майор Димчо и му подаде тетрадката. Той обаче никак не беше свеж и бодър...

9. НЯКОЛКО ИЗЕНАДИ В КЛАС. ВТОРО ПРОНИКВАНЕ В КАНАЛИТЕ

Първата изненада беше двойката на майор Димчо.

Когато дигнаха предводителя на династронавтите на дъската, за да направи разбор на изречението, той се заплете: обърка глагола с подлога, местоимението с числителното, а когато учителят поиска от него да преразкаже четивото, съвсем загази: нищо не може да каже, главата му беше мътна, спеше му се ужасно... Получи двойка. Първата двойка в живота му!

Втората изненада бе шестицата, която Наско Нето получи за домашното си по аритметика. Първата шестица по смятане в живота му! Да живеят роботите! Да живее ПЕЦО!

Третата изненада бе начинът, по който Мишо Еквилибриста разказа урока си по география за Африка. Той буквално зашемети класа и учителя със своите познания за Черния материк. А що се отнася до Южна Африка, то той надмина и професорите от университета. Та можеха ли те да знаят например колко струва един билет за кино на втория ред в Претория, как се казва вождът на племето Банту, колко вида змии боа има и колко деца работят в диамантените мини в Трансваал? Мишо получи шестица плюс и учителят препоръча на учениците да вземат пример от него.

Четвъртата изненада бе изгонването на Сашо Кобалтовия юмрук от клас.

През втория час учителката се приближи до него и го попита:

— Сашо Фабрев, защо не си се подстригал? Нали те предупредих вчера?

Сашо се изправи: висок, със зелената риза на квадрати, ковбойските панталони и над всичко — огромната, черна, щръкнала навсякъде коса, която покриваше ушите, врата, челото, веждите и достигаше до очите. Мълчеше, упорито загледан в прозореца.

— Защо не отговаряш? — попита пак учителката. — Онемял ли си?

Тогава Сашо Кобалтовия юмрук погледна учителката право в очите и бавно произнесе:

— Аз няма да се подстрижа, другарко.

Учителката познаваше упоритостта на Сашо, но все пак този отговор я изненада:

— Защо?

— Така... — отвърна той. — Аз нали съм свободен човек?

— Разбира се — каза тя.

— Е, тогава няма да се стрижа.

— Но съществува правилник, Сашо, нали знаеш! Косата не бива да бъде по-дълга от три-четири сантиметра. Не е прилично да се ходи така!

Той пак погледна към прозореца, но там видя Сисулу-Каба, джунглите, слоновете и тигрите, видя и Договора за съревнование със страшния параграф 4...

— Другарко — каза той с далечен глас, — аз няма да се стрижа.

Учителката поклати глава: нищо не разбираше, за първи път ѝ се случваше такова нещо.

— Добре — каза тя. — Твоя воля. Ти си свободен човек. Но сега ще напуснеш класа и няма да се върнеш, докато не се подстрижеш.

Той не възрази, прибра си чантата и си излезе. А в къщи го чакаха неприятности... Но за тях ще стане дума малко по-късно.

Следобедът протече както обикновено: династронавтите си писаха домашните, учиха испански и негърски, поработиха върху радиостанцията, а Наско Нето предаде новите задачи по аритметика на майора, за да ги реши роботът ПЕЦО. После по едно време Сашо Кобалтовия юмрук и Рони Дато заявиха, че отиват да събират вторични суровини и изчезнаха. Малко по-късно майор Димчо смигна на Наско Нето и след като взеха алпинистките принадлежности, също изчезнаха.

Ръмеше дъжд и те побързаха да се вмъкнат в канала. Без да се бавят, тръгнаха по вчерашните си следи, които бяха много ясни: ворта покрай дъното, знаците ПЕЦО по стените... Крачеха мълчаливо и енергично, за да стигнат по-бързо до разклонението. Фенерчето пак пълзеше по стените и от време на време откриваше знаците СБ и ПЕЦО.

Неочаквано фенерчето в ръката на майора затрепера. Димчо усети как коленете му се подкосяват и устата му засъхва като тухла:

точно отсреща, в светлинното кръгче на фенерчето, там, където вчера имаше само знаци СБ и ПЕЦО, сега личеше и една голяма въпросителна.

— Чакай, чакай! — едва издъха той.

Приблужи фенерчето до знаците, опипа с пръст въпросителната.

— Наско — прошепна той, — нали тази питанка я нямаше вчера?

— Не...

— Тази питанка е изписана вчера или днес. Пипни да видиш.

Наско Нето пипна и се увери, че е така. Поиска да каже нещо, но от устата му излезе жалко писукане. Майорът загаси фенерчето. Стана по-черно от туш, вонята — непоносима. Някъде наблизко, върху тинестото дъно с подлудяваща равномерност падаха капки: так-так-так... Отдалече долитахше заглушеният грохот на горния свят. А сърцата на смелите разузнавачи биеха като тимпани: бам-бам-бам...

— Ще се върнем ли? — попитаха едновременно двамата.

— Не! — отвърнаха едновременно двамата и от това изведнаж почувстваха колко са силни, когато са двама.

Майорът отново светна и като опъна въжето, решително тръгна напред. По-нататък не се случи нищо, но до шахтата, върху всеки знак ПЕЦО имаше по една въпросителна.

Тук, под мътната светлинка, те направиха кратко съвещание: откъде ли се е появила тази питанка? Може би бандити или диверсанти, които искат да знаят какви сме ние, но още не смеят да се покажат? Добре, щом е тъй, ние ще им дадем да се разберат! Ще открием кои са и дори ще ги заловим, но трябва да бъдем много предпазливи, защото ще ги уплашим. И още днес ще поискаме помощ от Първа бригада, а може дори и от сержант Марко... Наско Нето каза да не бързаме много със сержант Марко, защото тогава нашите заслуги за залавянето на бандитите ще се омаловажат, но майорът възрази, че това не е шега — ами ако тия бандити са империалистически агенти? Извадиха ножчета и предпазливо, като се ослушваха във всеки звук, закрачиха напред...

Не се случи нищо особено и до пресечката на каналите, макар че питанката непрекъснато се изправяше на стената, сякаш питаше: „Кои сте вие, че се осмелихте да влезете в моите владения?“

Решиха да изследват средния канал. Без да се колебаят, те се гмурнаха в него. Майорът веднага освети стените — нямаше и следа от

каквито и да било знаци. Очевидно бандитите или каквито и да бяха те, още не бяха проникнали тук. Без обаче да прибират ножчетата, разузнавачите продължиха навътре. Каналът започна да се стеснява и водата да достига до коленете, когато съвсем неочаквано пред тях се изпречи бетонен праг, който ги изведе на широка странична площадка. Спряха се.

— Тука е — прошепна майорът. — Така пише в книгата: висока площадка като тераска пред странична вдлъбнатина на канала.

Стъпиха на площадката, изправиха се, светнаха с двете фенерчета. Стената тук образуваше нещо като ниша, а заобленият свод ѝ даваше вид на малка пещера. Двамата разузнавачи почувствуваха величието на момента с всичките клетки на своето същество: ето тук, на това място, което някога е служило като последен подслон на бойната група на Симеон Безстрашния, сега стоят двама династронавти! Те стъпват на същите плочки, дишат същия въздух и може би в главите им да има същите мисли за безграничния героизъм на човека, за неговото себеотрицание и воля за победа...

Без много да се бавят, разузнавачите започнаха да изследват местността. Очевидно тайното скривалище трябва да се намира тук някъде или съвсем наблизо. То е или под нозете им, или е зазидано в стената. Насочиха светлините към пода и взеха да проучват сантиметър по сантиметър. Циментът беше разяден от влагата и покрит с ронливи камъчета и пясък. Наско Нето опипваше с ловките си пръсти всички ъгли, търсейки и най-малките дупчици или цепнатинки, и едва накрая напипа нещо гладко.

— Виж какво намерих! — почти се провикна той.

Беше един малък пистолет, покрит с грапав слой окис и пълен с влажен пясък. Двамата дълго го въртяха и разглеждаха с мълчаливо страхопочитание: та нали този пистолет е може би оръжието, с което се е самоубил Симеон Безстрашния...

— Двеста точки! — каза тихо Димчо, като пхна пистолета в торбата.

Продължиха изследването по стените. Методично, сантиметър по сантиметър. И, разбира се, резултатът не закъсня да дойде: погледът на майора попадна на някакви драскулки. Бяха твърде неясни, изтрити от влагата и течението, но той бе убеден, че това са знаци. Концентрираха двете светлини върху тях, майорът търпеливо започна

да почиства песъчинките. Една, две, три... Започнаха да се очертават части от букви, после цели букви... И когато най-после майорът свърши, в тази вонеща преизподня под земята, в ослепителната светлина, която разсичаше мрака, на стената се появиха следните букви:

DUM SPIRO SPERO

— Дум спиро сперо — прочете Димчо. — Сигурно е на френски.

— А може да е шифър, а? — каза Наско Нето. — И да сочи къде е скривалището?

Преписаха в бележника буквите и решиха още същия ден да проверят какво е. Наско Нето каза, че роботът ПЕЦО ще ги разшифрова като нищо, с което майор Димчо не се съгласи в себе си...

Окуражени от успеха, разузнавачите се впуснаха в нови изследвания и отново Наско Нето заопипва с чувствителните си пръсти на художник стената и отново попадна на следа: беше някаква вдлъбнатинка, нещо като вертикална рязка. Двамата трескаво започнаха да чистят и задълбават рязката. Оказа се, че тя завива наляво, после отива нагоре, после отново завива надясно, като образува четириъгълник. Скривалището! Само то може да е! Скривалището!... Каменен блок, издълбан в стената, зад каменния блок кухня и в нея оръжието! Само трябва да се изтегли каменният блок и готово!

Двамата яростно заработиха с ножчетата, забравили умора, глад, време... Резците потъваха все по-навътре, отворът ставаше все по-широк... Още малко и...

Чу се шум. Някакво шляпане във водата или може би триене на подметки по цимента... Двамата замръзнаха на място. Ослушаха се. Шляпането ставаше все по-отчетливо... Някой идваше насам!

„Ще умра, но няма да се предам жив“ — си помисли майорът и пригответи ножчето, за да загине тъй, както бе загинал точно на това място другият командир на бойна група Симеон Безстрашния. Загаси фенерчето. Мракът погълна всичко.

Шляпането се засилваше, чуваше се дори и нечие тежко пъшкане, нечий шепот. И изведнаж зад завоя, отдалеч още, като мълния блесна светлинка.

Наско Нето задиша бързо-бързо и от влагата ли, от вълнението ли, но му се докиха. Прищипна ноздри с пръсти, наду се целият като балон и дишането му спря. И кой знае защо, в този момент в главата му минаха думите, които бе чел в някаква книга: „Докато дишам, надявам се“.

Не можа повече да издържи и кихна, и кихавицата проехтя в празния канал като топовен салют.

И стана нещо странно: мигновено светлинката отсреща угасна, чу се вик, крака усилено зашляпаха по водата и бързо се отдалечиха.

След две минути отново настъпи тишина. Ножчетата в ръцете на разузнавачите не трепереха вече. Обади се майорът с малко задавен глас:

— Защо кихна, бе? Ако ги беше пуснал по-наблизо, щяхме да ги пипнем живи.

Наско Нето остави този въпрос без отговор...

Нямаха вече настроение за работа. Бързо прибраха своите находки и се упътиха към изхода, като непрекъснато се ослушваха и оглеждаха. Нищо обаче не смути обратния път. На няколко места само под питанките на стената Наско Нето издълба по една удивителна.

Двамата дълго се разхождаха под дъждеца, който ги измиваше от калта, и обсъждаха по-нататъшното си поведение. Явно бе, че след днешната случка ставаше повече от наложително да уведомят сержант Марко. Ония от канала бяха сигурно от империалистическото разузнаване, иначе защо ще бягат от едно кихане? Решиха да направят това утре, защото днес предстоеше да извършат първото изпробване на радиостанцията.

Вечерта, като се прибра в къщи, първата работа на Наско Нето бе да провери в речника за чужди изрази какво значи ДУМ СПИРО СПЕРО. Едва не подскочи от изненада. Та това... това беше същото, което си помисли той тогава, в онзи тревожен миг, когато се появиха бандитите с фенерчето и когато му се докиха! Честна дума! „Докато дишам, надявам се.“

10. САШО КОБАЛТОВИЯ ЮМРУК СЪЗДАВА СЕМЕЙНИ РАЗНОГЛАСИЯ

На другия ден сутринта, когато другарката Елисавета събуди Сашо Кобалтовия юмрук за училище, той мързеливо се протегна и каза:

— Остави ме да си поспя, аз вече не ходя на училище. Дрехите му, кални и измачкани, бяха разхвърляни по столовете, чорлавата му коса бе полепнала от пясък и вар.

— Хайде, мами, хайде! — ласкаво започна другарката Елисавета, която помисли, че синчето ѝ се превзема. — Ставай, ще закъснееш!

— Ама аз наистина няма да отивам вече на училище — повтори той упорито. — Вчера класната ме изгони.

Другарката Елисавета се завайка и Сашо бе принуден да разкаже всичко, като, разбира се, скри за истинските причини на отказа да се стриже. Няма да издава сега тайни пред майка си я!

Тя успя да го придума да стане и закуси.

В кухнята пиеше чай таткото на Сашо, другарят Фабрев. Като видя сина си още в къщи, с кални обувки и изпоцапани панталони, той се учуди:

— Какво правиш още тук? — попита той.

— Сашо няма да отива вече на училище — предпазливо подхвърли майката.

— Тъй ли? А защо? — смръщи вежди таткото.

— Защото не иска да се подстриже — лекичко каза тя.

— А защо, моля, не иска да се подстриже? — продължаваше инквизиторския си разпит бащата.

На този въпрос отговори лично Сашо:

— Защото съм свободен човек!

Таткото се изправи, стиснал устни и с почервенели уши. Личеше си, че е много сърдит.

— Ще ти кажа аз на тебе кой е свободен човек! — процеди той през зъби. — Веднага да отидеш в бръснарницата и да се подстрижеш!

— Няма! — отсече Сашо.

Таткото заплашително пристъпи напред, но майката застана помежду им:

— Недей, недей! — започна тя умоляващо. — Нали трябва да зачитаме волята на детето...

Тук в скоба трябва да кажа няколко думи за методите на възпитание на Сашовите родители. Бащата счита, че децата трябва да се възпитават със строгост и понякога дори с тупане, а майката — обратно. И понеже таткото, който е голям началник в един институт, няма време да се занимава със своето дете, това върши майката, която е по-свободна, макар че работи в един музей. И ето — откакто се е родил Сашо, майка му непрекъснато го глезоти, изпълнява всичките му прищевки, казва му „мами“, прощава му всички грешки и не случайно той е станал такъв своенравен и понякога тиранин, който все иска да заповядва на другите. Не случайно също така Сашо се бе издигнал на времето до поста водач на Отряда на динамичните и не случайно този отряд бе започнал да прилича на банда... Разбира се, откакто стана династронавт, той много се промени, понаучи се на дисциплина, на постоянство, в него се пробуди любов към науката и книгите и сега, както знаем, той усилено учи негърски, за да замине за Южна Африка. Знаем също, че този път неговият бунт далеч не се корени в упоритото му своенравие и затова ние не можем да си позволим да го корим...

Бащата обаче не знаеше нищо и затова се обърна към него, изгледа го от глава до пети и изрече:

— Полюбувайте му се, моля! Уж ученик от пети клас, а нито се мие, нито се чисти, ноктите му като на баба Яга, косата му като на Черен Петър и вони... И това само защото трябва да зачитаме неговата свободна воля...

На Сашо му идеше да се развика от мъка: как да каже сега на тия възрастни истината? Все едно — няма да я разберат. По-добре да го сметнат за мързеливец и хулиган, отколкото да издаде тайните на интербригадите!

Бащата си взе шапката и гневно извика:

— Добре, твоя работа! Недей ходи на училище, остани си неграмотен!

Тресна вратата и излезе.

Останали сами, двамата дълго мълчаха. Майката беше с насълзени очи, а синът беше забил поглед в земята. Сашо си мислеше,

че след такъв скандал в къщи, той няма какво да прави повече тук: ще замине за Южна Африка и няма да се върне никога вече, и ще посвети целия си живот на освобождението на колониалните народи... Левски също не е завършил университет, а на, обесиха го дори!

Той ласкаво погали майка си по косата:

— Мамо — каза той, — аз ще уча задочно и няма да те посрамя!

— Добре, добре, мами — усмихна се тя през сълзи. — Но аз все пак ще помоля класната да ти прости и да те приеме.

Класната обаче категорично отказа да върне Сашо неподстриган и така, командирът на Втора африканска бригада, наречена още Черната, петнайсет дни пред края на срока и три седмици пред заминаването му за Южна Африка стана свободен гражданин — жертва на параграф 4 от Договора за съревнование.

11. СЕРЖАНТ МАРКО СЕ ТРЕВОЖИ

Тревожеше се, и то не на шега! Напоследък в квартала ставаха нередни неща.

Най-напред някои граждани се оплакаха, че неизвестни лица са тарашували в таваните им. Наистина нищо ценно не било откраднато, но все пак...

После получи съобщение от Управлението, че според непотвърдени сигнали в неговия квартал се укривал и вършел нечистите си сделки някакъв опасен контрабандист на чуждестранни стоки и наркотици...

Сетне едно хубаво утро той установи, че неговият собствен ятаган — спомен от дядо му, участник в Освободителната война срещу турците — е изчезнал. Навярно някой се бе промъкнал през прозореца и го бе задигнал направо от стената, където си висеше толкова години вече.

Снощи пък неочаквано в стаята му влетя лично другарят Антон Антонов. Беше побеснял:

— На какво прилича това! — крещеше той и друсаше коремчето си. — Какъв сте вие блюстител на реда и законността в този квартал? Аз готвя предаване от пет седмици, а те го провалят... Провалят го! И нито един от съседите не можа да го види!

— Извинявай, другарю Антонов, но нищо не разбирам...

— Какво има тук за разбиране? Трябва да се действа! Къде е тук милицията? Да пипнете тия бандити, които цял час смущават телевизионните приемници в квартала!

Другарката Веса почерпи другаря Антонов с кафе, сержант Марко го поуспокои и едва когато гостът беше в състояние да говори свързано, разбра се следното: малко след като започнало предаването на новото, телевизионно произведение на другаря Антон Антонов „Как се каляват децата без лекарства“, от квартала почнали да звънят в кулата и да се оплакват, че на малките екрани е хаос: не се виждало и не се чувало нищо. Тъй като обаче „повредата не е във вашия апарат“, от кулата направили бърза техническа справка и се установило, че в

квартала действували два смутители на ултракъси вълни. Докато ги засекат, те млъкнали, но все едно, предаването е провалено... Моля да вземете мерки, защото наскоро ми предстои още едно предаване, а после един голям исторически филм из живота на прабългарите с хан Исперих в главната роля. Във филма ще участвуват хиляди хора и сега готвя за тях мечове, щитове, бради и мустаци. Ще има битки, надбягвания с колесници, ще видите какъв филм ще стане и затова, моля, никак не желая да се повтори безобразиято от тазвечерното предаване...

Сержант Марко обеща да вземе мерки и изпрати другаря Антонов.

Всички тия събития сериозно разтревожиха кварталния: кражби, подозрителна шетня по таваните, контрабанда на опиум, изчезването на ятагана, тайнствените смутители на телевизори... Хм! През цялата си милиционерска кариера сержантът не беше се сблъсквал с толкова много и толкова опасни неща. Досега — какво? Пиянски истории, махленски разправии, задигане на автомобилни антени, счупване на прозорци — дреболии, с които винаги се е справял блестящо. Този път обаче явно имаше насреща си опасен враг, с когото следваше да се пребори сериозно. И сержантът реши да се бори. И тъкмо мислеше как, на вратата се почука и влезе един от династронавтите.

Винаги когато сержант Марко видеше династронавт, обземаше го желание да кукурига, защото мигновено си спомняше историята с Никиж. С една дума, той избягваше да има работа с тях. И затова сега, когато посетителят му разказа за тайнствените явления в канала край реката, той хич и не повярва и взе тая история като една от поредните фантазии на Федерацията. Все пак даде си вид, че е повярвал, и изпрати династронавта с уверение, че ще помогне.

Два часа по-късно обаче дойде Наско Нето, който му разказа съвсем същото и поиска съдействие, за да заловят агентите на империалистическото разузнаване. Сержантът бе разколебан: ами ако наистина в тия приказки има нещо вярно? Не пое никакъв ангажимент пред Наско и заяви, че ще си помисли...

Легна, но не можа да заспи, тормозен от тревожни мисли. Към полунощ стана, облече се, излезе на пръсти, за да не събуди Кънчо, който тъкмо мърмореше насън „Вива Куба“.

Тръгна по безлюдните улици, ослушвайки се във всеки звук, вглеждайки се във всяка сянка... Какво става в неговия квартал, иначе тъй тих, тъй примерен, първенец в отечественофронтовското съревнование за хигиена и за събиране на вторични суровини, за което трябва да се признае, има заслуга и Федерацията на династронавтите! Къде се спотайват нелегалните радиостанции? Къде се укрива контрабандистът на наркотици? Дали в онзи мрачен таван? Или в този магазин със спуснати ролетки? Или зад онзи прозорец, дето свети на петия етаж? Впрочем нали там живее майор Димчо? Какво ли прави дотолкова късно? А ако тия династронавти-минастронавти са попаднали на някаква сериозна следа в канала? Не е ли по-добре да провери?

И сержант Марко дълго ходи в светлата майска нощ, ходи по улиците, по парковете, покрай реката и каналите и като Авакум Захов обмисляше по-нататъшните си ходове, които трябваше да доведат до спокойствие и сигурност в неговия квартал.

А през това време, там горе, зад светещия прозорец на петия етаж, роботът БШ 4 ПЕЦО решаваше задачи на Наско Нето...

Затова пък Наско Нето сладко спеше и сънуваше, че роботът се е явил вместо него на устен изпит и бързо изписва на черната дъска точното време на срещата на двата влака, дето са тръгнали — единият от София, другият от Кюстендил...

12. СЕРЖАНТ МАРКО В АКЦИЯ

Не съобщи на началството, не! Реши дори с риск на живота си да свърши всичко сам. Като Авакум Захов...

Взе пистолета си, почисти го грижливо, зареди го със седем патрона — никога не бе стрелял с него. Сложи в джоба си мощен електрически фенер, на пояса си закачи кама, нави около кръста си здраво въже, наметна черна мушама, obu високите си гумени ботуши и се огледа в огледалото: беше великолепен!

— Закъде се готвиш така, бе Марко? — попита Веса.

— Шшт! Никому нито дума! Разбра ли? Много е важно! И ако не се върна, целуни Кънчо от мене...

И без повече приказки излезе.

С хиляди предпазни мерки незабелязано се добра до входа на канала. Огледа се — никой. Смело влезе в черната, воняща паст. Изчака секунда, послуша се — тишина! Само там някъде вътре равномерно падаха капки: так-так-так... Светна с фенера: всичко бе, както го беше описал Наско Нето — влагата, калта, ворта по дъното, знаците по стените. Внимателно ги проучи: стрелката, буквите СБ, ПЕЦО, после въпросителната и удивителната... Какво наистина означаваха тия знаци? Шифър? Спомни си НИКИЖ и веднага отхвърли тази мисъл. Не е време сега да се увлича по тотовски комбинации. Само действие, действие!

Тръгна напред в калта, във вонята, под влажния свод. Светлината пълзеше по стените и откриваше разположените през десетина крачки тайнствени знаци: стрелка, СБ, ПЕЦО, въпросителна, удивителна... И сякаш питаха: какво правиш тук? И сякаш предупреждаваха: стой, не ходи по-нататък! И от това по кожата на сержанта пролазваха тръпки, но той не спираше, свил юмрук около студения метал на пистолета.

Спря се под шахтата, пое няколко глътки чист въздух. Знаеше къде се намира: точно под кръстовището на Раковски и Толбухин. Неговият квартал! Като си помисли за своя любим квартал, който тъй много разчиташе на него, сержант Марко се успокои напълно и вече съвсем хладнокръвно продължи навътре.

При разклонението отново се спря и внимателно огледа трите входа. Нямаше смисъл да продължи по-нататък. Това място тук беше идеално за засада. Все едно — бандитите, ако наистина имаше такива, трябваше да минат през една от тия дупки. Първият вход вляво беше най-удобен като пост за наблюдение. Сержантът влезе в него, приклекна до стената в калта, закри лице с високата яка на мушамата и загаси фенера. Мракът погълна всичко.

Сега оставаше само едно — да се чака. Да се чака търпеливо, дълго, ако ще цяла нощ и цял ден. Бандитите неизбежно ще се появят и тогава...

Сержантът ласкаво опипа пистолета си...

... Тогава сержантът става старшина, а може дори и направо младши-лейтенант да го направят!

И кварталният Марко зачака... Светещите стрелки на часовника бавно се движеха напред. Наблизо капките падаха с подлудяваща равномерност: кап-кап-кап... От горе от време на време долиташе далечен грохот: минаваше камион. Зловонието дращеше гърлото, влагата свиваше дробовете, калта като студена лава бавно се стичаше навън...

Минаха двадесет минути... половин час... час... Сержант Марко чакаше...

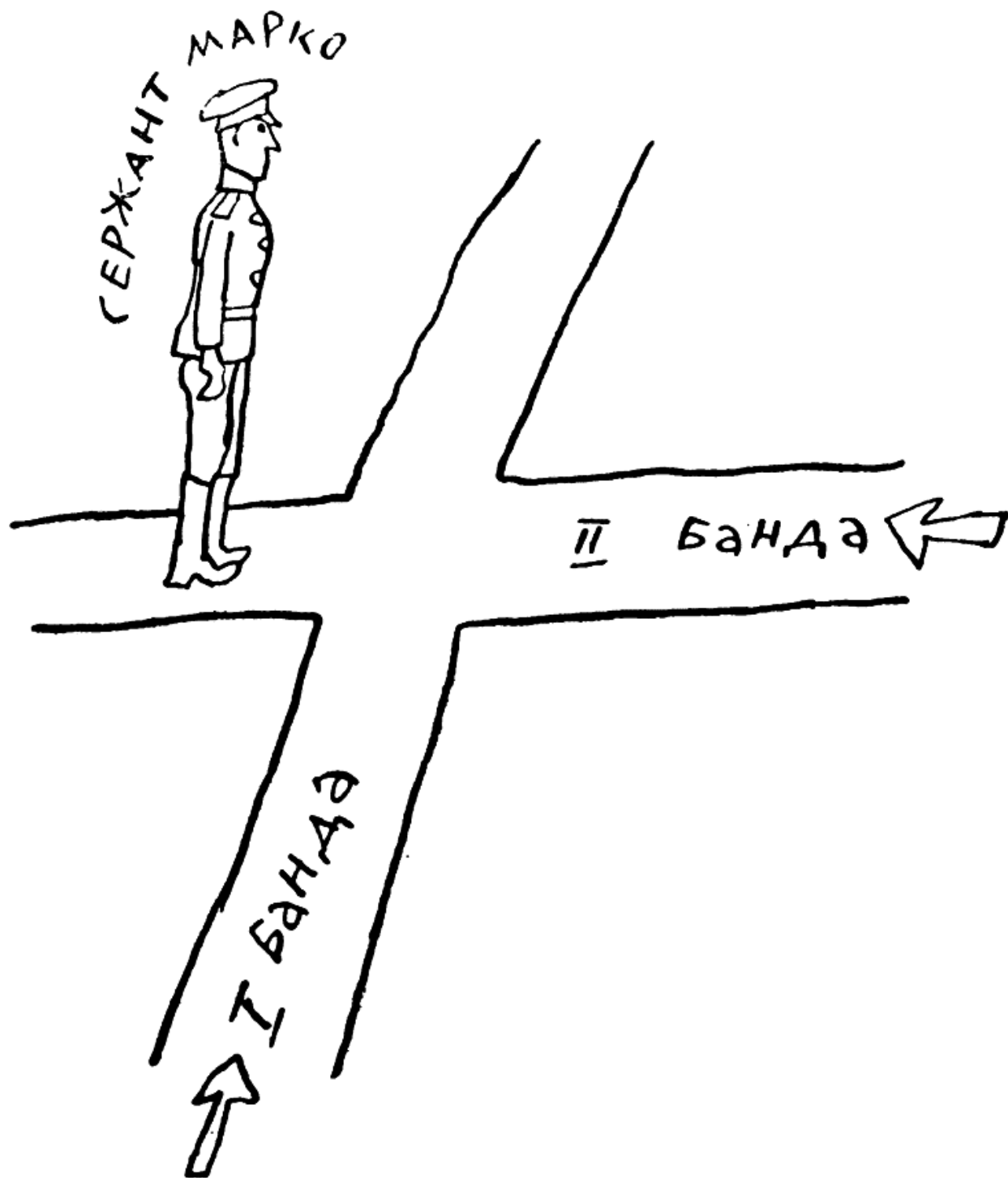
И внезапно ухото му долови някакъв шум. Идеше откъм главния канал. Беше жвакане на обувки в калта. Той се сви като пантера пред скок, с лявата ръка взе фенера, с дясната — пистолета. Жвакането продължаваше и с него скоро заблестя фенерче, което ту гаснеше, ту святкаше...

Сержантът реши: ще ги остави да отминат и ще ги удари в тил.

Ония неумолимо напредваха...

И в този миг дочу друг шум: някакво шляпане по вода. Идеше откъм третото отклонение и бързо се приближаваше насам. И скоро зад завоя блесна фенерче, което ту гаснеше, ту святкаше...

„Охо — помисли си сержантът, — бандите са значи две. Толкова по-добре. Ще ги пипна всички наведнаж и ще очистя квартала от тях.“

Бандите навярно се приближаваха, без да се забележат взаимно, тъй като, както е видно от скицата, каналите, по които се движеха, бяха разположени под прав ъгъл. След малко обаче трябваше да се срещнат.

Срещнат ли се, съобразяваше светкавично сержант Марко, те ще станат двойно по-силни и тогава един човек трудно ще се справи с тях. Следователно трябва да се действа в мига, когато се съберат. Тогава просто с един-единствен удар ще ги зашемети и няма да им даде възможност да се съвземат и пуснат в ход оръжието си.

Всички мускули на сержанта се напрегнаха до скъсване, мозъкът му заработи като кибернетична машина, нервите му долавяха всяко движение на бандитите, очите следяха двете светлинни, които само след няколко секунди щяха да се срещнат... Очевидно бяха много...

Сержант Марко, настъпи твойт час!

Още три крачки и бандитите ще се съберат...

Раз! Два! Три!

Той понечи да натисне копчето на фенера, но в този миг стана нещо зашеметяващо: в секундата, когато на ъгъла двете светлинки почти се допряха, избухнаха панически викове, някой изписка, някой извика „мамо“, фенерчетата се дръпнаха назад, бандитите побягнаха в мрака натам, откъдето бяха дошли...

Сержантът натисна копчето на фенера. Ослепителният сноп светлина се втурна подир бандитите и ги закова на място.

— Горещите! — извика той. — Мръдне ли някой — стрелям на месо!

Изтича напред с пръст на спусъка на пистолета.

Спря се. Погледна.

Пред него с вдигнати ръце стояха династронавтите. В левия канал — Сашо Кобалтовия юмрук, Рони Дато, Вихра, Игорчо и другите черни. В десния — майор Димчо, Наско Нето, Фани, Кънчо и другите червени. В ръцете им имаше ножчета, стрели, въжета, камъни, а в широко отворените очи — ужас.

— Добър ден — учтиво поздрави Игорчо.

Сержантът бе внезапно обзет от неудържимото желание да изпляска с криле и изкукурига. Боже мой, докога тия деца ще се изпречват на жизнения му път?

— Какво правите тук? — изхриптя той пискливо.

— Татко — провикна се бодро Кънчо, — ние сме експедиционен корпус за ловене на империалистическата агентура.

Наско Нето го шляпна по главата и Кънчо разбра, че не бива много-много да дрънка.

Сержантът унило прибра пистолета. В светлината на фенера династронавтите изглеждаха бледи и уморени. Двете групи се измерваха с враждебен поглед.

— Какво търсите на наша територия? — попита внезапно Сашо Кобалтовия юмрук.

— Откъде-накъде ваша територия? — наежи се майорът. — Тя си е наша.

— Ние първи я открихме! — провикна се Рони Дато.

— Не е вярно! — възрази Наско Нето.

— Да! — каза Рони Дато.

— Не! — каза Наско Нето.

Двете групи настръхнаха. Сержантът седна направо в калта и се хвана отчаяно за главата: няма ли да спре най-последна въртележка? Да, не, да, не... Ако това продължи още пет секунди, ще побеснее!

— Искате ли да ви покажем доказателството, че ние първи открихме скривалището? — попита Наско Нето. — На, вижте! — И той им показва знака ПЕЦО. — ПЕЦО — това е името на моя робот!

— Имаш много здраве! — провикна се Сашо Кобалтовия юмрук, чиято бухнала коса метеше свода. — Тия две букви СБ виждаш ли ги? Ние ги написахме преди вас.

— Това е подписът на Симеон Безстрашния! — каза самоуверено Наско Нето.

— Ха-ха! — леденостудено се изсмя Рони Дато. — Това е подписът на Сашо. Сега на негърски той се казва Сашо Кобалт Болокуду.

Наско Нето си глътна езика. Червените бяха буквално смазани.

— И все пак — каза майор Димчо — ние първи открихме скривалището и скоро ще го отворим и тогава ще видите какво има вътре.

Сержантът, който досега само стискаше зъби, изведнаж наостри уши. Скривалище? За какво скривалище дрънкат? Да не би случайно тук някъде да е напъхал своите стоки контрабандистът? Той се изправи и решително хвана майор Димчо и Наско за ушите:

— Слушайте, династронавти-минастронавти! — процеди той през зъби. — Я дайте да се разберем с добро: всички сте арестувани и няма да ви пусна оттука, докато не ми разкажете всичко от игла до конец! Ясно ли е? Скривалище, туй-онуй, всичко искам да знам!

Лицата на династронавтите изведнаж се затвориха. Нима ще пристъпят клетвата? Майор Димчо стисна зъби и протегна напред ръце, за да ги окове сержантът, а Наско Нето си прошепна заветните думи: „Дум спиро сперо!“ и се приготви да остане тук до довечера.

Една дълга минута изтече в пълно мълчание. А през това време пленените уши на Димчо и Наско видимо се удължаваха. Рони Дато забеляза това и смело се приближи до сержанта:

— Другарю квартален сержант Марко! — започна той с достойнство. — Вие нямате право да упражнявате насилие върху нас. Ние сме граждани на република България, а освен това и династронавти!

— А аз съм политически емигрант! — добави Кънчо.

— Няма го майстора! — почти закрещя сержантът. — Никъде няма да ви пусна, докато не ми покажете скривалището!

Сашо Кобалт Болокуду презрително подхвърли:

— Никакво скривалище няма тука, другарю квартален. — Ние претърсихме навсякъде.

— Брей! — извикаха едновременно всички червени. — Има!

— Искаш ли да ти покажа? — разпали се майорът. — Ела! Ама да знаеш, каквото се намери, наше си е и всички точки са наши!

С рязко движение той откачи ухото си от лапата на сержанта. Същото направи и Наско Нето. После, без да му обръщат повече внимание, потънаха в средния канал. Кварталният обидено ги последва, като заджапа във водата.

Достигнаха площадката. Майорът се изправи пред стената, посочи издълбаните контури на камъка.

— Ето — каза то. — Трябва още малко да се дълбае и готово.

Извади ножчето и започна ожесточено да чегърта. След малко го смени Наско Нето, след това без всякаква покана заработи Сашо Кобалт Болокуду, после Рони Дато, Мишо Еквилибриста, комисарката Вихра, другите и ножовете потъваха все по-дълбоко, и сержантът беше напълно забравен, и той си седеше кротко настрана и само гледаше и въздишаше...

Работиха в пълна тишина повече от час, фенерите постепенно избледняваха, в канала се чуваше само стърженето на ножовете по цимента. Династронавтите бяха потънали в пот, кал и прах...

И внезапно ножът на Наско потъна до дръжката.

— Готово! — извика той.

Всички скочиха. Двайсет и шест ръце и сто и трийсет пръсти се вкопчиха в камъка.

Сержантът развълнувано се изправи и насочи своя мощен фенер към тях.

Пръстите дърпаха, стискаха, дращеха до кръв. Камъкът излезе.

Зад камъка зина кухня.

В кухнята нямаше нищо.

Сержантът пхна вътре фенера, огледа дупката... Нищо... Нищо...

Не! Има нещо! Той напипа някакъв ръждясал металически предмет. Извади го. Затаили дъх, династронавтите впиха очи в него.

Беше обикновена, желязна табакера, проядена от времето. С усилие я отвори. А вътре — една посивяла хартия. Сержантът я разгърна. Опита се да овладее ръцете си, но те все пак трепереха и хартиятата лекичко шумолеше в тях. Погледна, разбра.

— Деца! — прошепна той със засъхнало гърло. — Искате ли да ви прочета какво пише тук?

Династронавтите мълчаливо се струпаха около него. Три фенера се насочиха върху хартията. Сърцата безумно тупкаха.

Наоколо беше мрак и само едно сиво листче светеше като бял пламък, едно листче — призив от миналото...

„Хора на бъдещето. Не знаем дали един ден това писмо ще попадне във ваши ръце. Възможно е то завинаги да остане зазидано в тия стени. Но ако го откриете, знайте: ние умираме за вас.

Четири дни и четири нощи ние бяхме тук живи погребани: трима мъже и една жена. Без храна, без вода... Останаха ни пет патрона, последните оставихме за нас...

Завчера Веселин се опита да си пробие път през полицейския кордон, за да ни донесе вода. Застреляха го на изхода.

Вчера Стефан се покатери по зида на шахтата. Прерязаха го през рамото с картечница.

Останахме двама: Мария и аз. Ние се обичаме, но не успяхме да живеем заедно. Защото скоро ще умрем...

Преди два часа отвън пуснаха отровен газ. Бавно, но неумолимо той пълзи насам и все повече се издига към лицата ни. Задушаваме се, дробовете ни се разкъсват. Изтичахме под шахтата, но отгоре хвърлиха бомби. Върнахме се отново тук, на това островче, където още има малко въздух.

Мария блънува, гърдите ѝ се раздират от кашлица. Газът все повече и повече прониква към нас. Батерията на фенерчето скоро ще секне, лампичката едва мъждука. Главата ми се вие. Вътрешностите ми горят. Мария ме моли да я застрелям, за да не се мъчи повече... Но аз нямам сили да вдигна пистолета срещу нея. Не мога да застрелям обичната си. По-добре да излезнем навън, да умрем в открит бой...

Дадох на Мария последната глътка вода, която пазех в манерката. Тя се изправи, готова да тръгнем. Трябва да побързаме, докато газът не е стигнал свода и не ни е повалил...

Хора! След няколко минути ние ще загинем. Но ние не се страхуваме! И не съжаляваме, защото знаем, че умираме за вас, за свободата, за бъдещето, за децата, които ние с Мария не можахме да имаме... И макар никога да не прочетете това писмо, ние знаем, че вие, хора на бъдещето, няма да изневерите на нашето дело, че вие ще го продължите, че вие ще се борите, както се борихме ние, дотогава, докато на земята не остане нито един роб, нито един робовладелец!

Хора на бъдещето! Ние умираме с чисти ръце! Нека и вашите ръце бъдат винаги чисти!

Ние тръгваме.

Симеон

София, канала, 23 март 1943 година“

Наоколо беше мрак и само една хартийка светеше като факел...

13. ЧИСТИ РЪЦЕ

Писмото на Симеон Безстрашния бръкна дълбоко в душите на династронавтите. Часове и дни наред то беше предмет на най-задълбочени обсъждания, часове и дни наред се разискваше въпросът за „чистите ръце“ и все по-ясно ставаше, че ако искат да бъдат достойни продължители на делото на Безстрашния и да се борят за каузата на свободата, то ръцете им трябва да бъдат безупречно чисти.

Отначало за Кънчо „чисти ръце“ означаваше да си мие редовно ръцете преди ядене, а той не обичаше много-много да си мокри кожата с вода и сапун. Майор Димчо дълго му обяснява, че „чисти ръце“, така както го е мислил Симеон Безстрашния, означава да имаш чисти чувства в сърцето и чисти мисли в главата, с една дума — да имаш чиста съвест.

— Бате Димчо — попита Кънчо, — аз имам ли чисти ръце?

— Не знам. Лъгал ли си много напоследък?

— Не.

— Да си убил някого?

— Не.

— Да си откраднал нещо?

Кънчо поразмисли. После направи тайнствено лице и поведе майора зад бараката. Огледа се още по-тайнствено, взе да човърка нещо в земята и изрови един изумителен, блестящ ятаган с издълбани на дръжката цифри: 1874.

— Ей, че хубав! — възкликна майорът. — Откъде го имаш?

— На татко е — уклончиво отвърна Кънчо. — Взех го за похода.

— Татко ти знае ли?

— Не.

Майорът помисли, па рече:

— Е нищо, това е за борба с империализма. Ама знаеш ли как се сече с него! Прас-прас! — той размахна ятагана, който засъска във въздуха. — Таман сто точки ще спечелим с него.

— Бате Димчо — попита пак Кънчо, като отвори още повече големите си очи, — аз имам ли чисти ръце?

— Ама, разбира се! — отвърна командирът на Червената бригада.

Прибраха ятагана в базата. А тя бе вече претърпана. Може да се каже, че откъм материално-техническата страна бригадите бяха почти готови: имаше колкото си щеш храна, облекло, съоръжения, стоки за размяна с туземците, в това число найлонови чорапи, американски цигари, парижки парфюми и тубички бял пращец. Радиостанциите също бяха готови и можеха вече да работят, липсваха само микрофони, за да предават не само сигнални шумове, но и човешки гласове и музика. По-зле стоеше въпросът с оръжието — засега имаха само онзи броунинг без пълнител, който откриха в скривалището, — но и този проблем скоро щеше да бъде разрешен. Защото след писмото на Симеон Безстрашния нищо, ама нищо не можеше да се опре на интербригадирите.

Всъщност останаха да се решат само още няколко незначителни неща. Както писа тия дни „Народен звезден глас“, те се свеждаха до следното:

1. Командирът на Червената бригада да си оправи двойката по български.

2. Наско Нето да запази шестицата по аритметика докрай. Това няма да е трудно, тъй като напоследък Наско Нето прави все хубави домашни.

3. Командирът на Черната бригада Сашо Кобалт Болокуду трябва на всяка цена да завърши училище, защото е позор един династронавт да остане полуграмотен. Какъв пример ще дава той на колониалните народи? Това, разбира се, не го освобождава от забраната да се остриже.

4. Да се вземат най-енергични мерки за по-бързия растеж на брадите и мустаците. В случай, че все пак не пораснат до 7 юни, да се измисли научен начин да пораснат наведнаж.

5. Да се искат от Министерството на външните работи паспорти за Куба и Южноафриканската република. За Куба е лесна работа, защото имаме покана от Фидел Кастро, но за Южна Африка е по-трудно, защото нямаме

дипломатически отношения с тази държава. Следователно да се искат паспорти за Гвинея, а оттам през Конго, Танганайка и джунглите ще се прехвърлим в Претория нелегално.

6-то и последно: Да се провери състоянието на ръцете на всички интербригадири, защото не може да се отива в бъдещето с нечисти ръце.

Обявиха ударна седмица за разрешаването и на тия въпроси. Започнаха с най-лесното. Рони Дато седна и съчини две еднообразни заявления до Министерството на външните работи:

„Другарю Министър,

Ние, долуподписаните членове на Федерацията на динамичните астронавти, най-учтиво молим да ни издадете паспорти за задгранично пътуване до Куба (и Гвинея). Причините за заминаването ни са следните:

а) Желаяме да се запознаем с живота на туземното население в тия страни.

б) Желаяме да обменим опит с местните пионери и пионерски организации.

в) Желаяме да окажем безкористна помощ за организирането на местни федерации на динамични астронавти, което ще способствува за по-бързото овладяване на науката и космоса.

Възнамеряваме да заминем през първата половина на месец юни и да останем в Куба (или Гвинея) до края на ваканцията.

С почит (подписи)“

Както виждате, Рони Дато ловко избягна въпроса за диверсантите в Куба и за белите расисти в Южна Африка и изобщо въпроса за революционната помощ, която династронавтите искаха да окажат на колониалните народи. Защо да се поставя Министерството

на външните работи в притеснено положение? Да заминем веднаж, па после — лесно!

Сложиха заявленията в плик и ги пратиха по пощата.

След това свикаха общо събрание, за да разгледат и другите висящи въпроси, и на първо място — училищните бележки. Майор Димчо обеща жив или мъртъв да оправи двойката по български език, а Наско Нето заяви, че няма защо да се безпокоят — шестака по аритметика му е вързан в кърпа! Потрайте и ще видите! И той си помисли за своя чудесен, верен и послушен робот ПЕЦО, който тъй акуратно му решаваше всички задачи.

По-трудно беше положението със Сашо Кобалт Болокуду. Очевидно никой нямаше право да го принуждава да се остриже, но и извън училище не биваше да остане. Мишо Еквилибриста предложи да се изпрати до класната заплашително писмо и да се предупреди да приеме Сашо в клас, иначе ще ѝ се случи нещо лошо. Останалите решително възразиха: Федерацията не си служи с терор. Не е ли по-добре да изпратим делегация, която, без да издава тайната, да обясни някои работи на класната и да я помоли да прости на Сашо? Отлично, нека бъде делегация!

Опряха до брадите и мустаците. Всички единодушно заявиха, че бръсненето почти никак не помага за по-бързия растеж на космите по лицето и че онази брошура, дето я купи Рони Дато от „Старкниг“, нищо не струва. Не помагат и разните мазила. Какво да се прави, дявол да го вземе? Положението изглеждаше безнадеждно, но династронавтите, както ни е известно, никога не се отчайват. Решиха: да се мисли, да се търси, да се опитва до последния момент. Науката не тъпче на едно място, все може да хрумне някому нещо и да спаси положението.

Накрая стигнаха до „чистите ръце“. Доклад нямаше. Всеки можеше да задава въпроси и казва своето мнение по делата на другите.

Например:

— Откъде имате релсата? — пита някой.

— От гарата — отвърща Сашо Кобалтовия юмрук.

— Честно ли е това?

— Не, не, не... — отговарят останалите.

— Да се върне релсата на гарата!

Или:

— Знае ли майка ти, че си й взела полата за вторични суровини?

— Ама аз... не... защото... — мънка Вихра.

— Още днес да й съобщиш!

Или:

— Кой е тарашувал в чужди тавани?

— Аз.

— Да не си посмял друг път, защото ще ти отнемем сто точки!

Или:

— Кой е сложил мъртвата мишка в чантата на байчовицата?

— Аз.

— Щеше да откачи от страх. Ако втори път направиш това, ще те изключим от Федерацията за една седмица.

Или:

— Защо вчера в автобуса не отстъпи мястото си на онази баба?

— Голяма работа... бях уморен...

— 50 точки по-малко за лошо възпитание. Не са ти това „чисти ръце“, другарю!

И тъй нататък, и тъй нататък...

Кънчо трепереше да не го засекат за ятагана, но за негова изненада никой не каза думица. Очевидно ятаганът беше твърде голяма скъпоценност, за да поискат да го върне.

Събранието отиваше вече към своя край, когато изведнаж като бомба прозвуча следният въпрос:

— Нека Наско Нето каже откъде има найлоновите чорапи, парфюмите и другите работи!

Наско Нето небрежно вдигна рамене:

— Това си е моя работа. Тайна...

— Няма тайни пред Федерацията! Ти си длъжен да кажеш! Да не си ги откраднал?

Наско Нето възмутено се провикна:

— Аз не съм крадец, бе! Открих ги в едно скривалище!

— Къде се намира това скривалище?

— Няма да ви кажа! Скривалището си е мое!

Тогава всички наскочиха, закресяха:

— Отде накъде твое! Лъжец! Отцепник! Другарски съд за тебе!

Наско Нето незабавно зае боксърска позиция. Сашо Кобалт Болокуду застана насреща му, Никиж-ем весело залая, защото

помисли, че започва забавна игра. Замириса на бой.

— Тишина! — извика майорът. — Тишина! Нека да гласуваме! Кой е съгласен Наско Нето да признае къде се намира неговото съкровище, да вдигне ръка!

Всички вдигнаха ръка. При това състояние на нещата очевидно Наско Нето не можеше да се съпротивлява и капитулира. Никой не може да излезе срещу колектива. И главният разузнавач разказа за зеления куфар под дъските на чуждия таван. Мигновено всички пожелаха да го видят.

Тръгнаха. Никиж-ем припикаше последен.

Качиха се горе. Наско Нето ги поведе към тайнствения таван. Издърпаха куката с катинара, влязоха.

Със съзнанието, че с това движение погубва стотици скъпоценни точки, Наско Нето повдигна дъската от пода. Показа се зеленият куфар и в него — чорапите, цигарите, тубичките...

Дълго клечаха около него, заети с неприятната мисъл, че това тук не е вече тяхно. Кънчо, удивен, бърчеше носле, а Никиж-ем шеташе мнително наоколо и нещо усилено душеше и ръмжеше, и пак душеше...

Най-после майор Димчо с мъка на сърцето продума:

— Е, няма какво, ще трябва да върнем този куфар на собственика.

— Отде да знам кой е собственикът, бе! — каза Наско Нето.

— Ще го издирим.

— Най-добре е да съобщим на милицията — предложи Вихра. — Тя ще намери собственика и ще му върне куфара.

Така и решиха.

И тъй, в името на „чистите ръце“, пет минутки по-късно Наско Нето почука в дома на сержант Марко. Кварталният тъкмо четеше за седми път подвизите на Авакум Захов с надежда, че в тях ще намери някакви указания за начина, по който ще открие нарушителите на законността в квартала, и главно, средство за брониране срещу нови номера на династронавтите.

Като видя Наско Нето, той настръхна. Какво ли ще му сервират пак? Но не! Този път няма да мине!

— Добър ден — каза Наско Нето.

— Добър ден — отвърна предпазливо сержант Марко. — Какво има?

— Другарю квартален сержант Марко, аз съм делегация на династронавтите. Дойдох да ви съобщя, че федерацията откри... хм... — Наско Нето млъкна, защото видя искри в очите на сержанта.

— Какво, какво пак сте открили? — попита задавено кварталният.

— Едно съкровище — откровено призна Наско.

Пред погледа на сержанта заиграха звезди от трета величина. Изведнаж се видя в черна мушама, с пистолет и фенер в ръце да гони в смрадливия канал двете банди. Почувствува неудържимо треперене под лъжичката. Закрещя:

— Вън! Вън! И да не сте се мярнали вече пред очите ми, че ще ви изселя от този квартал! Душицата ми изгорихте, династронавти проклети! Вън! Въ-ън! — И едва не зави към звездите от трета величина.

Наско Нето не дочака втора любезна покана и си отиде.

Така, в резултат на тази среща, хем ръцете на главния разузнавач се изчистиха, хем куфарът си остана на място. Какво да се прави — съдбата си има свои неведоми пътища, които никой, ама никой не може да предвиди...

14. РОБОТЪТ ПЕЦО ЗАСИЧА. ЗАСИЧАТ И ТЕЛЕВИЗОРИТЕ В КВАРТАЛА

Наско Нето също не можа да предвиди удара, който му готвеше съдбата. На другия ден учителят по аритметика го извика и му каза:

— Наско, днес домашното ти не е в ред. Много грешки... Я погледни!

Наско погледна: тетрадката беше нашарена с червено мастило.

Една мисъл се мярна в главата му: ПЕЦО е сбъркал! Обърна глава към Димчо — майорът едва не потъна в чина, по-ален от планетата Марс.

Учителят накара Наско да вземе тебешира и да реши задачата на черната дъска. Но Наско само сумтеше, правеше някакви безсмислени драскулки и хич не знаеше откъде да почне. Откъм чиновете долитаха безброй подсказвания, но къде ти да хване нещо! Та той и понятие нямаше от задачата.

— Какво става, Наско? — запита озадачен учителят. — Та нали завчера ти писах шестица за една подобна задача? Много скоро си я забравил. Внимавай, ако така продължи, ще те вдигна на устен. Седни си!

Наско Нето си прибра тетрадката и седна замаян, като току-що излезнал от барокамера кандидат-космонавт. През междучасието той попита Димчо.

— Майоре, какъв беше тоя номер, бе?

Димчо беше ужасно смутен:

— Сигурно е сбъркал роботът...

— Ама нали уж роботите не грешат? Като машините: трак-трак...

Майорът имаше съвсем измъчен вид. Беше отслабнал, бледен, блестящите му тъмни очи бяха помътнели, гледаше разсеяно и не слушаше дори внимателно. Последните няколко дни го бяха буквално съсипали: крайт на учебната година приближаваше, паспортите можеха да пристигнат всеки момент, а той още не беше готов. Не само че се занимаваше с хиляди организационни дреболии, не само че не му

растеше брадата, но на гърба му тежеше тази страшна двойка по български, която трябваше непременно да превърне в шестица. А отгоре на всичко — и работа!

Учеше до късно, прехвърляше цялата граматика, цялата христоматия, след това, вместо да спи — идваше редът на Насковите задачи... Роботът ПЕЦО трябваше да действа, той нямаше право нито да засича, нито да греши. А на — този път сгреши! Сгреши така, че можеше да провали най-добрия си приятел, своя главен разузнавач! Сгреши така, че има опасност утре-другиден да дигнат Наско на дъската и такава двойка да му завъртят, че на куково лято ще замине за Куба!

— Ама нали роботите не грешат, бе майоре? — питаше Наско Нето. — Нали са машини.

— А какво като са машини? — отвърна отчаяно майорът. — Нали и машините ги правят хора! Ако хората са сбъркали при построяването им и машините ще направят сума ти грешки. Каквото има в мозъка на робота, го е имало преди това в мозъка на конструктора. Аритметика, физика, химия и дори граматика...

— Значи татко ти е сбъркал, като е конструирал ПЕЦО, така ли? — попита със страшно съмнение Наско Нето.

— Татко не бърка никога! — почти извика майорът. — Сигурно е техникът. Но тази вечер ще помоля татко да отвори главата на ПЕЦО и да провери. Може да се е отвинтила някоя бурмичка.

— Да ти дам ли задачите?

На майора ужасно му се искаше да каже „не“, но като видя скръбното лице на Наско Нето, кимна.

— Дай! — въздъхна той. — Дано татко оправи ПЕЦО.

Тогава Наско Нето потупа майора по рамото и назидателно каза:

— Нека, нека татко ти си попрегледа книгите по аритметика и граматика, че да не бърка друг път.

Вечерта двамата дълго стояха в бараката и изпробваха радиостанцията. Срещу продадените вчера вторични суровини те бяха успели да си купят микрофон и сега, напрегнати и внимателни, те включваха апарата ту на приемане, ту на предаване и чакаха отговор... Защото там горе, в тавана на Сашо Кобалт Болокуду, се намираше

радиостанцията на Черните, която също се включваше ту на приемане, ту на предаване...

Засега бяха решили да си предават само цифри и нищо друго — най-обикновена проба. Изглежда обаче, че и двата апарата още не бяха в пълен ред, защото ожесточено писукаха, дращеа, ръмжаха и пукаха, като изхвърляха зловещи искри.

И точно в това време телефоните в телевизионната кула яростно зазвъняха:

— Какво е това ваше предаване? Нищо не се вижда!

— Нищо не се чува! Невъобразими смущения в апаратите!

— Повредата не е във вашия телевизор!

— Къде е тогава, дявол да го вземе!

— Странични смущения.

След няколко минути иззвъня и телефонът на кварталния:

— Ало! Тук Антон Антонов, режисьорът. Другарю сержант, не виждате ли, не чувате ли какво става във вашия квартал? Бандитите на етера отново нарушиха моето предаване... Боже мой, това е сигурно конкуренцията, която иска да ме провали!

Сержантът нахлузи шапка и изхвърча навън. Най-напред отиде у Наскови, за да види със собствените си очи в какво се състои смущението.

Другарят М. Морев и другарката Л. Морева тъкмо седяха на ниските кресла и гледаха предаването на другаря Антон Антонов: „Как да се държа с жена си“. На екрана обаче вместо образи прасяха черни светкавици, безумно се въртяха триъгълници, и то така, че апаратът се издуваше до пръсване. Мореви уплашено подскачаха на столовете, но, разбира се, не напускаха поста си: откакто си купиха телевизора, никой и нищо не можеше да ги вдигне от тия кресла. Тук се хранеха, тук четяха, тук приемаха гости, тук решаваха ребуси, а другарят Морев дори бридж играеше тук, и то без за миг да отклонява втренчения си, хипнотизиран поглед от матовото стъкло на апарата...

След като разбра, че няма да успее да откопчи нищо от тия телезрители, сержант Марко излезе и тръгна из улиците. Какво става в неговия квартал? Какво? Вървеше, слушваше се, озърташе се, но и този път не можа да открие нищичко. Всичко си беше, както обикновено — кротко, чисто, тихо...

След несполучливите проби, интербригадирите прибраха радиостанциите и си отидоха в къщи. Наско Нето мигновено се намести до родителите си пред телевизора. Тъкмо беше свършило предаването на другаря Антон Антонов и започваше криминалният филм в девет серии: „Страшилището от Пернанбуко“. Предаването мина идеално и Наско Нето се чудеше на киселото настроение на татко си, който ругаеше някакви бандити на етера.

Но Наско не можа да доизгледа спокойно филма. В сърцето му се беше загнездил мъничък, подличък страх, който не му даваше мира: ами ако таткото на Димчо не оправя ПЕЦО? Ами ако роботът отново не успее да му реши задачите? Ще го вдигнат на дъската и ще го спукат като нищо... И тогава — адио, Куба!

Преди още говорителката да беше казала „Лека нощ“, Наско Нето се прозина и си легна, но страхът продължаваше да гризе сърцето му.

15. БУНТЪТ НА РОБОТА ПЕЦО

Като се прибра в къщи след пробите с радиостанциите, майор Димчо незабавно залегна над граматиката. По едно време му доскуча, та отвори за малко романа „Мъглявината Андромеда“, който всъщност знаеше наизуст (какво да се прави, като се пишат толкова малко научно-фантастични книги?), после изигра партия шах със себе си, после прелисти „Любовта на Жана Ней“, като, не знам защо, отново си помисли за Вихра и после пак продължи да учи. Към десет часа, смъртно уморен, той извади тетрадката на Наско Нето и пусна в ход робота. В това състояние го завари инженер Живко.

— Хайде, време е да спиш — каза той.

— Татко, моля ти се, още малко...

Искаше му се да каже: „Татко, моля ти се, помогни на ПЕЦО да реши тия задачи...“, но го спря чувството за достойнство: все пак той е династронавт и честен робот!

— И утре е ден — каза таткото и го накара да си легне.

За Димчо, разбира се, лягането не представлява никаква пречка. Колко пъти той е чел скришно под юргана в светлината на фенерчето! Така направи и сега: отвори тетрадката на Наско, закачи фенерчето на копчето на пижамата, грабна молива и натисна бутона по аритметика.

И както решаваше, изведнаж изпита странно усещане: разбра, че става железен. Опипа главата си: беше квадратна и вместо очи имаше електронни лампи. Посегна към ушите си: там пък имаше микрофони... Гърдите му бяха студени, металически, и вместо копчета за закопчаване имаше бутони с надписи: Физика, Химия, Аритметика... Пръстите му се бяха превърнали в куки, под носа му пораснаха телени мустаци за антени... И беше черен като негър. Опита се да говори, но вместо човешки глас от мембраната на устата му излезе металически звук:

— Добър ден, господарю. Аз съм ПЕЦО и съм на ваше разположение. Какво ще обичате?

Насреща му стоеше Наско Нето, облечен като бял расист: с брич, ботуши, колониална каска и бич в ръка. Имаше дълги мустаци, смееше

се нахално и плющеше с бича:

— Кажи, бе черна маймуно, защо не ми реши всички задачи?

ПЕЦО трепна: макар и машина, оскърблението го засегна дълбоко.

— Но, господарю, аз положих всички усилия, за да ги реша. Цял ден само с тях се занимавам.

— Не е достатъчно това! Трябва да решаваш и през нощта! Не ги ли решиш, утре може да ме дигнат на дъската и тогава оставам тук, разбра ли? — крещеше Наско Нето.

— Но, господарю — продума с металическия си глас ПЕЦО, — аз съм съвсем изтощен, имам нужда от електрическо захранване. Иначе мога да сбъркам изчисленията.

— Роботите нямат право да грешат! — изкряска Наско Нето. — Хайде на работа! Марш!

И започна да го шибва по гърба.

— Господарю! — Роботът се опита да вразуми човека. — Не ме бийте! Аз...

— Ти ли ще ме поучаваш, бе черна маймуно? На̀ ти на тебе, на̀! На̀!

И започна да му нанася десни крошета по мембраната, по антените, по микрофоните на ушите. После го яхна.

В главата на ПЕЦО нещо се скъса, може би жицата, която съединява мозъчния център на послушанието със сърцето. Роботът почувствува как в него се пробуждат невиджани дотогава човешки усещания като воля за борба, желание за бунт, страстна жажда за свобода. Погледна ръцете си: бяха чисти. Спомни си писмото на Симеон Безстрашния: „... Борете се, докато на земята не остане нито един робот, нито един роботовладелец!“ Необикновена сила изпълни всичките му полупроводници, кондензатори и трансформатори.

— Слушай, бе расисте! — избоботи той така, че стените затрепераха. — Никакви задачи няма да ти решавам вече, решавай си ги сам! Аз съм свободен робот и ще правя, каквото си искам! Долу роботовладелците! Да живее свободата!

Разтърси с всички сили металическото си тяло и метна Наско Нето на земята...

После уверено закрачи към Сиера Маестра, за да помогне на кубинските пионери да решават задачите си по аритметика...

Наско Нето мъчително изпъшка и се изправи: пред него стоеше ПЕЦО — послушен, внимателен:

— Господарю, на вашите услуги!

Наско Нето се успокои и мисълта, че роботът е повреден, го напусна. Прозина се шумно, приближи се до ПЕЦО, натисна бутона с надпис „Разтребване“.

ПЕЦО мигновено се раздвижи и като стъпваше тромаво с тежките си крака, бързо-бързо оправи леглото, помете стаята, прибра разхвърляните книги от масата, изми стъклата на прозореца от боичките. След това отново застана мирно.

Наско Нето натисна бутона „Въглища“. ПЕЦО послушно взе двете кофи, слезе в мазето и качи въглища плюс дърва.

Наско Нето натисна бутона „Закуска“ и ПЕЦО донесе подноса с млякото и козунака.

— Сега — заповяда Наско Нето — ще ми решиш задачите!

Пъхна тетрадката през отвора в главата на ПЕЦО, натисна копчето „Аритметика“. Роботът прилежно седна, взе молива и усърдно започна да решава, а Наско Нето се излегна на кушетката.

След пет минути всичко беше готово. Наско Нето прибра тетрадката и тръгна на училище, като заповяда на ПЕЦО до обяд да свърши следните неща: да купи хляб и сапун за майка му, да нацепи трески, да донесе прането от пералнята, да върне празните буркани в бакалницата и куп други неща.

— Ще бъде изпълнено — каза ПЕЦО.

И действително, на обед Наско Нето завари всичко изпълнено. Само че роботът изглеждаше малко уморен. Но какво от това? Нали е машина! И Наско Нето му заповяда да му излъска обувките, да му зашие копчето на ризата, да изцикли паркета в стаята, а после го зареди с три тетрадки: по писане, по природознание и по аритметика.

— И като се върна, да бъде готово!

— Ще бъде изпълнено! — отвърна послушно роботът.

До вечерта Наско Нето игра футбол, рисува, ходи на разузнаване, на кино и на стрелбището. Като се върна, всичко беше готово, с изключение на задачите по аритметика. ПЕЦО се тресеше като болен от малария.

— Защо не си решил задачите? — запита го Наско Нето.

— Господарю — отвърна безпомощно ПЕЦО, — от пренапрежение в главата ми изгоря жицата на простото тройно правило и сега съм неразположен. Моля ти се, излекувай ме, смени жицата!

— Но аз не умея да оправям работи! — каза Наско Нето.

— О, това е съвсем проста работа! — успокои го ПЕЦО. — Нали знаеш задачата за двата влака, дето тръгват едновременно от София и Кюстендил? Към получения отговор добавяш две единици. Това е дължината на жицата, която трябва да смениш в главата ми.

„Ами сега? — помисли си Наско. — Като не мога да реша тази задача?“ Въпреки това обаче той взе молива и седна. Уви, никак не вървеше. Той отдавна, отдавна беше забравил и умножението, и деленето, и простото тройно правило. Пък и защо ли са му потрябвали? Нали ПЕЦО решаваше вместо него?

Мъчи се дял час. А през това време роботът продължаваше да пъшка и трепери. Като видя, че няма да успее да реши задачата, Наско Нето намисли да излекува работа иначе.

Отвори капака на главата му, погледна и се смая: никога не беше виждал по-сложна бъркотия от тази: проводници, лампи, транзистори, кондензатори, трансформатори, съпротивления... Къде може да се открие в тази каша жицата на простото тройно правило? Започна да бърника с пръсти, та дано улучи. Пипна тук — изскочи искра; пипна там — нещо забръмча. Напила някаква жичка, дръпна я. И изведнаж...

... изведнаж стана нещо удивително! ПЕЦО нададе страшен рев, като корабна сирена, сгърчи се целият, после се изправи и като луд започна да тича, да скача, да танцува ча-ча, рок енд рол и туист, да се премята, да ходи по креватите, по стените, да се катери по пердетата все по-бързо и по-бързо и цялото му желязно тяло се тресеше като чувал с тенекийки...

После внезапно, тъкмо крачеше по тавана, в него нещо изщрака, той полетя с главата надолу, падна с трясък на пода и се превърна в куп димящи металически парчета, жици и лампи...

— ПЕЦО! — извика отчаяно Наско Нето. — ПЕЦО!

Но ПЕЦО не отговаряше.

И неочаквано Наско Нето се намери в клас. Учителят протягаше към него показалката:

— Хайде сега излез на дъската да решиш задачата за двата влака, дето тръгват от София и Кюстендил...

Наско взе тебешира и погледна: дъската беше огромна и се простираше оттука до Куба. Ами сега? Как да изпълни тази дъска с цифри? Като не знае дори простото тройно правило?

— Седни си! — каза учителят. — Две.

... И Наско Нето скочи от леглото с разтуптяно сърце. Беше време за училище. Бързо се облече и без да закуси, излезе.

16. ТРИТЕ УДАРА НА СЪДБАТА

Както се казва, денят се познава от сутринта. А тази сутрин започна отвратително: Наско Нето влезе в клас, след като би звънецът, и учителят по български го смъмра пред всички. А той още беше под впечатлението на страшния сън и все му се струваше, че това е прокоба. Беше разсеян, не внимаваше.

После учителят изкара майор Димчо на дъската и започна да го изпитва за оправяне на двойката. Беше мъчително да се гледа как тормозят главния династронавт. Та това не беше изпитване, а инквизиция!

Но майорът също беше под впечатлението на своя сън и макар че никак не беше се наспал, бе решил на всяка цена да прескочи бариерата пред Сиера Маестра. И започна една титанична борба с учителя, с материала, със себе си. Представи си, че е в ръцете на империалистическите агенти в Куба и че го инквизират: нима ще им се даде? Ха! Та те не знаят кой е майор Димчо! Лани той беше готов да му бият четиридесет инжекции на онова място под гърба, само и само да запази тайните на Федерацията!... После майорът си представи, че е на мястото на Симеон Безстрашния, там, на площадката в канала, че газът пълзи към устата му, че до него е Вихра, и това му даде неочаквано големи сили. Главата му изведнаж се проясни, той заговори като по книга и буквално зашемети учителя със своите знания.

— Браво! — каза учителят и му завъртя една чудесна шестица.

„Добре, че не бях на негово място — помисли си Наско Нето. — Цафето ми беше сигурно.“

Но това още не беше най-страшното. Първият удар дойде през междучасието, когато делегация на династронавтите се яви при класната на Сашо Кобалтовия юмрук. Те, разбира се, не казаха, че са федерална делегация, а само приятели на Сашо.

— Е, и сега какво? — попита класната.

— Другарко — започна майорът, — много ви молим да върнете Сашо в клас.

— Докато не се подстриже, не може.

— Но, другарко — продължи горещо майорът, — той не бива да се подстригва. Не бива!

— Не бива ли? Защо?

Димчо не отговори на въпроса, а подхвана с жар:

— Другарко, ние сме готови да свършим каквато и да е обществена работа: ще направим два стенвестника за една седмица, ще украсим физкултурния салон, ще направим три обсъждания на книги, ще бием по футбол 23-то единно, но само и само не карайте Сашо да се подстригва.

Учителката започна да се озадачава от тази упоритост:

— А я ми кажете вие, деца — продума тя, — защо сте поели защитата на ваш другар, който нарушава училищния правилник?

— Ама, другарко! Има и по-важни неща от училищния правилник! — провикна се майорът.

— Тъй ли? А кои са те, моля?

— Ами че свободата на колониалните народи!

— А какво общо има косата на Сашо със свободата на колониалните народи? — запита учителката, като замига усилено.

Майорът замълча. И без това е говорил твърде много. Какво ще седне да обяснява сега на тази жена сложните връзки между косата на Сашо и негърския проблем в Южна Африка?

Изведнаж учителката започна да се вглежда по-внимателно в главите на делегатите. Всички бяха, кой повече, кой по-малко, обрасли. Дори на Вихра русата коса падаше над очите.

— Деца — попита класната, — вие също откога не сте се подстригвали?

Настана тържествено мълчание. После майор Димчо каза „довиждане, другарко“ и делегацията бързо се измъкна.

Сашо Кобалтовия юмрук чакаше на двора за резултата.

— Не — продума тъжно майорът.

— Е, какво те правим сега? — унило попита командирът на червените. — Няма ли да отивам в Южна Африка?

Никой не каза нищо. Бяха разстроени.

Вторият удар дойде през четвъртия час. Беше последният по аритметика за годината. Наско Нето се беше поуспокоил, защото през междучасието цялата Федерация най-внимателно беше проверила

задачите, които Пецо беше решил през нощта. Нямаше нито една грешка и на хоризонта изгряваше шестицата.

Майорът също беше спокоен не само защото беше сигурен в задачите, но и защото виждаше ръцете си абсолютно чисти: заради Наско Нето той беше станал в пет часа сутринта и бе клюмал над неговата тетрадка до седем! И макар че се чувствуваше робот, в него живееше радостното усещане, че е помогнал на приятеля си.

Учителят прегледа домашното на Наско и доволно поклати глава:

— Отлично! Отлично! А решението на третата задача е много интересно. Никога не сме решавали този тип задачи по този начин. Наско, я стани на дъската да покажеш на целия клас как се откриват нови пътища в аритметиката. И тъй — два влака тръгват едновременно от София и Кюстендил...

Наско Нето изведнаж се намери в безвъздушно пространство. Поиска да диша, не можа, поиска да се хване за нещо, но наоколо нямаше нищо. Стана, тръгна напред и сякаш крачеше в безкрайните простори на космоса без скафандър... Нима онзи отвратителен сън още продължава? Взе тебешира и погледна черната дъска. Тя беше огромна и се простираше оттук до Куба. Ами сега? Как да изпълни тази дъска с цифри, като не знае дори простото тройно правило?

И съвсем неочаквано в сърцето му се надигна ярост — към него самия, към роботите, към аритметиката. И, не знам защо, той също се сети за Симеон Безстрашния, за неговото последно писмо, за чистите ръце... Нима работи са стреляли вместо Симеон Безстрашния? Нима когато е загивал, е търсил помощта на бездушни машини? Чисти ръце! Как беше там в писмото? „Хора на бъдещето! Нека и вашите ръце бъдат винаги чисти!“

И тогава целият клас чу как Наско Нето, главен разузнавач на Федерацията на динамичните астронавти, високо и отчетливо изрече:

— Другарю Петров, аз не съм решил тия задачи.

— Тъй ли? А кой? — попита учителят.

— Роботът ПЕЦО.

И Наско Нето седна.

Бъдещето се рушеше с трясък и сякаш нищо, нищо не можеше да го спаси. Сашо Кобалтовия юмрук извън училище, Наско Нето — с двойка по аритметика!... Нима заради такива дреболии ще пропадне Великият поход на династронавтите?

Цялата Федерация, включително Кънчо, бавно крачеше към ракетния център. Беше като на погребение. Никой не говореше, не им се ядеше дори...

И точно в този момент дойде третият удар, най-съкрушителният, който унищожи всичко.

Дойде във вид на писмо, което майор Димчо намери в пощенската кутия. Беше адресирано до Федерацията и идеше от Министерството на външните работи. Писмото беше съвсем кратко. Сред грубо мълчание майор Димчо прочете:

„Другари, в отговор на заявлението ви от 18 май 1964 г., съобщаваме ви, че не можем да удовлетворим исканията ви за паспорти за Куба и Гвинея. Съгласно законите на НР България малолетни граждани могат да пътуват извън границите на страната само придружени от своите родители или настойници. Началник на паспортен отдел. Подпис. Печат.“

Ако наблизо беше избухнала водородна бомба, нямаше да я чуят.

Ако горе слънцето беше угаснало, нямаше да го забележат.

Ако под тях беше изчезнала земята, нямаше да я почувствуват.

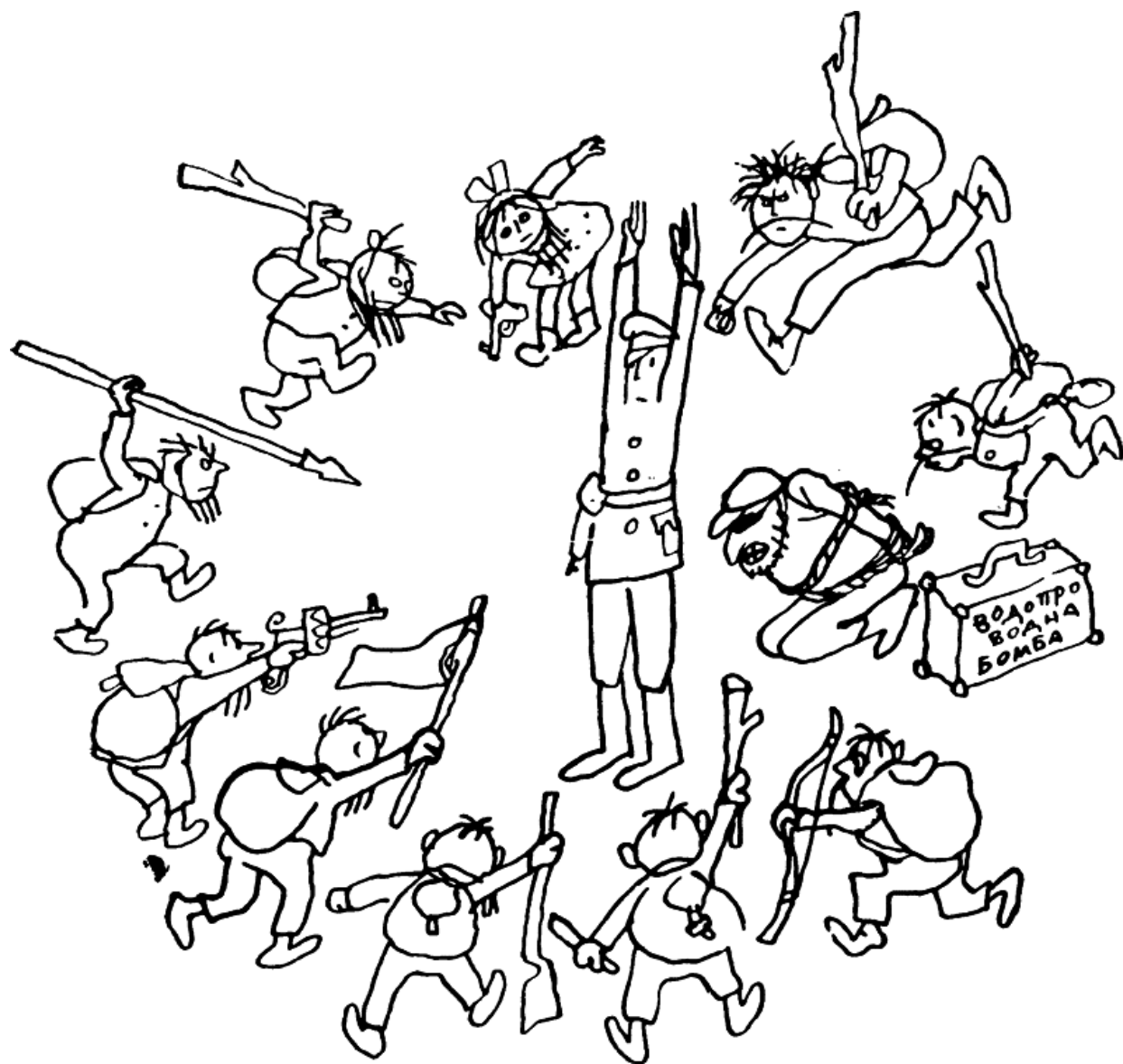
Наоколо нямаше нищо. Нищо!

Измина един век. После изведнаж главният династронавт майор Димчо смачка писмото в юмрука си, погледна някъде в далечината и бавно изрече:

— И въпреки това ние пак ще заминем!

Беше по-силно от клетва.

ТРЕТА ЧАСТ ДВОЙНАТА ЕКСПЕДИЦИЯ

1. ЖИВОТ БЕЗ ХОРИЗОНТИ И КАКВО ПРАВИ ЕДИН КИНОПРЕГЛЕД

Да, такъв беше животът на династронавтите след злокобния ден на трите удара, та чак до края на учебната година: без хоризонти, мрачен, просто убийствен.

При това катастрофата беше здраво документирана: в училищния бележник на Наско Нето се беше настанила завинаги една тумбеста двойка, а в бележника на Сашо Кобалт Болокуду — намалено поведение с три единици! Да не говорим за онова писмо на Външното министерство, което замразяваше възможностите за самостоятелно пътуване в чужбина до старческата осемнайсетгодишна възраст.

Бе настъпила ваканцията, но за какво им бе тя сега? За пионерски лагери? За почивка с татко и мама? За посещаване баба на село? Не, благодарим за такава ваканция!... И династронавтите стояха по цели часове в базата, въздишаха и проклинаха законите на тази страна, които така безчовечно ограничават свободата на малолетните...

Бяха прекратили уроците по испански и негърски; Роландо и Сисулу-Каба не виждаха; с радиостанциите не се занимаваха. В квартала стана гробовно тихо и дори сержант Марко се поуспокои: нямаше вече оплаквания за тарашуване по таваните, спряха смущенията по телевизорите и ако не беше неуловимата шетня на контрабандиста, кварталният щеше да бъде щастлив човек.

Най-отчаян от всички беше Наско Нето. Той съзнаваше, че носи една трета вина за катастрофата и беше готов да направи какво ли не, само и само да оправи нещата. Уви, през ваканцията двойки не се оправят! И той скиташе омърлушен из квартала, играеше си унило с Никиж-ем, рисуаше безброй печални работи с мустаци и бради, а вечер се качваше на тавана и дълго разглеждаше съкровището си в зеления куфар.

И кой знае, този разказ навярно щеше да свърши тук, ако не беше се случило нещо извънредно важно, тоест ако династронавтите не бяха отишли на кино. Точно така — на кино, за да гледат научно-фантастичния филм „Ракета 08 не отговаря“. Предложението изхождаше от Сашо Кобалт Болокуду:

— Е, какво пък — беше казал той, — сега и без това не можем да заминем нито за Куба, нито за Африка. Ще почакаме, докато пораснем, а може и преди това да отменят закона, и тогава никой няма да ни спре! Хайде на кино!

И те отидоха на кино със скритата надежда, че докато пораснат, Куба все още ще има разправии с империалистите и че в Южна Африка расистите ще продължават да вилнеят.

Седнаха на втория ред, Кънчо в средата, и се загледаха. И никой, никой не очакваше сътресението. Както обикновено, показваха седмичния кинопреглед. Отначало беше скучно — събрания, стари мачове, овчици в планината. После обаче на екрана се появи Фидел Кастро, и с него — бурята! Той крачеше сред някакви развалини, опожарени сгради, изтърбушени чували захар, сетне се спря пред едно момиченце с бинтовани ръце и изгоряло лице, а говорителят през това време обясняваше: „... В резултат на нападението на бандитския кораб «Рекс» над захарния завод «Луис Каракедо» са изгорели 70 хиляди чувала захар. Ранени са работници и случайни минувачи, между които и осемгодишното момиченце Мария Ортега... Фидел Кастро призовава всички приятели на Куба да помогнат...“

Династронавтите изведнаж се смалиха като снежни фигурки под слънце. Идеше им да се мушнат под столовете, да се скрият от погледа на този брадат мъж, който ги гледаше от екрана и сякаш ги питаше: „А вие, приятели мои, защо не дойдохте? Нали ви поканих?“

Но те не успяха да си поемат дъх, защото миг след това екранът им нанесе втори плесник... Безкрайни пейзажи на Южна Африка... Сурова джунгла... Диамантени мини... Мрачни, влажни дупки, в които негърски деца тикат вагонетки, пълни с руда... Слаби черни телца, сухи устни, трескави, преждевременно състарени очи... После — някаква манифестация по улиците на голям град, полицаи със стоманени каски обливат негри със струи вода, бият ги с палки... И накрая от вратите на някакъв затвор извеждат един черен гигант с оковани ръце и го вкарват в камионетка, като го блъскат и ритат и дърпат за косата... А говорителят обяснява: „... Окръжавена манифестация на негърското население в Претория срещу политиката на апартхейд... Негърският вожд Зинакели Сисулу е откаран в неизвестна посока... Съществува сериозна опасност за живота му... Целият цивилизован свят следи с възмущение изстъпленията на белите расисти...“

И тогава, преди още да бе настъпил краят на прегледа, без всякакъв знак, като един, всички династронавти станаха и тръгнаха към изхода сред шътканията на ядосаните зрители. И само Кънчо пътем питаше: „Ама няма ли да гледаме главния филм, бе бате Димчо?“

До ракетния център те мрачно мълчаха, все още в плен на чувствата, които екранът събуди в тях. Но когато най-после стъпиха на своя територия като древния Антей, който черпел сили от своята майка Земя, изведнаж се освободиха от всички страхове и смущения. Сърцата им се изпълниха с енергия, смелост и дръзновеност. Изразител на общото настроение стана майор Димчо. Без всякакви предисловия той заяви:

— Аз заминавам. Вие, ако щете, останете.

— И аз заминавам! — каза Сашо Кобалт Болокуду.

— И аз... и аз... и аз... — завикаха останалите.

— И аз — рече Кънчо и сбърчи важно носле.

— Ами как? — попита Рони Дато. — Без паспорти ли?

— Потрябвали са ни! — гневно закрещя майорът. — Ще минем границата и без паспорти. Нелегално!

— Като диверсанти ли? — попита Кънчо.

— Какви ти диверсанти, бе глупчо! — присмя му се Наско Нето.
— Ние сме интербригадири.

— Ами без бради и мустаци ли ще заминем? — попита Фани.

Тия думи попариха династронавтите и те отново оклюмаха. Ах, тия бради и мустаци, които не искат да растат! Те се превръщат в цяло проклятие...! И наистина, помислете си само, нима може да се нарушава договорът и се замине за Куба без брада и за Южна Африка без мустаци?

И както мълчаха, Рони Дато изведнаж скочи, странно развълнувано и бързо-бързо зачисти очилата си:

— Знам, знам къде ще намерим бради и мустаци! — завика той с пламнали бузи. — Знам! Само че е свръхтайна!

Веднага прекратиха разискванията, а щабовете на интербригадите се отделиха в бараката, където Рони Дато изложи своя свръхтаен план за снабдяване с бради и мустаци. Пет минути по-късно майор Димчо четеше следната

1. Обявява се тревога десета степен.
  2. Бойна група начело с майор Димчо да снабди интербригадите с бради и мустаци.
  3. Радиостанциите да се поставят в бойна готовност.
  4. Всички интербригадири да унищожат личните си документи.
  5. Всички интербригадири да изперат пионерските си връзки.
  6. Определя се нощта на 7 срещу 8 юни за нощ П (Потегляне).
- Вива Куба! Хоройя а кани! Да живее свободата!
Временно обединен Щаб на интербригадите.

Преди да пристъпят към изпълнението на задачите, Наско Нето попита Димчо:

— Слушай, бе майоре, щом като и без това ставаме нелегални, хайде да си вземем онова съкровище от тавана. Милицията не го иска, собственикът не го иска, да си го експроприираме и готово, а? Знаеш ли колко ще се зарадват туземците от Куба и Африка на тия неща!

— Добре — отвърна след кратко колебание Димчо. — Ще го вземем, но ще оставим разписка с обещание, че след победата ще го платим. Само така. Честно! А сега да отидем да изпробваме радиостанциите!

И те отидоха да изпробват радиостанциите. Майор Димчо и Наско Нето се настаняха в третия етаж на една новострояща се сграда, а Рони Дато и Сашо Кобалт Болокуду в пералнята на Рониевата кооперация. Опънаха антените и започнаха...

2. СЕРЖАНТ МАРКО ОТКРИВА И ЗАГУБВА СЛЕДА

Пет минутки по-късно телефонът на кварталния остро иззвъня:

— Сержант Марко? Тук Телевизионната кула. Съобщаваме ви, че от няколко минути във вашия квартал отново заработиха черните радиостанции... Молим, вземете мерки!

Сержантът веднага се обади на Управлението, оттам обаче му казаха, че знаят за съществуването на тия черни предаватели, но е трудно да ги засекат, защото непрекъснато сменят вълните, предават някакви непонятни сигнали и главно — постоянно са в движение. Така че, другарю сержант, действайте сам и търсете, търсете!

Силно разтревожен, кварталният отново тръгна из своя квартал. От любопитство реши да прескочи до Наскови, за да види степента на смущенията. Както винаги, на ниските кресла пред телевизора си седяха Мореви, сякаш не бяха мръднали от последния път, когато ги посети сержантът. Другарката Л. Морева съчиняваше учебник и гледаше, другарят М. Морев пишеше доклад за вредата от пушенето, пушеше и гледаше. Този път тук бяха и другарят Антон Антонов и жена му Дора. А екранът се раздираше от експлозии и въртящи се триъгълници и отново нищо свястно не се виждаше. Сега обаче другарят Антонов не проявяваше особено безпокойство — предаването беше на конкуренцията. Той разказваше, че утре-другиден започва да снима гигантската масова сцена на новия филм „Хан Исперих“. Ще участвуват хиляди конници с боздугани и копия и скоро всички телевизионни зрители ще имат великото щастие да я видят на екранчето, стига, разбира се, да не попречат тия бандити на етера! И другарят Антонов кръвнишки изгледа кварталния, сякаш сержант Марко беше един от тия бандити.

Милиционерът не издържа на този смазващ поглед, каза „лека нощ“ и си отиде.

И тъкмо слизаше замислен по стълбите, насреща му се зададе някакъв човек. Беше облечен най-обикновено, имаше най-обикновено лице, крачеше най-обикновено и все пак той привлече вниманието на сержанта. Заради черните си очила или заради изпъкналата си

бандитска долна челюст — но той имаше много подозрителен вид. Бавно се качваше нагоре и нехайно си подсвиркваше.

Сержантът се спря на долната площадка и се послуша. Стъпките на човека се отдалечаваха към третия, четвъртия, петия етаж, останаха за миг там и после като че продължиха по-нагоре. Нима отиваше към тавана? Или само тъй му се е сторило?

Кварталният Марко никога не беше виждал това лице в района си. Не живее тук, не работи тук... Може би е гост, а може би...? Сержантът бързо съобразяваше: Радиостанциите... Контрабандата... Кражбите по таваните... Ятагана... Хм...! Дали да спре човека, да му поиска документите? Но на какво основание? Само затуй, че носи черни очила и че има изпъкнала долна челюст? Та и династронавтите ще се смеят на това!

Кварталният понечи да тръгне, но някаква непонятна сила го задържа пред вратата. И в този момент скромният и незабележим квартален милиционер сержант Марко почувствува, че в него става нещо необикновено, нещо съвсем изключително. Той усети как в него се ражда тайнственото, всемогъщо шесто чувство на големите детективи! Онзи загадъчен нюх, който помага на Шерлок Холмс и Авакум Захов безпогрешно да надушват престъпника, да откриват най-невидимите следи, да устройват най-хитрите клопки, от които няма отървяване... И вземайки пример от тези велики предшественици, сержантът реши да не изпусне човека. Скри се в насрещния вход и зачака. Подозрителното лице сигурно ще излезе.

Но подозрителното лице не излезе скоро. Не излезе цяла нощ и сержант Марко го чака във входа до заранта, вкочанясал от студ, гладен, жаден, с изтръпнали от умора ръце и крака. Мина му през ума да изтича до телефонната будка, за да поиска от Управлението помощ, но веднага се отказа от това намерение — отклони ли се дори за секунда от своя пост, онзи с очилата може да се измъкне.

И сержантът стана неволен свидетел на сутрешната шетня пред кооперацията на Мореви: едни граждани отиваха на работа, други на покупки, другарката Л. Морева — на лекции, а Наско Нето на разузнаване... Човекът с очилата обаче не се показваше.

Минаха два часа, три часа... Стана обед. Хората се върнаха от работа, другарката Л. Морева се върна от лекции с връзка лук в ръка, но човекът още си стоеше някъде горе.

По едно време вниманието на сержанта бе привлечено от майор Димчо и Наско Нето, които влизаха в кооперацията, придружени от Никиж-ем. За миг си помисли да ги спре и да ги изпрати до Управлението, но новопробудилото се шесто детективско чувство го задържа.

И правилно. Защото само след една кратка минутка човекът с черните очила излезе. Той се огледа наляво и надясно и бавно тръгна към центъра на града. Носеше неголям зелен куфар.

Сержантът незабелязано тръгна след него.

А майор Димчо, Наско Нето и Никиж-ем още по-незабелязано тръгнаха подир сержанта...

... А ето какво се случи през тази кратка минутка. Както се бяха уговорили предната вечер, майор Димчо и Наско Нето дойдоха да си приберат безстопанственото съкровище от тавана, като за всеки случай взеха със себе си и Никиж-ем. Но съвсем-съвсем неочаквано насреща им се зададе човекът с черните очила... Той бавно слизаше надолу със зеления куфар в ръка... Двамата се сковаха и зинали от изненада и разочарование, оставиха човека да мине край тях. И очилатият навярно щеше завинаги да изчезне от техния живот, ако на Никиж-ем не му беше хрумнало да подуши краката му и след това да излае. Ей тъй, просто да изджафка с тъничкото си гласче. Може би казваше добър ден! Но това има неочаквани последици: човекът уплашено трепна и се обърна. Лицето му стана зло, долната челюст се издаде още повече напред, очите му светнаха дори през очилата. С рязко движение на крака той ритна Никиж-ем и бързо се спусна надолу. Кучето се праметна по стъпалата и жално заквича.

— Мръсник! — процеди през зъби Наско Нето. — Да ми падне само!

— Видя ли какви черни очила носи? — зашептя майорът. — Също като крадците от криминалните филми.

— Ама той е наистина крадец, бе! Мръсника му недин, как ритна кучето! Сигурно е откраднал куфара!

— Откраднал го е, разбира се! Хайде да го проследим! — предложи майорът.

— Хайде!

И тръгнаха. Тръгнаха не толкова да следят човека, колкото да видят накъде отлита съкровището им. А вън съзряха сержанта, който

отдалеч по детективски пристъпваше зад очилатия. Това им подсказа, че въпросът е сериозен и династронавтите решиха да не изпускат от очи нито единия, нито другия...

— Никиж-ем! — заповяда майорът на кучето. — Виждаш ли онзи човек със зеления куфар и черните очила? Дето те ритна? Да не го загубиш, разбра ли? Хайде, фъс!

Никиж-ем кимна и куцукайки, изтича напред.

Като прилагаше всички правила на авакумзаховското изкуство, сержант Марко неотстъпно следеше човека с куфара. А очилатият, като не подозираше, че е предмет на такова внимание, спокойно си ходеше, спираше се пред витрините, гледаше часовника си, купи си цигари и вестници, след това влезе в бюрото на Балкантурист и сержантът го видя през стъклото да купува билет за влак. После излезе и пак тръгна...

Сержантът едва се тътреше напред: не е шега да не си спал цяла нощ и да не си ял цял ден! Краката му трепереха от умора, главата му се виеше, стомахът му болезнено се свиваше. Но кварталният не спираше и макар и с мъка продължаваше да следи подозрителното лице... Съдбата обаче се смили над сержанта: на ъгъла край Докторската градинка очилатият се спря и разсеяно зачете вестник. Очевидно чакаше някого. Сержант Марко се стаи зад един храст...

Кварталният не се излъга: след по-малко от две минути иззад ъгъла се зададе сива волга. Колата бавно спря пред зеления куфар, вратичката се отвори, подаде се ръка. Очилатият вдигна куфара...

Новородилото се шесто чувство подсказа на сержанта, че моментът за действие е настъпил. Сега ще арестува и двамата, а с тях и веществените доказателства, и никой няма да може да го упрекне в незаконни мерки. Той пое дълбоко дъх, пригответи се за скок...

... и се спря, закован на място от изненада. Всичко стана за секунди.

В мига, когато ръката от колата поемаше куфара, едно кученце се хвърли върху очилатия и впи зъби в панталоните му. Човекът се опита да се освободи от него, ритна го един-два пъти, но то не отпускате челюсти. Тогава очилатият се наведе, сграбчи кученцето за шията и го стисна с мощните си юмруци. Кучето нададе страшен, предсмъртен

стон, разтвори зъбчетата си. Човекът го запрати в храстите и се втурна към волгата. Не успя обаче да се качи в колата, защото върху него връхлетяха майор Димчо и Наско Нето.

— Защо биеш кучето, бе! — викаше със сълзи на очи Наско и замахна с дясното си кроше. — Не те ли е срам! Сега ще видиш ти!

В същия миг майорът дръпна куфара, който падна на тротоара и се разтвори.

Сержантът се съвзе от вцепенението си, изтича напред, но беше късно. Очилатият се развъртя, блъсна в гърдите династронавтите, които се преметнаха на земята, вмъкна се в колата и хлопна вратичката. След миг сивата волга изчезна зад ъгъла. Единственото, което съобразителният сержант Марко можа да види, бе номерът ѝ: Б-66-17.

Ъгълът зад Докторската градинка представляваше жалка картина: разбит куфар, на тротоара разпилени найлонови чорапи, американски цигари, шишенца парфюм и тубички бял пращец; сред тях — двама плачещи династронавти, в храста — безжизненото тяло на едно кученце, и над всичко това — фигурата на сержант Марко.

„Небеса! — ридаше в себе си кварталният. — Пак тия династронавти! И то тъкмо когато щях да заловя контрабандистите.“ Идеше му да грабне тия двамата, па да ги метне на коленете си, па да им тегли един страхотен пердах по онова място отзад... Но вместо да направи това, той им помогна да се изправят, избърса им нослетата, поутеши ги. А те хич и не му обръщаха внимание: прибраха си трупчето на кученцето и започнаха да му правят изкуствено дишане.

Скоро обаче се оказа, че Никиж-ем няма особени повреди и бързо се съвзе. Но в очите му, в тия доскоро добри бебешки очи, сега се беше вгнездила злоба. И ако династронавтите можеха да четат в кучешки очи, щяха да прочетат в тях решимостта на Никиж-ем на всяка цена да си отмъсти на този човек с черните очила, чиито крака впрочем миришеха тъй лошо...

Сержантът се повъртя още малко около двамата династронавти и като установи, че те не се интересуват от него, сърцераздирателно въздъхна и се зае да прибира разпилените вещи. Забелязали това, майор Димчо и Наско Нето мигновено забравиха кучето и започнаха усърдно да му помагат и да редят чорапите, кутийките и тубичките с

белия пращец в куфара. Когато най-после свършиха, Наско Нето затвори куфара, вдигна го и тръгна с него. Майорът го последва.

— Ехей, накъде? — спря ги кварталният.

— У дома — отвърна с най-невинен тон Наско.

— Тъй ли? А защо у дома?

— Защото така. Куфарът си е наш.

Сержантът замига:

— Ваш ли?

— Ами че да! Това си е нашето съкровище. Помните ли, аз ви казах тогава, когато бях у вас, но вие ме изгонихте и ми казахте да не се мяркаме вече пред очите ви, защото сме ви изгорили душицата и ми казахте също, че ще ни изселите в друг квартал... Довиждане!

Двете вежди на сержанта отново заиграха. Той стисна зъби да не извика, грабна куфара от ръката на Наско, седна върху него и отчаяно се хвана за главата.

Династронавтите предпазливо се отдалечиха, като оставиха кварталния сам с куфара и с неговата мъка...

А половин час по-късно сержантът стоеше мирно пред началника на районното управление на милицията, който сдържано говореше:

— Затова, че сте сложили ръка на куфара и сте запомнили номера на сивата волга, хвала, но затова, че сте изпуснали престъпниците заради някакви си деца, заслужавате най-строгото наказание. Този път ви прощавам, но искам да се надявам, че в най-близки дни ще поправите грешката си и ще докажете, че сте достоен член на българската народна милиция!

Сержантът се прибра в къщи смазан. Веса, разтревожена от неговия окаян вид, не го и запитва дори къде е бил цяла нощ и цял ден и се зае да му приготви вечеря. Той обаче не се докосна до храната, изпи само двайсет капки валериан и тържествено-мрачно изрече:

— Слушай ме добре, жена! Или аз ще заловя тия контрабандисти, или твоят мъж ще излезе от редовете на славната българска народна милиция! И още нещо: или ще изгоня тия династронавти-минастронавти от тоя квартал, или аз ще си отида! Лека нощ!

Легна си и заспа дълбок сън без сънища.

3. ГЛАСОВЕ ОТ ЕТЕРА

Събуди го остър телефонен звън. Сержантът вдигна слушалката.
— Какво? — скочи той. — Идвам веднага!

Пиян от недоспиване, умора, тревоги и валериан, кварталният се облече и хукна към Управлението.

Завари дежурния офицер и радиста седнали пред контролния радиоприемник.

— Чуйте! — кратко каза офицерът.

От високоговорителя отначало идваше някакво бръмчене и писукане, но скоро звукът се проясни и се чу глас:

„Ало, ало! Тук говори «Островът на свободата», принадлежащ на Първа червена бригада. Чувате ли ни? Чувате ли ни? — и гласът запя: — Аванти пополи... аванти пополи... Бандера роса ла триумфера. Чувате ли ни?“

Отново бръмчене и пицчене и на призива отвърна друг глас, малко по-тънък от първия:

„Ало, ало! Тук говори «Нос Добра надежда», принадлежащ на Втора черна бригада... Чуваме ви! Чуваме ви! Вие чувате ли ни? — и гласът запя: — Моран-бонг! Боран-бонг! Там-та-там! Там-та-там!“

В настъпилата тишина офицерът попита:

— Как ви се струва, сержант? Това е във вашия квартал.

Сержант Марко настръхна. В неговия квартал! И то тъкмо две радиостанции! На някакви си червени и черни бригади!

Първият глас отново се обади:

„Хайде сега да преместим координатите! Ние отиваме на 9-10-32, вие идете на 9-20-02.“

„Прието — отвърна вторият глас. — Отиваме на 9-20-02. Дочуване.“

Високоговорителят млъкна.

— Ето затова не можем да ги хванем — каза радистът. — Непрекъснато се местят. Докато ги засечем, те са вече на друго място.

Веждите на сержанта усилено затрепкаха, за втори път през това денонощие — признак, че нервите му вече не издържат. Неговият

квартал, първенецът по чистота и вторични суровини, е свърталище на контрабандисти и на червени и черни бандити на етера! Ох! Няма ли край нещастията днес?

След по-малко от десет минути от високоговорителя отново долетя първият глас:

„Тук «Островът на свободата». Чувате ли ни? Чувате ли ни? Говорим от 9-10-32. Ча-ча-ча... Ча-ча-ча... Танцуваме ча-ча! Вива Куба!“

„Тук «Нос Добра надежда». Намираме се на 9-20-02. Чуваме ви отлично! Вие чувате ли ни? Моран-бонг! Танцуваме макале!“

„Готови ли сте?“

„Уха! Чакаме само да се изпълни параграф 4.“

„Ще се изпълни! Заклеваме се в брадата на пророка! Горے главата! Патриа о муерте! Ние тръгваме!“

„Желаем щастие! Хоройя а кани! Да живее свободата! Край!“

Двете станции прекратиха предаването. Тримата в кабината дълго мълчаха, потънали в мислите си.

— Опасна работа! — промълви пръв сержантът. — Тия цифри и координати... хм... трябва да е шифър!

— Това са някакви луди любители! — каза радистът.

— Или деца — добави офицерът.

Сержантът скочи от стола като изхвърлен от катапулт. Династронавтите! Династронавтите! Те са! Само те...! Но нима е възможно? Та това не е шега: да имаш цели две радиостанции! А защо не? Та лани за Марс се готвеха да летят, с Фидел Кастро си кореспондират, мушкат се в разни канали, съкровища откриват, книги пишат за тях...

— Свободен ли съм? — попита с треперещ глас сержант Марко, нетърпелив по-скоро да провери предположението си.

— Свободен сте — отвърна офицерът — Но вижте, поразтъпчете се, поразпитайте тук-тате, може да откриете нещо. Нищо чудно да излезе някаква чисто любителска или детинска история. Гражданите протестират. Знаете, нали, телевизорите...

— Слушам! — каза сержантът. — Ще открия бандитите на етера! — И хукна из квартала да търси династронавтите и техните проклети радиостанции.

Първата му работа бе да провери в собствения си дом: кандидат-династронавтът Кънчо сладко спеше. Не е той значи.

Отиде при Мишо Еквилибриста, който живее най-близо. Той също си беше в къщи, разтворил енциклопедията на думата Претория...

Качи се при Мореви: Наско Нето тъкмо рисуваше работи с бради, а неговите родители седяха на ниските кресла пред телевизора и гледаха предаването за децата от предучилищна възраст.

Вихра слушаше Четвъртата симфония от Брамс.

Рони Дато вечеряше.

Майор Димчо четеше три книги наведнъж и решаваше шахматна задача.

Сашо Кобалтовия юмрук стоеше пред огледалото и решеше фантастичната си коса.

И тъй нататък, и тъй нататък... Сержантът обиколи домовете на всички династронавти и всички до един си бяха в къщи! Нима не са те? Или са успели да се приберат? Или Федерацията има може би нови членове, които той не познава? И какви са тия тайнствени цифри 9-10-32 и 9-20-02, координати и прочее?

Сержант Марко мисли дълго-дълго и накрая взе две важни решения: първо — още утре ще попита шифровчика в управлението какво може да означават цифрите и, второ — отсега нататък да не изпуска от очи династронавтите, особено през вечерните часове, когато обикновено се обаждат черните радиостанции.

На улицата, преди да се върне в къщи, сержантът срещна другаря Антон Антонов. Заприказваха се. Режисьорът изглеждаше уморен. Каза, че досега е бил на работа в телевизионната кула, за да подготви гигантската масова сцена, която ще снима утре заран... Ама какъв филм ще стане! Лека нощ!

Разделиха се. Тази нощ сержант Марко сънува тайнствените цифри на координатите, номера на сивата волга и металически гласове, които пееха ча-ча и моран-бонг, а на другаря Антон Антонов се присъниха безкрайни орди прабългари и всички с бради и мустаци.

4. В СЪРЦЕТО НА РОДНАТА ТЕЛЕВИЗИЯ

Точно в полунощ, когато сержантът и режисьорът още сънуваха, майор Димчо стана. В къщи всички спяха. Той се облече внимателно и безшумно се измъкна.

Долу, в тъмния вход на кооперацията, вече чакаха Рони Дато, Сашо Кобалт Болокуду, комисарката Вихра и Мишо Еквилибриста. Сашо и Мишо бяха екипирани по алпинистки: с въжета, пикели, фенерчета и всичко, което е необходимо за катерене по скали. С чудовищната си, щръкнала на всички страни черна коса, със зелената си риза на квадрати и с ковбойските си панталони в нощния мрак Сашо Кобалт Болокуду приличаше на прекаран през комин марсианин. Само да го погледнеш, и тръпки те побиват!

Наредиха се в партизанска колона и тръгнаха към Парка на свободата. Пресякоха реката, минаха покрай стадиона, потънаха в гората. Без всякакви приказки. Нямаше нужда от думи: всеки знаеше какво му предстои. От време на време през дърветата се мяркаше аленият връх на Телевизионната кула, който им служеше като пътеводител.

Скоро пред тях се изпречи високото тънко тяло на небостъргача. Двайсететажното здание тънеше в мрак. Светеше само върхът с антените, а отпред блещукаше малкото прозорче на портиерната.

Пролазиха по индиански край входа и минаха към задната фасада. Изправиха се, погледнаха: конусът на кулата се впиваше в небето като клин. Примигваха от блясъка на звездите безбройните тъмни прозорци. Наоколо тайнствено шумоляха боровете.

— Пирамида! — заповяда Сашо Кобалт Болокуду и пръв подложи гръб.

До него приклекна Рони Дато, над тях стъпи майорът, а над майора скочи ловкият като маймуна и опитен в тия катерачески работи Мишо Еквилибриста. Той заби пикела под рамката на прозореца на първия етаж, пресегна се, хвана се за перваза и с мощен замах на двете си мускулисти ръце се покатери върху издатината.

Внимателно се изправи, бутна прозореца — беше затворен. Без да се смущава от това, прилепен целият с лице към стената, той бавно се придвижи надясно.

Другите долу трепетно чакаха.

Пълзейки по крайчеца на каменния ръб, Мишо успя да се докопа до втория прозорец. Натисна — прозорецът лекичко се поддаде. Мишо го отвори докрай и скочи вътре. В мрака се очертаваха контурите на някакви машини. Без да се бави, той пристегна около кръста си единия край на въжето, другия спусна навън и стъпи здраво на крака. След пет секунди в стаята скочи Сашо Кобалт Болокуду. Сега пък двамата се опнаха, защото трябваше да изтеглят тежичкия Рони Дато. Въжето запращя, но издържа...

Навън останаха майорът и Вихра. Сами. Наоколо беше шушнещата гора, диханието на близката планина, небето с безкрайните огърлици на съзвездията, ароматите на юнската нощ, трептящото сияние на големия град; откъм стадиона долитаха звуци на оркестър (не беше Четвъртата симфония на Брамс)... С една дума, всичко извънредно много напомняше на романтичните сцени, които и двамата напоследък все по-често срещаха в книгите... И отново те почувствуваха необяснимо стеснение, и отново гърлото на майора се сви и той не знаеше какво да каже, и отново Вихра се загледа напрегнато към върховете на дърветата.

— Дай да те вържа — едва успя да изрече той.

— Не... — прошепна тя задавено, макар че ужасно ѝ се искаше именно той да върже въжето около кръста ѝ. — Аз сама...

Тя се опита, но ръцете ѝ не я слушаха. От прозореца се показва главата на Сашо Кобалт Болокуду:

— Хайде, бе? Какво се бавите там долу? — прошепна той и пак изчезна.

Тогава Вихра се обърна към майора и тихо изрече:

— На, вържи ме! Ама само да смееш да ме пипнеш!

— Няма! — каза той. — Дай!

Димчо направи здрав възел около кръста ѝ, като внимаваше да не се докосне до нея, после подложи гръб и тя стъпи върху него.

След минутка и петимата бяха горе. Светнаха с фенерчетата, огледаха се: машини, апарати, прибори. Не беше интересно. Завъртяха секретната брава на вратата и излязоха, като нарочно я

оставиха отворена, за да се върнат после през нея. Озоваха се на площадката на първия етаж, до асансьора. Стълбището се виеше спираловидно нагоре до безкрая. Рони Дато погледна в мрака, където се губеха стъпалата, и сърцето му се сви:

— Хайде с асансьора! — примоли се той.

Никой обаче не послуша този малодушен съвет и всички тръгнаха по стълбите, светейки си с фенерчето, като безшумно пристъпваха на пръсти. Начело крачеше Сашо Кобалт Болокуду, който на всяко стъпало по алпинистки почукваше с пикела, за да отстрани всяко евентуално препятствие.

На вратата на втория етаж прочетоха „Оператори“. Продължиха. На третия етаж прочетоха „Звукозапис“. Продължиха. На четвъртия бяха редакторите, на петия — режисьорите, на шестия — художниците, на седмия — артистите, на осмия — оркестърът, на деветия — хорът, на десетия — дискотеката, на единадесетия — филмотеката, на дванадесетия — началниците, по-нататък — зала №1, зала №2, зала №3...

На седемнадесетия етаж династронавтите се спряха задъхани.

— Ама къде е тая работа, бе? — изпышка Рони Дато. — Ще се пукна вече.

— Нищо, нищо! — успокои го Сашо Кобалт Болокуду. — Това е добре за отслабване. Ами ако трябваше да се катерим по Хималаите, какво щеше да правиш?

Рони Дато си помисли, че никой за нищо на света не може да го накара да се катери чак по Хималаите, извади от джоба си кифла, отхапа и като обречен, продължи нагоре: няма как, нали той беше дал идеята да дойдат тук!

Другите го последваха по безкрайните спирали на стълбището и вече им се струваше, че това пътешествие към небето няма предел. И едва на двадесетия етаж прочетоха „Гримьорна и гардеробна“. Това беше целта. Те се спряха да се поуспокоят и бутнаха вратата. За щастие тя не беше заключена и те влязоха.

Фенерчетата мигновено зашариха наоколо и откриха еднообразната обстановка на бръснаро-фризьорски салон със столовете и огледалата, а пред огледалата — кутийки с разни кремове, четчици, гребенчета, ножички... Но не това ги интересуваше, не!

Фенерчетата усилено затарашуваха в чекмеджетата, по шкафчетата, зад огледалата.

Внезапно се чу изненаданият вик на Вихра:

— Вижте какво има тук!

Изтичаха към нея. Тя се бе изправила пред един огромен отворен гардероб. Насочиха всички фенерчета в него. Ахнаха от възторг: гардеробът беше натъпкан с дрехи: рокли, униформи, блузи, поли, работнически комбинезони, средновековни доспехи, родопски носии и какво ли не още! Вихра откачи една рокля. В светлината на фенерчетата тя се откри разкошна с тъмночервеното си кадифе, обсипано със скъпоценни камъни и извезано със сребърни и златни нишки.

— Това е роклята на Мария Стюарт! — произнесе се компетентно Рони Дато. — Виждал съм я в Младежкия театър.

— Искам да я облека! — продума с тих глас Вихра, но в тия думи беше скрита суетата на всички жени от всички времена.

Четириите момчета мигновено се съгласиха и се заеха да ѝ помогнат. А Вихра, без дори да ѝ мине през ума, че трябва да се стеснява, великодушно прие. Впрочем без тяхна помощ тя едва ли би могла да облече ужасно тежката рокля. Но когато най-после, с голяма мъка, тя я облече, момчетата изведнаж млъкнаха: пред тях, осветена от фенерчетата, стоеше не тяхната Вихрушка, другарчето, с което правеха цирк, организираха нападения над кварталните банди, летяха към Марс, а една прелестна девойка, възхитителна със златната си коса и с разкошната тъмночервена рокля, която тежко падаше до петите ѝ. Сърцето на майора тревожно заби: нима това е Вихра, която той преди малко бе вързал с въже около кръста? Тя изглеждаше тъй чужда, тъй далечна...

Мълчанието бе прекъснато от Сашо Кобалт Болокуду:

— Хайде да си вземем малко дрехи! За цирка! — предложи той.

— Какъв ти цирк? — учуди му се Рони Дато. — Нали заминаваме за Претория?

— У, вярно, бе! — отвърна Сашо, който с умиление си спомни ония безгрижни младежки години, когато още си играеха на цирк и не мислеха за съдбата на колониалните народи. — Да ги вземем тогава за туземците от Южна Африка. Те нали ходят голи!

Предложението не беше лошо и династронавтите започнаха да тарашуват в гардероба, та дано намерят нещо подходящо за голите туземци от Южна Африка. И за по-сигурно взеха да пробват дрехите на себе си. Рони Дато измъкна една униформа на хитлеристки генерал и веднага я облече. Мишо Еквилибриста с триста мъки нахлузи през главата си една средновековна ризница, а Сашо Кобалт Болокуду наметна един дебел овчи кожух с рунтава козина като тия, дето са носили нашите пра-пра-пра-прадеди, когато още са се пердашили с боздугани.

Единствен майор Димчо не се поддаде на това гардеробно изкушение и хладнокръвно продължи да търси това, за което бяха дошли тук. И, разбира се, успя. То се намираше в едно сандъче някъде зад шкафчетата.

— Открих! — провикна се майорът.

Всички се скупчиха около него, фенерчетата се насочиха напред, очите се разшириха от радост: сандъчето беше пълно с бради; мустаци, перуки, плитки, бакембарди... Имаше, каквото си искаш: бради къдрави, прави, руси, черни, дълги, къси, енгелсовски и ленински, кастровски и наполеоновски (трети); мустаци вазовски, мандарински, будьоновски, самурайски, с една дума — цяло съкровище!

Находката изкара от равновесие династронавтите. Те като луди започнаха да ровят в сандъка, да вадят, каквото им попадне, и застанали пред огледалата, взеха да си мерят бради, мустаци, перуки, плитки и се кискаха, и блъскаха, и пулеха, и кривяха... Рони Дато, както си беше с генералската униформа, си залепи хитлеровски мустачки и държа реч на немски език. Мишо Еквилибриста си лепна дълги чингизхановски мустаци и с ризницата си заприлича на боец от Калояновата армия. Вихра пък си постави една мойсеевска брада и дълги руси плитки и както си беше с роклята на Мария Стюарт, затанцува ча-ча. И тогава момчетата с удоволствие установиха, че Вихра си е все още тяхната Вихрушка от махалата, партизански комисар и астронавт, а Димчо отново я почувствува близка...

Най-живописно се гримира Сашо Кобалт Болокуду. Той взе, че се изхитри, и си залепи две бради — една отляво, другата отдясно, и два чифта огромни мустаци — едните, будьоновски, нагоре до ушите, а

другите, мандарински, надолу до шията, и като стегна кожата с дългата козина около тялото си, проходи на ръце.

И кой знае колко още щеше да продължи тази брадата и мустаката вакханалия, ако внезапно отдалеч някъде не беше долетял трясък на врата. Династронавтите замръзнаха по местата си, ослушвайки се в шумовете... Долу някой влачеше крака по стълбището, кашляше, мърмореше...

... Тази вечер дежурният портиер на Телевизионната кула бай Пешо беше много бдителен, защото преди да си отиде, другарят Антон Антонов сто пъти му заръча да внимава. Ето защо бай Пешо, макар че беше понастинал и кашляше, реши да направи малка обиколка из кулата и да провери всичко ли е в ред. И още на първия етаж с изненада установи, че вратата към машинното отделение е отворена. След като изруга техниците, които тъй нехайно се отнасят към социалистическата собственост, бай Пешо затвори вратата и продължи обиколката. Други нарушения нямаше и той се върна в портиерната при главния вход. Настаня се зад прозорчето, откъдето можеше да се вижда кой влиза и кой излиза, и продължи да внимава. Но понеже никой нито влизаше, нито излизаше, той измъкна от чекмеджето смачканата книжка „Убийството на улица Морг“ и се зачете в страшната история...

... Когато най-последно стъпките по стълбището заглъхнаха, династронавтите побързаха да си вървят. Нямаше време за губене, часът бе един след полунощ, настъпваше дългоочакваният ден П! Майор Димчо извади торбата и я натъпка с всякакви бради и мустаци, като за всеки случай взе и няколко перуки и плитки. Съблякоха дрехите, които се оказаха неподходящи за южноафриканските негри (няма да носиш на туземците хитлеристки униформи я!), наредиха ги в гардероба, разгримираха се, като само Сашо Кобалт Болокуду си остана с овчия кожух и с двете бради и четирите мустака — не му се искаше да се раздели с тях...

Тихичко излязоха, заключиха вратата и поеха надолу. Сега беше по-лесно и само след две минутки бяха на първия етаж. Тук обаче изтръпнаха: вратата на машинното отделение беше затворена! Същата врата, която нарочно бяха оставили отворена, за да се измъкнат.

Майорът я дръпна — уви, бравата беше секретна. Ами сега? Как ще излезнат?

На бърза ръка проведеха съвещание с дневен ред „Как да се измъкнем оттук“. Установиха, че има три възможности: едната — да разбият секретната брава с динамит; втората — да скочат от прозореца на двадесетия етаж, и третата — да излезнат през главния вход, покрай портиерната. От първата възможност се отказаха — динамитът вдига много шум. Втората също отхвърлиха — не им се качваше отново чак до двадесетия етаж. Оставаше третата и по-опасната, но затова пък достойна за династронавтите: през главния вход. Решиха да се изтеглят в следния ред: най-напред минава Сашо Кобалт Болокуду, та ако случайно му се изпречи портиерът, да се справи с него. После идва Рони Дато, след това майорът с плячката, после Вихра и последен като ариергард — Мишо Еквилибриста.

До стаичката на портиера имаше не повече от двайсет стъпала. Сашо Кобалтовия юмрук, наречен още Сашо Кобалт Болокуду, пое дълбоко дъх и смело тръгна надолу...

Тъкмо в този момент бай Пешо се беше задълбочил в книжката. В нея се разказваше за тайнственото убийство, което една маймуна извършила в Лондон. След като удушила жертвата си, маймуната взела, че напъхала трупа в камината. Бррр! Тръпки побиха портиера само като си представи страшната космата маймуна с дългите лапи и ниското чело...

И както си четеше, той дочу подозрителен шум. Бай Пешо вдигна стъклото на прозорчето — от стълбището някой слизаше. Бързо изскочи навън. Натисна бутона на лампата и във внезапната ярка светлина той видя пред себе си едно шимпанзе... Само че това тук беше далеч по-страшно от лондонското: имаше огромна, рунтава козина, шарена риза, тесни панталони, две бради, четири мустака и такава страховита коса, че сърцето на верния портиер не издържа на тази страшна гледка и той без стон се строполи на пода в безсъзнание.

5. ТРЕВОЖНО УТРО ЗА СЕРЖАНТ МАРКО

За доблестния квартален милиционер денят започна твърде обезпокоително. Тъкмо отиваше към Управлението, където смяташе да се посъветва с шифровчика относно значението на тайнствените цифри, предадени снощи от черните радиостанции, когато насреща му се зададе другарят Антон Антонов. Сержант Марко едва позна своя съсед — режисьорът ходеше като замаян, без вратовръзка, чорлав, небръснат, и мърмореше някакви безсмислици под носа си.

— Какво се е случило, другарю Антонов? — запита го той загрижено.

Режисьорът го изглежда с празни очи и продума с бездънно отчаяние:

— Откраднаха ми мустаците... И брадите...

Сержантът помисли, че неговият именит съквартилец е мръднал:

— Но вие никога не сте носили нито брада, нито мустаци...

Другарят Антонов жално поклати глава:

— Не моите... не! А на филма...! Триста и седемдесет бради и четиристотин и два мустака...! Освен това и перуки... и бакембарди... и плитки... Пропадна ми масовката...

И той едва не се разплака.

— Но кой е направил това? — попита сержантът.

Другият съкрушено вдигна рамене:

— Знам ли? Навярно конкуренцията. Същите ония бандити, дето смущават телевизорите. Най-напред ми провалиха две предавания, сега ми съсипват филма, който щеше да ми донесе световна слава...

И си тръгна към къщи — един смазан от съдбата телевизионен режисьор. Другарката Дора веднага му даде рициново масло.

Сержантът изтича към Управлението. От вчера, след злополучното произшествие с контрабандиста и снощното радиопредаване, грозно съмнение глождеше сърцето му и той търсеше и мислеше, мислеше и търсеше...

В Управлението завари портиера на телевизионната кула бай Пешо. Тъкмо го разпитваха. Той все още трепереше от преживяното

през нощта сътресение и упорито твърдеше, че кражбата е извършена от маймуна.

— От маймуна? — недоумяваше следователят.

— Да, от маймуна! И с две бради и четири мустака! И с ей такава коса! Честна дума! — И бай Пешо показва тавана.

— Да не сте пили снощи? — попита следователят.

— Когато съм на служба, капка не слагам в устата! — тържествено заяви бай Пешо.

— Хм... А какво сте правили, когато се появи... е, да речем, тази маймуна?

— Аз бдях! — отвърна бай Пешо, като забрави да спомене за „Убийството на улица Морг“.

— Какво друго е откраднато?

— Нищо друго. Само кожуха, брадите, мустаците, плитките...

— Има ли нещо повредено в апаратурата?

— Нищо не е пипнато.

— Да е оставила тази ваша „маймуна“ някакви следи?

— Да. Ето това намерих в гардеробната.

И бай Пешо показва един алпинистки пикел.

— Откога пък маймуните ходят с пикели? — попита следователят.

В този момент сърцето на сержант Марко усилено заби и тайнственото шесто чувство на великите детективи отново заговори в него. Този пикел...! Този пикел не е ли на династронавтите? Нали с него те бяха проникнали в каналите в онзи паметен ден, когато откриха писмото на Симеон Безстрашния? Сержант Марко бързо съобразяваше: в кулата нищо ценно не е задигнато, нито камери, нито уреди, нито филмова лента, само бради и мустаци. Кому е потрябвала такава безсмислена дивотия? Очевидно само на династронавтите. Само техният мозък може да роди подобно нещо. Този пикел тук е последното и окончателно доказателство: 1) че бандитите на етера са династронавтите; 2) че крадците на брадите, мустаците и плитките са също династронавтите; 3) че апашите, които тарашуват из таваните, са пак династронавтите. Неизвестен остава само контрабандистът от сивата волга №Б 66-17...

Стигнал най-после до това важно заключение, сержантът се упъти към ракетния център, решен този път да арестува цялата

Федерация и да измъкне от нея всичко. Влезе в двора, огледа се — нямаше никой. Надникна в съседните дворове — нямаше ги и там. Тогава той тръгна из своя район, бдителен, търпелив, съобразителен — същински Авакум Захов, и мислеше и търсеше, и търсеше и мислеше, и знаеше, че рано или късно тия династронавти-минастронавти непременно ще му паднат в ръцете и тогава кварталният сержант Марко ще ги изсели от тази част на града, защото току-виж, някой ден те взели, че изобретили някаква водородна бомба и вдигнали столицата във въздуха...

И сержант Марко продължи да търси и души във всички къшета на своя квартал...

Бе забравил само да надникне в бараката на ракетния център...

6. ДЕНЯТ П

... Но ако сержантът се беше сетил да погледне в бараката, щеше да завари в нея цялата Федерация, и то точно в момента, когато си разпределяше телевизионната плячка...

Първа кубинска бригада, наречена още Червената, получи всички бради, а Втора африканска бригада, наречена още Черната, получи всички мустаци. На Фани освен брадата ѝ се паднаха като прибавка и две плитки, на които много се зарадва, и тя реши да си ги закачи още днес. Бяха руси, но какво от това?

Заедно с брадите и мустациите интербригадирите получиха и по едно шишенце лепило УЛЕ. Рони Дато, който ги купи от книжарницата, каза, че това лепило е най-лепливото лепило на света — лепи всичко: дърво, кожа, стъкло, бради, стомана, мустаци...

Така започна големият Ден П!

Ден, който изискваше голямо напрежение и — бойна хитрост от всички интербригадири. Предстояха сума задачи: да се купят билети за влака, да се сбогуват с Роландо и Сисулу-Каба, да се простят незабелязано с родителите, после да се доберат нелегално до гарата. Една разузнавателна група беше установила, че влакът за западната граница тръгва в 20:45 ч., а за южната — в 21 ч. Следователно всички задачи трябваше да бъдат ликвидирани още към 18 часа.

Щабът бе разработил подробен план за двете експедиции, в който главните пунктове бяха следните: а) Всяка експедиционна група слиза от влака малко преди границата. б) Групата пресича границата в мрака и незабавно се отправя към съответната столица Белград или Анкара. в) В тия столици групите се представят — едната в кубинската легация, другата в ганайската, обявяват се за политически емигранти и искат паспорти... Оттам нататък е вече лесно.

Така, след като разработиха Стратегията и тактиката на похода, интербригадирите се отправиха към обсерваторията. Знаеха, че Роландо е там — днес той имаше изпит по астрономия.

В двора на обсерваторията сновяха треперещи студенти с книги в ръка, гризеха нокти, прелистваха за кой ли път вече тетрадките и със

свито сърце чакаха да ги повикат в къщичката с кубетата.

Майор Димчо помоли един студент да намери Роландо. След малко кубинецът се появи. Като го видяха, династронавтите ужасно се разочароваха: нищо, ама нищо героично и партизанско нямаше в него в този момент. Беше облечен в най-обикновени дрехи, изглеждаше бледен и не доспал, гризеше нокти като всички останали, а брадата му, великолепната брада избуяла на Сиера Маестра, беше провиснала и чорлава.

— След малко е моят ред — изпъшка той покъртително. — И всичко съм забравил! Всичко! А ако ми се падне за Луната, спукан съм.

На Наско Нето му дожаля за него:

— Компанеро Роландо — каза той бодро, — ако ви се падне за Луната, да знаете, че там има живот. Честна дума! С очите си видях!

— Как изглежда? — изохка кубинският студент.

— Ами... като динозавър... Само че по-голям... Представете си Никиж-ем, само че голям колкото планината Люлин, а опашката му е оттук до Марс...

— Добре, добре... Ще имам предвид... — каза Роландо обнадежден. — Но дано не ми се падне за Луната, защото знаеш ли какво, бе Наско, в книгите пише, че на Луната живот няма...

— И най-големите учени понякога бъркат! — заяви мъдро Наско Нето. — Ако не вярвате, че на Луната има живот, питайте Кънчо...

Като приключиха този научен разговор, интербригадирите казаха на Роландо, че са дошли да се сбогуват с него, защото днес заминават за Куба.

— Така ли? — продума кубинецът разсеяно. — Е, добре тогава, хайде довиждане, добър път и поздравете Фидел.

И приведен под тежестта на своите знания, той тръгна към къщичката с телескопите като на заклание, повтаряйки си мислено данните за лунното същество... Но по средата на пътя нещо се сети, обърна се:

— Наско бе, а ти колко изкара по аритметика? — попита той с измъчен глас.

— Цафе! — мрачно отвърна Наско Нето.

Тази кратка думица като че разтърси Роландо. Стана нещо удивително. Той се изправи като напомен, осанката му си възвърна старото величие, брадата му войнствено застърча напред, очите му

запламтяха. Не, това не беше вече студентът по астрономия пред изпит, а героят от Сиера Маестра, лейтенант Роландо Доминго Хосе Мария Рамон Мансано де Ерера! Гласът му яростно прогърмя:

— Слушай, Наско! Само да си посмял да заминеш за Куба с цафе! Само да си посмял! Щом Фидел е казал шест — значи шест! Разбра ли? Само шестак! Аз отивам! Патриа о муерте!

Вдигна юмрук и с твърда стъпка тръгна към къщичката, където го чакаше професорът. И вече не на заколение отиваше, а на щурм към сияйните върхове на Науката!... Не му се падна за Луната!

На път към Университета интербригадирите омърлушено мълчаха. Думите на Роландо относно цафето на Наско предизвикаха дълбоко смущение в сърцата им. И какво сега? Нима ще оставят Наско тук? И то когато брадите са намерени, когато всичко е готово и дори парите за влак са налице?... Заради някаква си двойка...!

Горестно въздишайки, те се изкачиха по стълбите на Университета и се отправиха право към аудитория 155. Погледнаха през ключалката: другарката Л. Морева тъкмо изпитваше Сисулу-Каба. Той пишеше някакви изречения на черната дъска, потеше се и черното му лице беше посивяло от напрежение. Явно бе, че другарката Л. Морева го върти! Домъчня им за него. Спогледнаха се, разбраха се. Наско Нето извади блокчето си за рисуване и майор Димчо написа следното:

„Послание до другарката Л. Морева.

Другарко,

Не е честно да инквизирате така Сисулу-Каба. Той и без това е политически емигрант и като се върне в Претория, ще го обесят. В името на хуманизма най-енергично настояваме да му пишете 6 и да го освободите, защото ние го чакаме вънка и много бързае.

Долу ръцете от Черна Африка!

С академичен поздрав: ФДА“

Дадоха посланието на един студент, който влизаше в аудиторията, и те видяха през ключалката как другарката Л. Морева го

прочита и се хили и си закрива лицето с ръце. Какво има за хилене тук?

Затова пък само след десет секунди Сисулу-Каба излезе. Ризата му беше мокра от пот, но ослепителната му усмивка и кръглите му очи сияеха повече отвсякога.

— Шестак! — провикна се той, като ги видя. — Шестак! Но за малко да ме спуга! Знаменита жена е тая Морева!

Династронавтите скромно премълчаха безкористната помощ, която оказаха при изтръгването на този шестак, но съобщиха на черния си приятел, че довечера заминават за Претория и че са дошли да се сбогуват.

Това съобщение като че не му направи никакво особено впечатление.

— Отлично — каза той между другото, — а сега елате да се почерпим по случай шестицата!

Интербригадирите се пообидиха от това пренебрежително отношение на черния си приятел спрямо великия поход, но все пак приеха да влязат в сладкарницата, където пиха боза, ядоха пасти, а Рони Дато унищожи три толумбички.

Майорът предпазливо попита Сисулу-Каба какво да кажат на брат му Зинакели, ако го видят в Претория.

— Той не е вече в Претория — отвърна негърът. — Зинакели е преместен в Йоханесбургския затвор. Сигурно сте чули, че смъртната му присъда е отменена. Протестите са помогнали...

Огромно чувство на гордост преизпълни сърцата на интербригадирите, защото и те имаха дял в спасяването на Зинакели Сисулу от бесилото. Сега оставаше да го спасят окончателно и от затвора.

— А ако все пак го видим? — попита загадъчно майорът.

Сисулу-Каба не отговори на този въпрос и само прегърна с огромните си ръце династронавтите:

— Мили деца сте вие! — каза той трогнат и заръча още тринайсет баклави. Династронавтите примряха от удоволствие...

На раздяла негърът ги покани да го наобиколят пак тия дни след изпитите, за да плуват кроул в басейна.

Така, в края на краищата, Сисулу-Каба не повярва, че заминават. Какво пък, негова си работа! Като получи пощенска картичка от

Претория, ще повярва!

7. ДЕНЯТ П ПРОДЪЛЖАВА

На обед никой от династронавтите не яде — толкова бяха натъпкани със сладкиши и боза. Пък бяха и развълнувани... Само Рони Дато си похапна супа от кокошка, баница със спанак и мляко с ориз.

Седяха на трапезата, мълчаха, въздишаха и мислено се прощаваха с родители, баби, лели, чичковци, братчета, сестричета и други. Веднага след ядене се заеха да сложат в ред личните си вещи.

Майор Димчо прибра в скривалището си под стълбището любимите си книги, макета на ракетата, фотокопирния апарат, като междувременно обаче набързо препрочете „Фотонният звездолет“ и реши две шахматни задачи. След това седна и написа прощалното писмо...

Вихра също закъта личните си вещи на сигурно място. Със себе си взе само съкровения лист, в който отскоро отбелязваше качествата, които трябва да притежава бъдещият ѝ любим. Засега тя беше на номер 22, но всеки ден списъкът растеше. Последните, неотдавна записани точки бяха следните: №18 — ТОЙ да няма лека кола. №19 — ТОЙ да е от Бургас. №20 — ТОЙ да обича най-много Брамс. №21 — ТОЙ да е висок най-малко 1 м и 80 см. №22 — ТОЙ да е пътувал из фиордите... Вихра сгъна листа и го заши в ръкава на жилетката си, та ако случайно при преминаването на границата станат инциденти, да не могат да го открият. След това седна и написа прощалното писмо...

Писма написаха и всички останали, включително и Кънчо, който плезеше език и бърчеше носле над тетрадката с тесни и широки редове.

— Какво пишеш, Кънчо? — запита го майка му.

— Нищо, ще видиш! — загадъчно отвърна червеният интербригадир.

Изобщо цялата подготовка се развиваше съгласно стратегическия и тактически план и само Наско Нето в тия върховни моменти преживяваше разкъсваща душата драма. В ушите му още звучаха яростните думи на Роландо: „Само да си посмял да заминеш за Куба с цафе! Щом Фидел е казал шест — значи шест.“ Хубаво, ама откъде да

измъкне сега този шестак, когато двойката се е вкопчила в бележника, и то такава тлъста, че и с ножче за бръснене не можеш я изчегърта? И Наско дълго въртя бележника в ръце и се чудеше какво да го прави. Въпросът беше повече от ясен: или двойката трябва да изчезне от този свят, или той, Наско Нето, главен разузнавач на Федерацията, няма да замине за Куба. И както се терзаеше, изведнаж се сети за заповедта на Обединените щабове, която задължаваше всички интербригадири да унищожат личните си документи преди заминаването. Тогава, без повече да му мисли, като дисциплиниран интербригадир, Наско Нето събра на балкона разни стари писма, смачкани билети за кино, непотребни рисунки, значки, сложи най-отгоре училищния бележник със злополучната двойка и драсна клечка кибрит... След минутка от двойката остана само купчина пепел!

Решил по този категоричен начин мъчителната си душевна драма, Наско Нето седна и след като се порови в учебника по френски език, където имаше разни образци за писане на писма, съчини следното обръщение до своите близки:

„Мили родители, мое малко сестриче,

Една птичка ми каза, че вие ще намерите къщата тиха и тъжна без вашия Наско. Но няма как, защото народите от западното полукълбо ме чакат. Мамо, не забравяй да ми събираш през ваканцията «Септемврийче» и «Ваян» — лъо журнал лъо плюо каптиван^[1]! Заех за временно ползуване четката на вуйчо, защото в Куба ще рисувам кактуси и партизани. Гледайте довечера телевизор, защото филмът е хубав, та като се върна, да ми го разкажете. Да не забравите да извикате и Коко от третия етаж.

Наско — таен знак 4-28-18“

След това той сложи в джоба си блокчето за рисуване, боичките, четката на вуйчо си и зачака да стане 18 часа...

А през това време у Фанини беше неспокойно и тя едва успя да си напише краткото прощално писъмце. Този ден в къщи цареше лошо настроение. Другарят Антон Антонов бе заровил глава във възглавницата и пъшкаше, и гълташе разни хапове и капки, и

проклинаше бандитите, които му провалиха филма, и ги заплашваше, че ще ги прати на гилотината...

Фани не обръщаше внимание на тия вайкания, първо, защото им беше свикнала, и второ — защото си мислеше за предстоящото заминаване и за чудесните плитки, които носеше в джоба си.

А часовете едва-едва се точеха. Стана 17, 17:30... Стана 18 часа, часа за сбора на интербригадите в ракетния център. Фани се изправи, внимателно се прокрадна в кухнята и сложи писмото в бюфета, та когато довечера майка ѝ приготвя чая, да го намери. После застана пред огледалото и си привърза плитките за черните къдрици. Бяха дълги, руси, плътни и се спускаха в разкошни възли чак до кръста. Сетне огледа за последен път стаята, куклите си, рунтавия мечо, портрета на майка си, който виси на стената, и с тежко сърце се отправи към изхода. Минавайки обаче покрай стъкления портал, тя дочу охканията на татко си. Дожаля ѝ за него, спря се, притвори за малко вратата и надникна.

— Татко, довиждане! — каза тя мило.

— Довиждане! — отвърна мъченически от леглото другарят Антон Антонов. — Къде отиваш, моето момиче?

— Излизам — неопределено отвърна тя.

Той се поизправи да я погледне и потърка очи от изненада: кога пък на Фани са пораснали такива руси плитки? Доколкото си спомня, дъщеря му има черна коса!

— Откъде имаш тия плитки? — попита той.

— Аз... — уплашено започна тя — отникъде... така... пораснаха ми изведнаж... ама наистина...

Една мисъл като светкавица прониза цялото същество на режисьора, една страшна мисъл. Той скочи от леглото и се втурна подир дъщеря си, която бягаше към изхода...

---

[1] Най-увлекателният вестник (фр.). ↑

8. ПРОЩАВАЙ, ДЕТСТВО! ПРОЩАВАЙТЕ, ИГРИ! ПРОЩАВАЙ, СОФИЯ!!!

Осемнайсет часа и дваайсет минути!

Всички бяха готови: с раници на гръб, с гуменки и туристически обувки на краката и с твърда решимост в сърцето.

Бараката бе изчистена, ометена от всякакви следи. Радиостанциите стояха на масата, заредени за последното, прощално предаване.

Моментът бе исторически. Само Фани я нямаше още.

— Докога ще я чакаме? — нетърпеливо се обади Наско Нето. — Тия жени! Ще изпуснем влака!

— Може да ѝ се е случило нещо? — каза малко неспокойно майор Димчо. — Трябва да проверим.

Изпратиха Игорчо на разузнаване.

Игорчо изхвърча, изкачи на един дъх трите етажа и звънна. На прага се показва другарят Антон Антонов — чорлав, с помътнели очи.

— Аха! Ето те и тебе! — изкрещя той разярен. — Добре си ми дошел! Сега ти ще ми кажеш поне къде сте затрили моите бради и мустаци!

Игорчо дочу някакъв жален плач — гласа на Фани — и мигновено съобрази, че по-нататъшното стоене тук е придружено с голяма опасност. Плю си на петите и се спусна надолу по стълбището с главата напред. След дваайсет секунди бе в бараката, бледен, уплашен:

— Другарят Антон Антонов знае... знае за брадите... — едва изпелтечи той. — Затворил е Фани и я инквизира...

Изтръпнаха. Ами сега? Никой, никой не очакваше такъв обрат. Сега всичко зависи от издръжливостта на Фани. Проговори ли — край! Ще се вдигне цялата милиция на крак, граничните войски ще блокират всички граници и тогава прощавай, Куба, прощавай, Претория! И, разбира се, ще има шест години и осем месеца затвор! Така че време за губене няма! Хайде, докато Фани не е капитулирала, да изпълним последните церемонии и да се изтеглим!

Майор Димчо включи радиостанцията, барачката се изпълни с тихо бръмчене. Предводителят на Федерацията вдигна микрофона пред устата си и тържествено произнесе:

— „Внимание! Внимание! Тук говорят обединените радиостанции «Островът на свободата» и «Нос Добра надежда». Хора с чисти ръце! Знайте, след няколко минути ние тръгваме! Тръгваме на Велик поход за освобождението на народите от последните робовладелци! Тръгваме да счупим ръката на кървавия империализъм!... Ние може да загинем, нас могат да ни горят на клада като Джордано Бруно, да ни разстрелват в каналите като Симеон Безстрашния, но ние не се страхуваме, защото знаем, че умираме за вас, за свободата, за бъдещето, за децата... Освен това в далечните страни, където заминаваме, ние ще разнесем славата на Христо Ботев, на Ненчо Христов от колоездачния пробег на мира, на световния шампион по борба Лютви Ахмедов и на grosмайстор Трингов, както и на всички останали български пионери. Хора на бъдещето! Ние ще умрем с чисти ръце! Нека и вашите ръце бъдат винаги чисти! Ние тръгваме! Патриа о муерте! Хоройа а кани! Край!“

Тия крилати думи прогърмяха съвсем отчетливо в радиокабината на милиционерското управление. Дежурният офицер и сержант Марко внимателно следяха ловките движения на радиста, който засичаше предаването. Той завъртя двата бутона и след мит двата лъча се пресякоха на екрана.

— Готово! — каза радостно радистът. — Хванах ги! В момента станцията се намира някъде на улица „Цар Крум“ и „Раковски“. Ако побързате...

— Така си и знаех! — изохка сержант Марко и като бесен се понесе към ракетния център.

Но в ракетния център нямаше никой. Тук беше тихо, скучно и само прането лениво се вееше на въжетата. Сержантът бутна вратата на бараката, влезе... Никой! Дори Никиж-ем го нямаше в колибката си.

Сгушените зад оградата династронавти видяха кварталния да излиза от бараката и отчаяно да се бие с юмрук по главата. На Кънчо му стана ужасно мъчно за татко му, но мъжествено замълча: той знаеше, че в Куба го очакват далеч по-тежки преживявания.

Когато сержантът се отдалечи, интербригадирите се изправиха: бяха с раници на гръб, а майор Димчо и Сашо Кобалт Болокуду носеха

радиостанциите. Погледнаха към ракетния център, мълчаливи, обзети от грандиозността на момента. Тук, на това кътче от планетата Земя, изминаха най-хубавите години на тяхното детство! Тук те образуваха научното дружество „Съзвездие Стрелец“, тук обучаваха Никиж за космически полети, тук строиха ракетата „ДРН Пегас“, тук най-после воюваха с динамичните и тук създадоха Федерацията на династронавтите! Край на всичко това! Довиждане, ракетен център! Прощавайте, игри! Прощавай, детство! Пред нас стоят вече по-важни задачи! Прощавай, София!!!

И като си казаха това на ум, династронавтите се упътиха нелегално към гарата, внимавайки да не срещнат кварталния.

А кварталният бързо се върна в къщи, за да потърси Кънчо. Вместо Кънчо обаче той завари другаря Антон Антонов, който крещеше:

— Знам! Знам вече кой ми е откраднал брадите и мустаците!

— Така ли? — попита сержантът равнодушно и уморено се отпусна на стола. — Кой?

— Ами кой? Хлапетата! Династронавтите на твоя квартал!

— Знам — въздъхна жално сержантът.

— Щом знаеш, защо не ги пипнеш и не им откъснеш ушите? На мене ми трябват мустаците и брадите, разбираш ли? Утре продължавам снимките.

— Те са заминали — продължи със същия унил глас кварталният.

— Заминали? Закъде?

— Отидоха да счупят ръката на кървавия империализъм и да разнесат славата на Лютви Ахмедов! Хоройя а кани! Патриа о муерте!

И изведнаж на сержант Марко му се прииска да затанцува ча-ча и моран-бонг. Но не стигна дотам, защото от съседната стая долетя страшен писък. Обзет от предчувствието за ново нещастие, той изтича натам.

Веса беше седнала на леглото, обляна в сълзи, и четеше някакво писмо.

— Какво става, жена? — попита той уплашено.

— На, виж! — едва успя да продума тя през риданията си. —
Виж!

И му подаде писмото. Сержантът го прочете. То гласеше:

„Мили мамо и татко!

Аз ставам политически емигрант, защото отивам да защитавам Куба от империалистите. Там ще се боря с алигатори и други диверсанти. Ако не се върна, знайте, че никак няма да съжалявам, защото знам, че няма да изневерите на нашето дело и че вие ще се борите докрай, макар че в България няма алигатори. Искам да имам винаги чисти ръце. Ятагана го взех аз. Ако закъснея, да не забравите да ми купите учебници за втори клас. Обещавам да си мия редовно зъбите с паста «Лайка». Патриа о муерте! Вива Куба!

Кънчо — Червен интербригадир
Таен знак — 1-28-56“

9. ФЕДЕРАЦИЯТА СЕ РАЗЦЕПВА

Беше 20 часа. Над гарата заедно с дима на локомотивите се стелеше мрак и миризма на кебапчета.

Скупчени около крайната скамейка в градинката, там, където никой не можеше да ги види, интербригадирите правеха последното си прощално заседание. Разбира се, време за излишни приказки нямаше, всичко вървеше делово, защото Фани можеше да проговори всеки миг и милицията да блокира София и гарата... И командирите на бригадите бързо проверяваха хората си, хората проверяваха вещите си.

Оставаха само петнайсетина минути до раздялата и сърцата на интербригадирите се свиваха от мъка. Толкова време са били заедно, а сега — на, едните отиват чак в Южна Америка, другите в Южна Африка.

По-особена мъка чувствуваше майор Димчо и той не смееше да признае пред себе си, че тя идва от раздялата с Вихра. Избягваше да говори с нея, да среща погледа ѝ и уж равнодушно ѝ помагаше да скъси каишката на раницата... Тя също не беше спокойна и само като си помислеше, че след час няма да бъдат вече заедно, идеше ѝ да се разреве...

— А сега — каза тържествено майорът — хайде!

Настъпи дългоочакваната минута. Всички извадиха шишенцата с УЛЕ и четчиците и като си помагаха взаимно, залепиха си брадите и мустаците. Изглеждаха прекрасно: никой, ама никой не можеше да ги познае. Отначало Рони Дато взе да се киска, но веднага го спряха: моментът не е за смях! Никиж-ем се пулеше и се питаше защо приятелите му се маскират така, все едно, той ги познава всички по миризмата.

И тъкмо Наско Нето си беше поставил една мощна енгелсовска брада, случиха се две съвсем неочаквани неща. Най-напред сам той с остро движение свали брадата си.

— Аз няма да замина — каза той решително.

Всички се стъписаха.

— Няма да замина! — повтори той. — Ами ако Фидел ме запита колко имам по аритметика? Какво ще му кажа, а?

Тази мисъл отдавна терзаеше останалите интербригадири, но никой не смееше да я изрази гласно, защото все пак няма да оставят Наско тука я! И без това бригадите са така малочислени!

Всички замълчаха и започнаха задълбочено да мислят. Откъм гарата долитаха локомотивни свирки и миризма на кебапчета. Трябваше да се мисли бързо, защото влаковете заминаваха след половин час.

Рони Дато свали очилата си и развълнувано заговори:

— Сетих се! Нека Наско дойде с нас, в Африка. За там няма нужда от шестци по аритметика!

— Ама аз не знам негърски — продума Наско обнадежден.

— Голяма работа! Докато стигнем там, ще се научиш.

Наско Нето още се колебаеше, когато настъпи второто неочаквано събитие. Вихра също отлепи мустаците си и почти сърдито заяви:

— Добре! Щом е така, да се разменим. Ти иди в Претория, а пък аз ще отида в Куба. От мен да мине!

Наско не се остави да го канят втори път и побърза да смени мощната си енгелсовска брада срещу мустаците на Вихра. И никой, никой не разбра истинските подбуди на постъпката на Вихра, никой, дори майор Димчо, чието сърце ликуваше. Впрочем не разбра постъпката си и самата Вихра, защото майорът не отговаряше на нито едно от условията на нейния списък...

И тъй — всичко беше готово! Интербригадирите се изправиха, внушителни, с брадите и мустаците, тържествени. Настъпил бе моментът на раздялата! Всички мълчаливо протегнаха ръце:

— Довиждане! — с мъжествен глас каза майор Димчо. — Патриа о муерте!

— Довиждане! — с мъжествен глас каза Сашо Кобалт Болокуду. — Хоройя а кани!

Стиснаха си ръцете и после вдигнаха юмруци.

Мигът беше грандиозен и незабравим, макар че миришеше на кебапчета.

Със свито от вълнение гърло, преди да тръгне към гарата, майор Димчо се наведе и взе Никиж-ем.

— Ехе! — спря го Сашо Кобалт Болокуду. — Отде накъде вземаш кучето?

— Че кой ще го вземе иначе? — наежи се майорът. — Той трябва да се запознае с Фидел, да преследва диверсанти и алигатори.

— Хо-хо-хооо! — завикаха едновременно всички черни, включително и новият черен Наско Нето. — Никиж-ем трябва да дойде с нас, защото в Южна Африка е по-опасно, там са белите расисти и има змии боа.

— Имаш много здраве! — извика невъзпитано майорът.

— Кой, аз ли, бе? — възрази Сашо Кобалт Болокуду.

— Ти, ами!

— Като ти тупна един, ще видиш!

— Тупни де!

Двамата застанаха един срещу друг, заподсмърчаха. Сашо посегна да грабне кучето, майорът го отблъсна, двамата паднаха на земята и се затъркаляха. Полетяха косми и перушини...

Отдавна, много отдавна във Федерацията не беше се разигравала подобна срамна сцена: от онзи паметен ден, когато бе подписан Договорът за съвместно съществуване между астронавти и динамични.

И внезапно сред суматохата Никиж-ем, който кротичко си стоеше настрана и се чудеше на акъла на династронавтите, взе неспокойно да ръмжи и лае... После, настръхнал, войнствено залази към улицата, където в този момент минаваше една сива волга. Колата бавно спираше пред гарата. Никиж-ем се втурна подир нея...

— Никиж-ем избяга! — провикна се пискливо Кънчо.

Майор Димчо и Сашо се изправиха, прашни, с пооскубани бради и мустаци.

— Как избяга?

— Ей тъй, избяга! Отиде към гарата.

— Видяхте ли какво направихте, магарета такива!

— Вие сте магарета!

Хукнаха към гарата, нахлуха в чакалнята, заблъскаха се в хората, в багажите, излязоха на перона, занадничаха под вагоните, зад влаковете, в ресторанта, в стаята на чиновниците, в тоалетните, в телефонните будки — от Никиж-ем нямаше и следа. А пътниците с любопитство се вглеждаха в тия джуджета с бради и мустаци и ги

вземаха за артисти от френския цирк „Париж се усмихва“, който тъкмо сега гостуваше в София.

10. ЕКСПЕДИЦИЯТА НА ПЪРВА ЧЕРВЕНА КУБИНСКА БРИГАДА ЗАПОЧВА.

Състав: майор Димчо, Вихра, Кънчо и др.

Интербригадирите обърнаха цялата гара наопаки, но Никиж-ем го нямаше и нямаше... Стана 20:30 ч... 20:40... 20:44... Удари някаква предупредителна камбанка, от високоговорителя дойде неразбрано буботене:

„Внимание, внимание... Влакът за... бу-бу-бу... заминава... бу-бу-бу... след... бу-бу-бу... минути... от бу-бу-бу... коловоз... Умоляват се бу-бу-тниците да заемат бу-бу-стата си...”

Майор Димчо се спря и се послуша. Около него веднага се събраха червените.

— Това е сигурно за нашия влак — каза Вихра.

— Откъде знаеш? — попита майорът задъхан.

— Нали нашият влак заминава в 20 часа и 45 минути?

— И, да, бе! — каза майорът. — Трябва да побързаме, иначе ще го изпуснем!

— А Никиж-ем? — попита Кънчо.

— Ще заминем без него — каза майорът. — То е вярно куче и непременно ще ни настигне и открие. Искате ли да се обзаложим?

Никой не поиска да се обзаложи, защото никой не вярваше, че кучето може да тича по-бързо от локомотив.

— А кой е нашият влак? — попита някой.

Огледаха се. Наоколо беше пълно с влакове, хора, куфари, колички за багаж, войници и ученици. Кой наистина е техният влак?

И изведнаж на третия коловоз една дълга композиция, съставена от два пътнически и десетина товарни вагони, заскърца с колелетата.

— Ето нашия влак! — извика Кънчо и пръв се втурна към него.

Майорът го последва, настигна и с последни сили се докопа до последния вагон. Хвана се за дръжката, скочи на стъпалата. С негова помощ един по един се качиха и другите. Влакът бавно набираше скорост и след малко той вече летеше напред.

Позадъхани, червените брадати се огледаха: вагонът беше голям, покрит, от тия, дето са за 66 човека или осем коня. Встрани имаше скамейки и беше съвсем празен. Свалиха раниците си и веднага застанаха зад ниската преграда, която служеше за врата. От възмущение не можеха да продумат: пред тях бягаха последните светлини на София, някъде в далечината се губеше тъмният масив на Витоша, блестяха червените антени на Телевизионната кула. Наоколо ставаше все по-тъмно, колелетата шумно тракаха, целият вагон се тресеше...

Дълго-дълго никой не каза нищо. Само гледаха. Гледаха родния град, който оставаше все по-назад и по-назад...

Пръв проговори Кънчо с тъничкия си гласец:

— Ама ние наистина заминаваме!

— А ти какво си помисли? — попита майор Димчо.

— Аз си помислих, че е на ужким!

И внезапно всички осъзнаха простия факт, че пътуват! Че наистина пътуват и че влакът не е ужким влак, а истински влак!

Стана им страшно!

11. ЕКСПЕДИЦИЯТА НА ВТОРА ЧЕРНА АФРИКАНСКА БРИГАДА ЗАПОЧВА

Състав: Сашо Кобалт Болокуду, Наско Нето, Рони Дато, Мишо Еквилибриста, Игорчо и др.

След като напразно търсиха Никиж-ем още десетина минути, мустакатите побързаха да заемат места във влака за южната граница. Беше новичък, чист влак с електрически локомотив. Празни купета имаше много и те се настаниха в едно от крайните. Няколко пътника надникнаха през вратата, но като виждаха тия странни джуджета с мустаци, отминаваха.

Локомотивът свирна, гаровият чиновник даде сигнал за тръгване. Игорчо хвърли неспокоен поглед към перона.

— Няма го Никиж-ем!

— Нищо! — каза бодро Наско Нето. — Никиж-ем е вярно куче и непременно ще ни настигне. Искате ли да се хванем на бас?

Никой обаче не поиска да се хване на бас, защото никой не вярваше, че куче може да тича по-бързо от електрически локомотив, дори ако това куче се казва Никиж-ем!

Влакът потегли. Мустакатите интербригадири с любопитство се загледаха през прозореца. Бързо се изнизваха квартали и къщи, а там в дъното бавно се отдалечаваше високият червен връх на Телевизионната кула. Всички мълчаха. Може би защото и те в този миг си мислеха, че влакът наистина се движи и наистина ги носи към южната граница, където ще трябва да слезнат и после да ходят в нощта, и после да стигнат до Цариград, и после да намерят ганайското посолство, и оттам да продължат до Гана и по-нататък, през Танганайка, та чак до Претория... И не на ужким, а наистина!...

На Сашо Кобалт Болокуду му се сви сърцето, но като смел командир не се остави да бъде завладян от страха, а се хвърли върху мекото седалище и започна да подскача. Останалите последваха неговия пример и само Рони Дато презрително гледаше тия развилнели се хлапаци.

Скоро се поуспокоиха и като видяха, че няма нищо страшно, по предложение на Рони Дато взеха, че вечеряха. Ядоха, съобразно програмата, хляб и захар: храната не бива да се пилее, защото не се знае какво предстои към граничните райони.

Малък тревожен момент настъпи, когато се появи кондукторката за билетите. Като отвори вратата и видя пътниците, тя се стъписа и дори примига от изненада. Не каза обаче нищо, надупчи билетите и се отдалечи. Тя също знаеше, че в София гостуват френски артисти и след малко разправяше на началник-влака, че във влака пътуват парижки джуджета с ей такива мустаци!

Уверили се, че не съществува сериозна опасност да бъдат свалени, мустакатите се настаняха удобно на меките седалки. Влакът монотонно тракаше по релсите и бързо се носеше в нощта. Встрани светкавично пробягваха стоманените стълбове на електрическия проводник, блещукаха селски къщи, наблизо лъкатушеше река...

— Хей, вижте, вижте! — провикна се Рони Дато, който се бе загледал през прозореца.

Всички скочиха и залепиха носове на стъклото. В далечината се открояваше панорамата на гигантски завод, осветен от безброй мощни прожектори. Припламваха електроженни дъги, ослепително блестяха отворите на високите пещи, които бълваха разтопен метал, над цеховете летяха вагонетки, пълзяха камиони, човешки фигурки се мяркаха като мравки. А точно в средата се извисяваше строен, тънък комин и на върха му святкаха и гаснеха три букви: БКП.

Никога династронавтите не бяха виждали по-грандиозна картина от тази.

— Това е Кремиковци — каза авторитетно Рони Дато.

Влакът бързо се отдалечи от завода и мустакатите отново заеха места на меките седалки и дори се поизлегнаха. И тъй като колелетата тракаха примамливо-приспивно, един по един интербригадирите задремаха...

Събуди ги някакво дращение по вратата. Наско Нето скочи с разтуптяно сърце, отвори, наведе се. Никиж-ем скочи на гърдите му и го лизна по бузата.

Появяването на кучето предизвика бурна радост. Веднага го наобиколиха, коментирайки голямото постижение на Никиж-ем, който така успешно бе настигнал електрическия влак.

— Аз нали ви казах — самоуверено каза Наско Нето. — Никиж-ем е вярно куче, то обича повече нас. То тича най-малко със сто километра в час.

Отново седнаха и дадоха на кучето да вечеря. То обаче беше неспокойно, не ядеше и все се дърпаше навън. Един-два пъти дори изтича до вратата и се връщаше, сякаш канеше приятелите си да излезнат.

— Сигурно му се иска по нужда — каза Рони Дато.

Тогава Наско Нето, комуто също се отиваше по малка, излезе заедно с кучето и тръгна към края на вагона. Никиж-ем обаче не се спря пред тоалетната, а продължи нататък, към съседния вагон. Озадачен от това поведение на кучето, Наско Нето го последва.

Вагоните бяха доста празни, коридорите — тъмни и безлюдни, хората спяха в купетата. Никиж-ем все вървеше напред, като от време на време се обръщаше, за да види дали го следва Наско. Пред едно купе от I класа кучето се спря, сви се като тигърче пред скок, озъби се и заръмжа.

„Какво ли има вътре?“ — запита се Наско Нето и надникна през процепа, който оставяше краят на перденцето. В тъмния ъгъл дремеше някакъв човек, вдигнал яката на самото си до очите. Нещо тревожно имаше във фигурата на този човек, нещо неприятно познато. И когато лампите на някаква гаричка осветиха пътника, Наско изведнаж го позна: беше човекът с черните очила, онзи, дето му беше задигнал съкровището от тавана! Човекът от сивата волга Б-66-17! Наско замря и стисна муцунката на кучето, за да удави ръмженето му. После вдигна Никиж-ем и побягна към своето купе.

Тук набързо разказа всичко. Съобщението предизвика сензация. Значи ето къде бил крадецът на зелени куфари и контрабандист на съкровища! А сега има ли куфар? И какво ли носи в него? И къде ли отива с този влак? Дали няма да се опита и той да премине границата нелегално? И какво да се прави по-нататък?

Въпроси, въпроси, които не можеха да се решат току-така. Наско Нето предложи веднага да уведомят кондукторката и още на първата гара да арестуват подозрителния пътник. Рони Дато обаче възрази и каза, че в такъв случай милицията ще иска да разпита и тях като свидетели, и тогава — сбогом, Южна Африка!

Възражението беше разумно, но да оставят така престъпника без контрол, не биваше — той може би носи в куфара си адска машина или плановете на нашите ракетни площадки, кой знае! И тъй като не можах да вземат окончателно становище, решиха да установят над купето от I класа непрекъснато наблюдение и да действуват съобразно обстановката.

Пръв на пост отиде Сашо Кобалт Болокуду. Надникна през перденцето: човекът си спеше.

По-късно го смени Мишо Еквилибриста: човекът спеше.

Дойде ред и на Наско Нето: човекът още спеше.

Или може би си даваше вид, че спи... Защото ето вече половин час, откакто Очилатия забелязваше зад стъклото някакви физиономии с всевъзможни мустаци да надзъртат вътре, и той ставаше все по-неспокоен и по-неспокоен...

А влакът летеше в нощта и оставяше зад себе си бетонните стълбове на проводниците и блещукащата от звездите жица...

12. ЕКСПЕДИЦИЯТА НА ПЪРВА КУБИНСКА БРИГАДА ПРОДЪЛЖАВА

Конският вагон друсаше и скърцаше като каруца по калдъръм, наоколо беше мрак, през отвора на преградката влизаше пушек. Брадатите кашляха, в окото на интербригадира Кънчо влезе въгленче, Вихра и Димчо седяха един до друг, мълчаха и си мислеха, че скоро ще наближат границата и тогава ще се впуснат в тази непрогледна тъмнина и ще ходят цяла нощ, докато стигнат Белград...

От време на време влакът спираше на малки гарички, железничари почукваха с дълги чукчета по колелетата, и тогава брадатите се гушеха в ъгъла на вагона и затайваха дъх... После локомотивът тежко изпуктяваше и отново потегляше в мрака... На една гара покрай тях профуча напред блестящ електрически влак и брадатите със завист изпроводиха весело осветените му вагони... Даа — друго е да пътуваш с електричество...!

Минаваха минути, минаваха може би часове... От друсането им се доспа — едва държаха клепачите си отворени — но те героически бодърствуваха: всяка секунда можеше да се появи знакът на границата! Трябваше да бъдат готови! Майор Димчо лекичко опипваше в джоба си писмото на Фидел Кастро, а Вихра проверяваше дали пришитият в ръкава на жилетката списък с 22-те точки си е на място. И в същото време тя си мислеше дали е необходимо да добави още една, 23-та точка, а именно: ТОЙ да е пътувал до Куба. Тя решително се обърна към Димчо и с твърд глас го запита:

— Слушай, майоре, като пораснеш, ще си купиш ли кола?

Той се поизненада от въпроса, но все пак веднага отговори:

— Аз ще си купя ракета.

Отговорът я пообърка, но не я разочарова и тя побърза да зададе втория въпрос:

— Обичаш ли фиорди?

— Не! Аз обичам марсианските канали — отвърна той.

Това я ядоса и тя зададе третия въпрос:

— Кого обичаш повече — Брамс или Шуберт?

— И двамата не са лоши — каза той, — но аз обичам повече да си чета Жул Берн и Джек Лондон.

Отговорът раздразни Вихра и тя реши да хвърли четвъртия си страшен въпрос:

— Майоре, колко си висок?

Тия думи хвърлиха Димчо в дълбок смут. Известно ви е, нали, че той е по-скоро нисък и това го измъчва много. Почти всеки ден в училищната физкултурна зала той се люлее на лоста и халките, та дано се поудължи по-бързо...

— Ами... един метър и петдесет и осем сантиметра — отговори той колебливо, като добави три сантиметра над действителната си височина.

Тя въздъхна горестно и се загледа навън. Не, мислеше си тя, майорът не отговаря на нито едно от двайсет и двете условия! Може би само на новото 23-то: ТОЙ да е пътувал до Куба!

И в този момент тя видя светлините на завода. Изправи се до преградката и захласнато се взря в огромната панорама с безбройните мощни прожектори, електроженните дъги, ослепителните отвори на високите пещи, летящите вагонетки, пълзящите камиони, човешките фигурки и точно в средата високия комин с трите букви, които гаснеха и святкаха: БКП.

— Кремиковци! — извика тя възхитена.

Всички скочиха и се загледаха навън, затаили дъх пред грандиозността на картината.

Изведнаж майор Димчо трепна и се обърна към Вихра:

— Че как тъй Кремиковци? Нали пътуваме на запад? Кремиковци се намира на изток от София?

— Вярно! — уплашено промълви Вихра.

Всички зяпнаха... Как тъй се е обърнала географията наопаки?

— Сигурно влакът прави завой! — каза Кънчо, като важно сбърчи носле. — Нали и влаковете правят завой?

— Това не е Кремиковци! — отсече Димчо. — Това е сигурно някой нов, таен завод!

Тия думи поуспокоиха брадатите интербригадири и те отново се настаниха в ъгъла. А локомотивът уморено се задъхваше в нощта и оставяше зад себе си дълга опашка от червени искри. В далечината потъваха светлините на Кремиковци...

13. ЕКСПЕДИЦИЯТА НА ВТОРА АФРИКАНСКА БРИГАДА ПРОДЪЛЖАВА

След като изпревари немощния товарен влак, електрическият локомотив продължи да лети в нощта...

Притиснал Никиж-ем към гърдите си, Рони Дато не преставаше да наблюдава Очилатия. Разбира се, той не долепваше нос на стъклото на купето, а като всеки разумен детектив стоеше назад в коридора на вагона и си даваше вид, че уж гледа наведен навън. Малко го гъделичкаха мустаците, та непрекъснато трябваше да ги засуква нагоре.

Влакът спря. Беше някаква малка гаричка с островърха куличка, загубена сред тъмното поле, от тия, дето имат много пчелни кошери и един чиновник. Рони Дато прочете: „Ябълково“. От влака слезе една бабичка с вързоп, после чиновникът вдигна сигнала, локомотивът изсвири и колелетата се завъртяха.

И както се беше улисал по интересната куличка, Рони Дато усети подозрителен шум. Обърна се и едва успя да види Очилатия, който тичаше с куфар в ръка към изходната врата на вагона. Докато Рони Дато се съвземе от изненадата, Очилатия отвори, пусна куфара си навън и скочи. Секунда след това Рони Дато беше при стълбичката, но пътника и куфара ги нямаше вече. Стори му се само, че от съседния вагон скача и друг човек...

Влакът бързо засилваше своя ход. Рони се поколеба един миг — да скочи или не? Реши да не рискува (не се уплаши, не, само благоразумието проговори в него) и изтича към своя вагон. Викът му стресна мустакатите:

— Избяга! Хвърли куфара в движение и избяга!

— Ех, че си баба! — изкрещя му Наско Нето. — Ами сега? Ако в куфара му има водородна бомба? Ще вдигне Кремиковци във въздуха! Трябва да го хванем! Аз ще скоча...

Свали прозореца, погледна навън: беше тъмно, пък и беше страшно за скачане. И тогава, без много да му мисли, Наско Нето направи това, което следваше да направи: дръпна внезапната спирачка.

Всичко заскърца, зарева, затреця. Мустакатите полетяха напред и изпопадаха заедно с раниците. Влакът спря.

— Хайде! — извика Наско и пръв грабна багажа си.

И докато другите пътници сънно поглеждаха през прозорците и един други се питаха какво се е случило, Втора африканска бригада се измъкна от вагона и потъна в близките ябълкови градини.

Притаени зад дърветата, те видяха някакъв товарен влак да се задава от мрака, навярно същият, дето бяха задминали преди малко. Кондукторката тревожно замахна с фенера насреща му и той бавно спря само на стотина крачки зад първия. От парния локомотив слезе машинистът и оживено заприказва с кондукторката...

— Ако ни бяха хванали — продума Рони Дато в тишината, — щяхме да платим двайсет лева глоба за непозволено спиране.

Никой не обърна внимание на тази разумна, но малодушна забележка, защото всички мислеха за човека с куфара, който в този момент може би вече зареждаше водородната бомба под Кремиковци.

Наско Нето приклекна до кучето и заговори право в лицето му:

— Никиж-ем! Чуй ме добре! Въпросът е на живот и смърт! Разбра ли? На живот и смърт! Трябва да намерим онзи човек, дето те ритна, помниш ли? Оня с куфара от купето! Той е някъде насам. Търси го!

„Ех, че са глупави хората — си помисли Никиж-ем. — По сто пъти повтарят едно и също нещо. Та краката на онзи човек миришат така отвратително, че аз ще го позная и сред милион хора. Освен това аз имам да разчиствам и лични сметки с него. Ей сега ще го открия!“

И се втурна под ябълките.

Тичайки зад кучето, Сашо Кобалт Болокуду извади стрелите си и опна лъка, Наско Нето приготви ласото, Рони Дато — фенерчето...

14. ПЪРВА КУБИНСКА БРИГАДА ПРЕД ГРАНИЧНИТЕ ЗАСТАВИ

Когато товарните вагони оглушително заскърцаха със спирачките си и майор Димчо съзря там пред локомотива фенера на кондукторката, той веднага обяви тревога и вдигна сънната бригада:

— Пристигнахме! — прошепна той. — Трябва да слизаме! Виждате ли онзи електрически влак отпред, дето преди малко ни изпревари? Сега граничарите го проверяват и като свършат, ще дойдат тук. Трябва да побързаме...

Грабнаха раниците си, скочиха на земята.

Нощта беше тъмна и само сиянието на звездите осветяваше вагоните. Свикнали с мрака, брадатите бързо се ориентираха. Наоколо се простираха обширни ябълкови градини. Някъде назад светеше малка сграда с островърха куличка.

— Това е заставата — обясни майорът. — Трябва да се държим далече от нея. Оттатък е Югославия!

За всеки случай той извади светецото компасче, завъртя се един-два пъти и най-после установи къде е запад: точно зад заставата с островърхата куличка.

Образуваха партизанска колона и тръгнаха: най-напред командирът майор Димчо, последна — комисарката Вихра.

Внезапно в тишината нещо пронизително изсвири. Брадатите настръхнаха и замряха в очакване на картечни изстрели. Скоро обаче разбраха, че това е локомотивната свирка на електрическия влак. Прикрити зад дърветата, те видяха дългото тяло на вагоните да се изнизва през градините и да изчезва зад завоя. След малко потегли и техният парен локомотив с товарните вагони.

И именно в този момент те почувствуваха, че връщане назад няма, че са сами, съвсем сами в нощта. Гърлото на майора се сви, коленете му предателски потрепераха, краката му като че отказваха да вървят напред... Беше тихо, беше страшно. Горے блещукаха равнодушните звезди, наоколо ябълките тревожно мълчаха. Майорът усети нечия топла ръчичка в своята десница: беше Кънчо.

— Бате Димчо — прошепна най-малкият интербригадир, — страх ме е...

— Ха! Че какво има страшно? — покуражи се командирът. — Сега като тръгнем, и след пет минути сме в Югославия.

Откъм ариергарда долетя гласът на комисарката:

— Какво става там на челото? Защо спирате?

Тия думи окончателно разсяха напрежението у Димчо. Стиснал треперещите пръстчета на Кънчо, той решително тръгна напред в мрака, под безстрастните звезди и безмълвните ябълки.

Вървяха, вървяха... Енергично, мълчаливо, предпазливо и само стъпките им едва отекваха в нощта и скоро заставата с куличката остана далече зад тях...

„Още малко — мислеше си майорът. — Още малко и ще минем оттатък. Веднаж стигнем ли там, ще си починем, ще вечеряме и после ще продължим до Белград.“

— Гладен съм, бате Димчо — обади се умоляващо Кънчо.

— И аз съм гладен — каза някой от последните.

И понеже и сам той беше ужасно гладен, майор Димчо обяви петминутна почивка за вечеря. Седнаха на тревата, отвориха раниците си и като си святкаха с фенерчетата, задъвкаха — съгласно програмата — хляб и захар. Никога, ама никога през живота си не бяха яли толкова вкусно и с такъв апетит, макар че им пречеха брадите.

Тогава се появи кучето... Дойде откъм градините като светкавица, хвърли се върху Кънчо и едва не го повали, после се запремята върху другите...

— Никиж-ем! Никиж-ем! — развикаха се всички, като запрегръщаха топлото телце на кученцето.

— Казах ли ви? — заяви майорът самодоволно. — През цялото време е тичал зад нас и ни е намерил! Това се казва вярно куче!

Седнаха отново до раниците, изкараха най-хубавата си храна и я предложиха на кучето, но то се дърпаше към градините и не искаше да яде...

— Тихо! — сгълча го майорът. — Тук е гранична зона! Седни и кротувай!

Никиж-ем изпълни тази заповед с явно нежелание. Седна до Вихра, но очите му все гледаха надясно, към градините...

Хубавата вечеря, радостта от завръщането на кучето, чувството, че са почти в Куба, разсея всички страхове. Брадатите интербригадири се поизлегнаха на тревата и се загледаха в небето. Там някъде горе беше Марс — тяхната стара мечта, и Димчо си мислеше, че като се върне от Куба, непременно ще трябва да организира нова експедиция към червената планета и този път, разбира се, ще вземе и Вихра със себе си... Вихра пък гладеше дългата си брада, замечтано рееше поглед в гирляндите на Млечния път и си мислеше за точка 20-та от списъка, отнасяща се до любовта към Брамс...

— Майоре — прошепна тя, — кажи ми кого обичаш повече — Брамс или Йохан Щраус?

— Брамс! — отвърна той без всякакво колебание.

Тя ужасно много се зарадва на този отговор и бързо добави:

— Хайде тогава да си пуснем малко музика от радиото! Може да хванем отнякъде Четвъртата симфония на Брамс.

Майорът си помисли, че тук, в граничната зона, не бива да се пуска музика, но не намери сили в себе си да откаже на такава мила и нежна молба. Изкара радиостанцията от раницата, включи батерията, завъртя бутона.

Тишината се наруши от лекичко бръмчене, после във високоговорителя се смесиха оркестрови звуци, морзови сигнали, песни, джазови ритми. Майорът упорито търсеше Четвъртата симфония от Брамс, но нея я нямаше по цялата дължина на скалата. И изведнаж един мощен глас прогърмя и заглуши всичко:

„Внимание! Внимание! Диверсантите се насочват към рекичката. Носят куфар с водопроводна бомба... Ние сме по следите им... Нуждаем се от помощ... Има опасност да вдигнат във въздуха Кремиковци... Всички на крак! Следете нашите светлинни сигнали! Край!“

15. КРАЯТ НА ВЕЛИКИЯ ПОХОД НА ДИНАСТРОНАВТИТЕ

В горичката настъпи тишина, изпълнена със страховито напрежение. Майор Димчо чувствуваше как кръвта му бие в слепоочията.

— Чухте ли? — прошепна той. — Диверсанти!

— Ама не беше ли това гласът на бате Сашо? — попита Кънчо.

— Какъв ти Сашо, бе глупчо! — отвърна майорът. — Бате ти Сашо е вече в Цариград. Това са наши граничари, които отчаяно зоват за помощ.

— Трябва да помогнем! — продума Вихра.

— Ами Куба? — попита пак Кънчо.

— Най-напред Кремиковци, после Куба! — отсече Вихра и решително се изправи.

— Ама диверсантите имат водопроводна бомба! — опита се да възрази плахо Кънчо.

— Голяма работа! — каза майорът. — И ние ще си направим. А тяхната ще обезвредим като нищо... Сега да отговорим на граниচারите.

Той превключи радиостанцията на предаване и заговори пред микрофона:

— Внимание! Внимание! Тук група патриоти! Чухме вашия отчаян зов за помощ! Пристигаме! Дръжте се до смърт, дори и да ви направят на парчета! Следим сигналите ви! Край!

Прибра радиостанцията в раницата, измъкна броунинга на Симеон Безстрашния и тръгна.

Кучето, което само това и чакаше, като изстреляно се понесе напред.

Скоро забелязаха светлинните сигнали: беше някакво фенерче, което святкаше и гаснеше от върха на високо дърво. Брадатите ускориха крачки. Сърцата им биеха до пукване, коленете им се подкосяваха, но те не спираха, понесени от неудържим устрем напред.

Внезапно гората свърши и пред тях се откри следната, озарена от звездите картина: широка поляна, заобиколена от дървета; вляво — прозрачна рекичка; вдясно — полуразрушена колибка; в средата се открояваха две тъмни човешки фигури, а отсреща към тях бавно пристъпваше кордон от шест мустакати джуджета. Двете фигури чакаха като обречени...

Първа червена бригада също мигновено се разгърна в кордон и заедно с другия отсреща образува обръч, който неумолимо се затваряше около диверсантите.

Стъпка по стъпка преследвачите се приближаваха... Двамата не мърдаха, сковани от ужас... Още двайсет метра... Още петнайсет... Още десет... Двамата не мърдаха...

Никиж-ем, който досега само злобно ръмжеше, изведнаж се втурна към двете фигури и впи зъбчета в панталоните на едната. Човекът дори и не мръдна, вкаменен от уплаха.

Обръчът мълчаливо продължаваше да се свива, ставаше все по-малък и скоро щеше окончателно да се склучи около диверсантите и да ги впримчи завинаги!

И неочаквано, като че по даден знак, дванайсет фенерчета светнаха едновременно и се насочиха към тъмните фигури. И дванайсет гласа едновременно извикаха:

— Горے ръцете!

В ослепителния светлинен кръг, там където се пресякоха дванайсетте лъча, в средата на обръча, единият диверсант безропотно вдигна ръце:

Беше сержант Марко!

Другият не можа да вдигне ръцете си, защото бяха оковани в белезници.

До него, на земята, лежеше куфарче. Майор Димчо веднага го отвори, за да обезвреди водородната бомба. Пред учудените очи на дванайсетте интербригадири се показаха десет бутилки коняк...

16. СЕРЖАНТ МАРКО ИСКА ДА СЕ МЕСТИ В ДРУГ КВАРТАЛ

Точно така: в друг квартал, ако може, дори и в друг град. Далеч от тия династронавти, които даже тук помрачиха най-красивия момент в живота му!

Колко усилия, колко воля и размисъл хвърли той, за да се добере до следите на този контрабандист! Колко ловко откри колата Б-66-17 на улица „Московска“!

Как незабелязано я проследи до гарата, после как се докопа до самия човек във влака, как самоотвержено скочи след него от вагона, как тича подир него из непрогледния мрак, как се бори с него и как най-после го окова...

И ето! Сега, вместо сам да обере лаврите за арестуването му, тия хлапета ще прогърмят по целия свят със своя проклет вестник, че те са заловили бандита, па не само бандита, но и самия сержант, а после ще вземат да разкажат цялата история на своя приятел писател и отново ще направят кварталния за резил! Не! Стига! Край! Не мога повече да се разправам с тая Федерация! Капитулирам! Ще се преместя в друг квартал, ако ще, и в друг град! Където и да е, дори на улица „Васил Мулетаров“, където няма нито диверсанти, нито династронавти!

Потънал в тия нерадостни мисли, сержант Марко седеше на тревата край колибката до окования диверсант и настръхнал слушаше безкрайните разговори, които брадатите и мустакатите водеха ето вече половин час:

— Вие сте виновни! — ръмжеше Сашо Кобалт Болокуду. — Ако не бяхте сбъркали влака...

— А кой задигна кучето? — отвръщаше майор Димчо. — Ако не бяхте го откраднали, ние нямаше да сбъркаме влака...

— Кучето само дойде при нас!

— Не е вярно!

— Вярно е!

— Не!

— Да!

— Не!
— Да!
— Мммм! — ръмжаха мустакатите.
— Мммм! — ръмжаха, брадатите.
— Язык ви за шестиците по география! Не знаете къде е запад!
— Ами вие? Дето имате само двойки по аритметика?
— Да не си посмял, чуваш ли?
— Да не ме уплашиш нещо, а? Ха-ха!
— Мммм!
— Мммм!

Двете групи скочиха и протегнаха напред юмруци.

Сержантът запуши уши с длани, но зверското ръмжене проникваше и през тях. Веждите му заиграха.

— Млък! Млък! — закрещя той в нощната тишина. — Млък! Че ще ви скъсам ушите!

Те млъкнаха и отново насядаха. Контрабандистът затрепера още по-силно. Макар и да се беше примирил със съдбата си, той все още не можеше да дойде на себе си от ужаса, който предизвикаха тия джуджета, когато го обкръжиха на поляната, въоръжени със стрели, копия и ласа...

Сержантът погледна часовника си: бе полунощ. Реши да задържи всички тук до зазоряване и едва тогава да ги поведе към милицията, а там — каквото сабя покаже!

И отново настъпи тишина, заредена с експлозив.

— Значи няма да отиваме в Куба, а? — обади се по едно време Кънчо.

— Нее... — въздъхна Вихра, която виждаше как с пропадането на точка 23-та, фактически се сгромолясва целият ѝ списък. — Нее...

— Е, хайде тогава да ядеме! — предложи Кънчо. — Много съм гладен.

— Вярно, бе! Как не се сетихме по-рано! — възкликна Рони Дато. — И хем да изядем всичко, защо ни е вече храната?

— И без това ще лежим шест години и осем месеца — каза Наско Нето.

— А в затвора дават ядене безплатно — добави Рони.

И пръв отвори раницата си. Останалите го последваха и изкараха наяве всичките си хранителни резерви: сухари, сирене, кюфтета,

локуми, масло, конфитюр, компоти, фъстъци, семки, сладко от вишни, кисели бонбони, а Рони Дато измъкна роле с яйца. И започнаха да ядат...

При третата хапка майорът забеляза гладните погледи, които сержантът и бандитът хвърляха към храната. Съжали ги и бутна към тях цяла раница със сухари и кисели бонбони. Контрабандистът не дочака втора покана и започна да яде. Сержантът отначало малко се превземаше, но после отстъпи и той...

Така, в този късен час, под едрите балкански звезди, дванайсет династронавти, един квартален милиционер и един контрабандист правеха среднощна вечеря, но не се побратимяваха. Ядяха, въздишаха и се гледаха враждебно, обзети от горестни мисли...

— Но нищо — обади се по едно време майор Димчо. — Ще отложим за догодина...

И като каза това, той намаза четиринайсет филии с масло, за всекиго по една, и в тъмнината вместо с бялата сол ги посипа с белия прашец от тубичките.

Изядоха филиите и след десет минути заспаха.

Така ги завари капитан Боянов, който почиваше наблизко в Дома на граничаря, край гарицката на село Ябълково, на 50 километра от София...

Внимание, не е край, защото на другата страница има и епилог!

ЕПИЛОГ, В КОИТО ОТНОВО СТАВА ДУМА ЗА ЕДНА ЗАДАЧА ПО АРИТМЕТИКА

Още в самото начало ви разказах как капитан Боянов ме извика в Управление гранични войски, как видях контрабандиста и неговите бутилки, пълни с розово масло, как открих интербригадирите, как ги заведох да си обръснат мустаците и брадите, после как ги придружих до домовете им и какви трагедии се разиграха там... Ако сте забравили, прочетете пролога пак... Но това не е толкова важно. По-интересно е друго:

Две седмици след края на Великия поход при мен се яви делегация в състав майор Димчо, комисарката Вихра и червеният интербригадир Кънчо и ме покани да стана член на Българо-кубинския филиал на Федерацията на династронавтите.

— Само че ще плащате по три лева на месец членски внос — каза делегацията. — А ако искате да станете почетен председател, ще плащате по пет лева. Ще купуваме книги и ще ги пращаме в Хавана и Сиера Маестра на пионерите, които учат български език.

— Имате ли си почетен председател? — запитах аз.

— Засега само един — отвърна майорът. — Другарката Л. Морева, само че няма да плаща членски внос, защото тя измисли Роландо от Сиера Маестра.

И понеже аз не бях измислил нищо, на мен се полагаше да плащам по 5 лева... Аз съм скромнен човек, не ламтя за високи постове и затова се съгласих на обикновено членство.

Делегацията прибра трите лева и си отиде. Пет минутки покъсно на вратата почукаха Наско Нето, Сашо Кобалт Болокуду и Рони Дато.

— Добър ден — казаха те. — Ние сме делегация на Втора бригада. Образувахме Българо-негърски филиал на Федерацията на династронавтите за подпомагане политическите затворници в Южна Африка. Искате ли да станете член? Само че се плаща по три лева членски внос на месец. А ако искате да станете почетен председател, ще плащате по пет лева.

— Имате ли си вече председател? — попитах аз.

— Да — каза Сашо Кобалт Болокуду. — Другарят квартален сержант Марко. Но той няма да плаща членски внос, защото има заслуги към Федерацията и защото вече живее в друг квартал.

Мигновено се съгласих на обикновено членство, още повече като узнах, че обикновени членове са станали и другарят Антон Антонов,

другарката Мира, другарят Анжел, другарката Зора, маминка и други. Що се отнася до почетния председател сержант Марко, знаех, че се е преместил далеч от нашия квартал, на улица „Васил Мулетаров“. Въпреки това обаче той не можа да се откъсне от нашата махала и от нейните прочути династронавти. Впрочем и да иска да скъса окончателно с Федерацията, той няма да успее — та нали в сърцето му живее най-малкият интербригадир кандидат-династронавтът Кънчо?

След като изпълнихме формалностите по записването ми в африканския филиал на Федерацията, делегацията се сбогува. Преди да излезе обаче, Наско Нето се приближи до мен и загрижено ме попита:

— Силен ли сте по аритметика?

Смутено промърморих нещо под носа си. Не посмях да призная, че по смятане и аритметика съм имал все тройки.

— Защото — продължи Наско Нето — все още не мога да реша задачата, макар че я видях с очите си. Нали нашият парен влак замина в 20:45 минути от София със скорост 60 километра в час? А електрическият замина в 21 часа със скорост 75 километра? Е добре, по учебника двата влака трябва да се срещнат в Крушево. Защо се срещнаха в Ябълково?

Казах, че ще си помисля и ще му отговоря в най-близки дни.

И ето цяла седмица вече тази задача не ми изскача от главата. Изписах сума ти листове и все не ми излиза отговорът. Реших да се обадя на майор Димчо, та дано я реши с помощта на робота БШ 4 ПЕЦО, но и ако ПЕЦО не успее, майорът да я реши в университета, когато ще следва физика.

Аз не мога!

Може би ще успеете вие?

май, 1964, К-л

Издание:

Хаим Оливер

Великият поход на династронавтите

Роман

За средна училищна възраст

Редактор: Емилиян Станев

Художник: Борис Димовски

Художествен редактор: Тончо Тончев

Технически редактор: Лазар Христов

Коректор: Райна Иванова

Дадена за набор на 15.VIII.1964 г.

Излязла от печат на 20.XII.1964 г.

Поръчка 158. Тираж 16 000. Формат 1/16 65/92

Печатни коли 12,75. Изд. коли 12,75.

Цена 0,77 лв.

„Народна младеж“ — издателство на ЦК на ДКМС, София, 1964
Държавен полиграфически комбинат „Димитър Благоев“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.